

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DO SPRAW
RÓWNEGO TRAKTOWANIA ZA
OKRES OD 1 STYCZNIA 2015 R. DO
31 GRUDNIA 2015 R.

Warszawa, grudzień 2016 r.

WSTĘP	4
1. PEŁNOMOCNIK RZĄDU DO SPRAW RÓWNEGO TRAKTOWANIA.....	5
1.1 PODSTAWA PRAWNA DZIAŁANIA, KOMPETENCJE I ZADANIA.....	5
2. MONITOROWANIE SYTUACJI W ZAKRESIE PRZESTRZEGANIA ZASADY RÓWNEGO TRAKTOWANIA ...	8
2.1 PROPOZYCJE ZMIAN LEGISLACYJNYCH LUB OGRANICZENIA SKUTKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU NARUSZENIA ZASADY RÓWNEGO TRAKTOWANIA.....	8
2.2 DZIAŁANIA WYNIKAJĄCE Z ZOBOWIĄZAŃ MIĘDZYNARODOWYCH I CZŁONKOSTWA POLSKI W ORGANIZACJACH MIĘDZYNARODOWYCH.....	27
2.3 PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ BIURO PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DO SPRAW RÓWNEGO TRAKTOWANIA	32
2.4 SPRAWY WPŁYWAJĄCE DO BIURA PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DO SPRAW RÓWNEGO TRAKTOWANIA.....	36
3. PROMOWANIE, UPOWSZECHNIANIE I PROPAGOWANIE PROBLEMATYKI RÓWNEGO TRAKTOWANIA	46
3.1 KONKURS „JESTEM SZEFOWĄ”	46
3.2 EKSPZYCJA W KANCELARII PREZESA RADY MINISTRÓW WYSTAWY „ROMARISING - JEDNI Z WIELU”	47
3.3 KONFERENCJA "PRZEGLĄD ORZECZNICTWA POLSKIEGO I MIĘDZYNARODOWEGO Z ZAKRESU DYSKRYMINACJI ZE WZGLĘDU NA PŁEĆ"	47
3.4 KONFERENCJA PREZENTUJĄCĄ RAPORT BADAWCZY „DYSKRYMINACJA W SZKOLE – OBECNOŚĆ NIEUSPRAWIEDLIWIONA. O BUDOWANIU EDUKACJI ANTYDYSKRYMINACYJNEJ W SYSTEMIE EDUKACJI FORMALNEJ W POLSCE”	48
3.5 KONFERENCJA „MEDIA RÓWNYCH SZANS – ROLA MEDIÓW W KSZTAŁTOWANIU POSTAW TOLERANCJI I POSZANOWANIA RÓŻNORODNOŚCI”	49
3.6 KONFERENCJA PRASOWA INAUGURUJĄCA KAMPANIĘ "KOCHAM. NIE BIJĘ."	52
3.7 SPOTKANIE PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DO SPRAW RÓWNEGO TRAKTOWANIA ZE ZWIĄZKAMI ZAWODOWYMI... 52	52
3.8 KONFERENCJA „KONCEPCJA ORGANU DO SPRAW RÓWNEGO TRAKTOWANIA – PRZESZŁOŚĆ, TERAŹNIEJSZOŚĆ, PRZYSZŁOŚĆ”	53
3.9 KONFERENCJA „ROMNI 2015. DEBATA O SYTUACJI KOBIET ROMSKICH W POLSCE	54
3.10 SPOTKANIE NA TEMAT SYTUACJI RUMUŃSKICH ROMÓW MIESZKAJĄCYCH NA NIELEGALNYM OSIEDLU WE WROCŁAWIU.....	55
3.11 CYKL DEBAT W WOJEWÓDZTWACH NA TEMAT PRZESTĘPSTW Z NIENAWIŚCI.....	56
3.12 KONFERENCJA POŚWIĘCONA PREZENTACJI RAPORTU "POTENCJAŁ KOBIET"	58
3.13 KONFERENCJA „GENDER W PODRĘCZNIKACH - DIAGNOZA W KIERUNKU RÓWNOŚCIOWEJ I ANTYDYSKRYMINACYJNEJ EDUKACJI SZKOLNEJ"	58
3.14 SPOTKANIE W SPRAWIE FUNKCJONOWANIA STANDARDÓW POSTĘPOWANIA MEDYCZNEGO PRZY UDZIELANIU ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH Z ZAKRESU OPIEKI OKOŁOPORODOWEJ	59
3.15 KONFERENCJA Z PROKURATURĄ GENERALNĄ ORAZ HELSIŃSKĄ FUNDACJĄ PRAW CZŁOWIEKA „ZGWAŁCENIE. DEFINICJA, REAKCJA, WSPARCIE DLA OFIAR”	60
3.16 KONFERENCJA – 20 LAT PO PEKINIE. POSTANOWIENIA IV ŚWIATOWEJ KONFERENCJI W SPRAWIE KOBIET – CZY CIĄGLE SĄ AKTUALNE?	60
3.17 ULOTKA O PRAWACH STARSZEGO PACJENTA, STARSZEJ PACJENTKI.....	61

3.18 RZĄDOWY PROGRAM WSPOMAGANIA W LATACH 2015-2018 ORGANÓW PROWADZĄCYCH SZKOŁY W ZAPEWNIENIU BEZPIECZNYCH WARUNKÓW NAUKI, WYCHOWANIA I OPIEKI W SZKOŁACH – „BEZPIECZNA+”	61
3.19 SPOTKANIE Z KOORDYNATORAMI DO SPRAW RÓWNEGO TRAKTOWANIA	62
3.20 KONFERENCJA NA TEMAT RÓWNEGO TRAKTOWANIA I PRZECIWDZIAŁANIA DYSKRYMINACJI	62
<u>4. WSPÓŁPRACA MIĘDZYINSTYTUCJONALNA</u>	63
4.1 KRAJOWE ZESPOŁY, GRUPY, RADY W KTÓRYCH DZIAŁAJĄ PRZEDSTAWICIELE BIURA PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DO SPRAW RÓWNEGO TRAKTOWANIA.....	63
4.2 MIĘDZYNARODOWE ZESPOŁY, GRUPY, RADY W KTÓRYCH DZIAŁAJĄ PRZEDSTAWICIELE BIURA PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DO SPRAW RÓWNEGO TRAKTOWANIA.....	74
<u>5. DZIAŁANIA PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DO SPRAW RÓWNEGO TRAKTOWANIA NA FORUM MIĘDZYNARODOWYM.....</u>	77
5.1 LIX SESJA KOMISJI STATUSU KOBIET ONZ.....	77
5.2 ŚWIATOWY SZCZYT KOBIET W BRAZYLII.....	78
5.3 ROZPOCZĘCIE WSPÓŁPRACY BILATERALNEJ POMIĘDZY POLSKĄ I AUSTRIĄ W OBSZARZE RÓWNOŚCI PŁCI ORAZ SPRAW KOBIET	79
<u>6. ZESPOŁY DZIAŁAJĄCE PRZY PEŁNOMOCNIKU RZĄDU DO SPRAW RÓWNEGO TRAKTOWANIA LUB POD PRZEWODNICTWEM PEŁNOMOCNIKA</u>	80
6.1 ZESPÓŁ MONITORUJĄCY KRAJOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ RÓWNEGO TRAKTOWANIA.....	80
6.2 ZESPÓŁ DO SPRAW WSPARCIA ORGANIZACJI ŚWIATOWEGO SZCZYTU KOBIET W WARSZAWIE W 2016 R. (GLOBAL SUMMIT OF WOMEN- GSW).....	81
6.3 ZESPÓŁ OPINIODAWCZO-DORADCZY „KOBIECY W SŁUŻBACH MUNDUROWYCH”	82
6.4 ROBOCZY ZESPÓŁ DO SPRAW SYTUACJI KOBIET Z OBSZARÓW WIEJSKICH ORAZ MNIEJSZYCH OŚRODKÓW MIEJSKICH	83
6.5 ZESPÓŁ ROBOCZY DO SPRAW OSÓB LGBT	83
<u>7. UDZIELONE PATRONATY HONOROWE.....</u>	85
7.1 WYKAZ SPOTKAŃ, WYDARZEŃ I KONFERENCJI OBJĘTYCH HONOROWYM PATRONATEM	85
<u>8. PODSUMOWANIE I WNIOSKI</u>	86

WSTĘP

Sprawozdanie z działalności Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania stanowi wykonanie art. 23 ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2016 r., poz. 1219), ustanawiającego obowiązek przedstawienia Radzie Ministrów okresowej informacji o pracy Pełnomocnika.

W 2015 r. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania skoncentrował swoje działania w szczególności na:

- ratyfikacji Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej;
- rozszerzeniu systemu współpracy pomiędzy instytucjami administracji rządowej szczebla centralnego, regionalnego i lokalnego na rzecz polityki równego traktowania, w szczególności w zakresie współpracy koordynatorów i pełnomocników do spraw równego traktowania;
- działaniach na rzecz eliminowania przemocy obejmujących wsparcie oraz akcje informacyjne o prawie do życia wolnego od przemocy, skierowane do ofiar przemocy oraz ich bliskich;
- kontynuacji działań na rzecz polityki rodzinnej, w tym promowaniu aktywnego ojcostwa i rozwiązań sprzyjających rodzinie poprzez realizację kampanii „Tato Polski”;

W sprawozdaniu przedstawiono najważniejsze działania i inicjatywy podjęte przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. Wskazano przebieg spraw związanych z opracowaniem strategicznych dokumentów, opisano podejmowane przez Pełnomocnika działania eksperckie, działania systemowe i działania wynikające ze zobowiązań międzynarodowych. W sprawozdaniu przedstawiono także realizowane przez Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania projekty oraz działania podejmowane na rzecz promowania, upowszechniania i propagowania problematyki równego traktowania.

Sprawozdanie zawiera również opis najważniejszych inicjatyw oraz interwencji podejmowanych przez Pełnomocnika w ramach monitorowania sytuacji w zakresie przestrzegania zasady równego traktowania, jak również opis działań podejmowanych w ramach współpracy międzyinstytucjonalnej i z organizacjami pozarządowymi oraz partnerami społecznymi.

1. PEŁNOMOCNIK RZĄDU DO SPRAW RÓWNEGO TRAKTOWANIA

1.1 PODSTAWA PRAWNA DZIAŁANIA, KOMPETENCJE I ZADANIA

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2016 r., poz. 1219), dalej zwaną „ustawą”. Przepisy ustawy określają obszary i sposoby przeciwdziałania naruszeniom zasady równego traktowania ze względu na wskazane w niej cechy prawnie chronione oraz organy właściwe w zakresie realizacji zasady równego traktowania. Stosownie do art. 18 ustawy wykonywanie zadań dotyczących realizacji zasady równego traktowania powierzono Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz Pełnomocnikowi Rządu do Spraw Równego Traktowania. Rzecznik Praw Obywatelskich zadania dotyczące realizacji zasady równego traktowania wykonuje na zasadach i w trybie określonym w odrębnych przepisach, zaś Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania na zasadach i w trybie określonym w przepisach ustawy.

Obowiązek wskazania organu lub organów do spraw promowania, analizowania, monitorowania oraz wspierania równego traktowania, jak również świadczących niezależną pomoc ofiarom dyskryminacji we wnoszeniu skarg w sprawach związanych z naruszeniem zasady równego traktowania został określony w dyrektywach Unii Europejskiej:

- 1) Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne (Dz. Urz. WE L 180 z 19.07.2000, str. 22; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 20, t. 1, str. 23)
- 2) Rady 2004/113/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług (Dz. Urz. UE L 373 z 21.12.2004, str. 37);
- 3) dyrektywie 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy (wersja preredagowana) (Dz. Urz. UE L 204 z 26.07.2006, str. 23);
- 4) Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/41/UE z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie stosowania zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn prowadzących działalność na własnych rachunek oraz uchylającej dyrektywę Rady 86/13/EWG (Dz. Urz. UE L 180 z 15.07.2010, str. 1).

W rozumieniu przepisów wyżej wymienionych dyrektyw organami odpowiedzialnymi za realizację zasady równego traktowania są Rzecznik Praw Obywatelskich oraz Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania. Kompetencje tych organów, niezbędne do promowania, analizowania, monitorowania i wspierania równego traktowania, zostały określone w ustawie z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014

r. poz. 1648, z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania.

Dyrektywy Unii Europejskiej nałożyły na państwa członkowskie obowiązek wskazania organu lub organów świadczących niezależną pomoc ofiarom dyskryminacji we wnoszeniu skarg w sprawach o dyskryminację, prowadzenia niezależnych badań dotyczących dyskryminacji oraz publikacji niezależnych sprawozdań i wydawania zaleceń na temat wszystkich problemów związanych z dyskryminacją. Kompetencje w tym zakresie realizuje Rzecznik Praw Obywatelskich na podstawie art. 11 ust. 2 oraz art. 17b ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich.

Tryb powoływania i odwoływania Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania został określony w art. 20 ustawy, zgodnie, z którym uprawnienie to przysługuje Prezesowi Rady Ministrów. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania realizując zasadę równego traktowania podległy jest wyłącznie Presowi Rady Ministrów.

Stosownie do art. 21 ust. 1 ustawy do zadań Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania należy w szczególności:

- 1) opracowywanie i opiniowanie projektów aktów prawnych w zakresie równego traktowania;
- 2) przeprowadzanie analiz i ocen rozwiązań prawnych pod kątem respektowania zasady równego traktowania, a także występowanie z wnioskami o wydanie lub zmianę aktów prawnych;
- 3) podejmowanie działań eliminujących lub ograniczających skutki powstałe w wyniku naruszenia zasady równego traktowania;
- 4) dokonywanie analiz i ocen sytuacji prawnej i społecznej w zakresie równego traktowania oraz inicjowanie, realizowanie, koordynowanie lub monitorowanie działań zmierzających do zapewnienia równego traktowania, a także do ochrony przed dyskryminacją;
- 5) monitorowanie sytuacji w zakresie przestrzegania zasady równego traktowania;
- 6) promowanie, upowszechnianie i propagowanie problematyki równego traktowania;
- 7) współpraca z właściwymi organami administracji publicznej, partnerami społecznymi, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w zakresie równego traktowania;
- 8) współpraca z zagranicznymi i międzynarodowymi organizacjami i organami działającymi w zakresie równego traktowania.

Ustawa zobowiązała Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania do opracowania i przedkładania Radzie Ministrów Krajowego Programu Działań na rzecz Równego Traktowania, określającego cele i priorytety działań na rzecz równego traktowania, w szczególności w zakresie:

- 1) podnoszenia świadomości społecznej w zakresie równego traktowania, w tym na temat przyczyn i skutków naruszenia zasady równego traktowania;
- 2) przeciwdziałania naruszeniom zasady równego traktowania;

3) współpracy z partnerami społecznymi, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w zakresie równego traktowania.

Z realizacji tego programu Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zobowiązany jest przedkładać Radzie Ministrów raport wraz ze sprawozdaniem z własnej działalności za poprzedni rok kalendarzowy.

2. MONITOROWANIE SYTUACJI W ZAKRESIE PRZESTRZEGANIA ZASADY RÓWNEGO TRAKTOWANIA

2.1 Propozycje zmian legislacyjnych lub ograniczenia skutków powstałych w wyniku naruszenia zasady równego traktowania

2.1.1 Wystąpienie w sprawie poparcia rządowego projektu ustawy o ratyfikację Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzonej w Stambule dnia 11 maja 2011 r. (druk 2515)

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócił się w dniu 9 stycznia 2015 r. do posłanek i posłów z prośbą o głosowanie za przyjęciem rządowego projektu ustawy o ratyfikacji *Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzonej w Stambule dnia 11 maja 2011 r.* W czasie prac parlamentarnych nad rządowym projektem ustawy o ratyfikacji Konwencji pojawiły się wątpliwości co do pełnej zgodności przedmiotowej Konwencji z Konstytucją RP. W swoim wystąpieniu Pełnomocnik określił, że dogłębna analiza przeprowadzona przez Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania wykazała, że dokument jest całkowicie zgodny z Konstytucją RP. Zgodność Konwencji z Konstytucją RP potwierdziła również wykonana na zlecenie Pełnomocnika ekspertyza prawna sporządzona przez prof. dr hab. Romana Wieruszewskiego oraz dr Katarzynę Sękowską-Kozłowską z Instytutu Nauk Prawnych PAN, a także wszystkie wcześniejsze ekspertyzy prawne przygotowane przez lub na zlecenie Biura Analiz Sejmowych.

Na 86. posiedzeniu Sejmu w dniu 6 lutego 2015 r. Sejm uchwalił ustawę o ratyfikacji *Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzonej w Stambule dnia 11 maja 2011 r.*

2.1.2 Wystąpienie do Ministra Sprawiedliwości w sprawie penalizacji „mowy nienawiści” ze względu na płeć, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną oraz tożsamość płciową

W 2015 r. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania ponownie wystąpił do Ministra Sprawiedliwości z prośbą o podjęcie działań legislacyjnych w celu penalizacji „mowy nienawiści” z powodu takich przesłanek jak płeć, niepełnosprawność, wiek, orientacja seksualna oraz tożsamość płciowa. Postulowana nowelizacja przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r., poz. 1137) miałyby zapewnić skuteczniejszą ochronę praw i wolności członków wszystkich mniejszości narażonych na zachowania o charakterze dyskryminacyjnym. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania wskazał między innymi, że homofobiczne i transfobiczne przestępstwa motywowane nienawiścią są coraz częściej penalizowane w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Ponadto, Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania podniósł w swoim wystąpieniu, że organizacje międzynarodowe w swoich zaleceniach wskazywały konieczność wprowadzenia do krajowych porządków prawnych powszechnie obowiązujących przepisów penalizujących przestępstwa z nienawiści jako aktów dyskryminacji i przemocy ze względu na orientację seksualną, niepełnosprawność oraz wiek. Ministerstwo Sprawiedliwości w udzielonej odpowiedzi przychyliło się do postulatów Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania w zakresie penalizacji czynów o podłożu dyskryminacyjnym z uwagi na przesłanki niepełnosprawności, orientacji seksualnej i tożsamości płciowej.

2.1.3 Wystąpienie do Ministra Zdrowia w sprawie traktowania osób LGBT w opiece zdrowotnej

W nawiązaniu do raportu Rzecznika Praw Obywatelskich *Równe traktowanie pacjentów – osoby nieheteroseksualne w opiece zdrowotnej* i zawartych tam wyników badań ujawniających dużą skalę i formy dyskryminacji, z jakimi spotykają się osoby nieheteroseksualne ze względu na swoją orientację seksualną w opiece zdrowotnej, Pełnomocnik do Spraw Równego Traktowania zwrócił się w dniu 16 lutego 2015 r. do Ministra Zdrowia z prośbą o zapewnienie właściwego stosowania przez personel medyczny przepisów prawa, a zwłaszcza ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2009, poz. 417 oraz z 2011 r., poz. 654). Szczególne zaniepokojenie Pełnomocnika budziło naruszanie praw pacjentów LGBT poprzez odmawianie traktowania ich partnerów jako osób bliskich w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz niedochowywanie tajemnicy lekarskiej.

W odpowiedzi na przedmiotowe pismo Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania, Minister Zdrowia zwrócił się do Prezesa Naczelnej Rady Lekarskiej z prośbą o dalszą wspólną pracę i obopólne zaangażowanie Naczelnej Rady Lekarskiej i Ministra Zdrowia w podnoszenie świadomości prawnej lekarzy oraz promowanie wśród nich najwyższych standardów odnoszących się do praw pacjentów – osób nieheteroseksualnych.

2.1.4 Wystąpienie w sprawie zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w radach nadzorczych oraz zarządach spółek Skarbu Państwa

W związku z niską reprezentacją kobiet na stanowiskach decyzyjnych w polskiej gospodarce, Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócił się do ministrów nadzorujących spółki Skarbu Państwa o wprowadzenie rozwiązań mających na celu zrównoważony udział kobiet i mężczyzn w radach nadzorczych oraz zarządach spółek. Swoje wystąpienie Pełnomocnik skierował do Ministra Gospodarki, Ministra Obrony Narodowej, Ministra Administracji i Cyfryzacji, Ministra Infrastruktury i Rozwoju, Ministra Sportu i Turystyki oraz Ministra Finansów. Powołując się na wyniki raportu *Więcej równości – więcej korzyści w gospodarce. Kobiety i mężczyźni na stanowiskach decyzyjnych w polskiej gospo-*

darce w latach 2010-2013 Pełnomocnik wskazał, że największe polskie spółki, w tym spółki giełdowe oraz spółki z udziałem Skarbu Państwa, mają w swoich zarządach oraz radach nadzorczych poniżej 15% kobiet, zaś kobiet prezesek jest około 7%. Jako przykład dobrej praktyki Pełnomocnik wymienił działania podjęte w tym zakresie przez Ministra Skarbu Państwa w 2013 r.

Powyższe wystąpienie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 56 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

2.1.5 Wystąpienie do partii politycznych w sprawie podjęcia działań mających na celu zwiększenie reprezentacji kobiet na polskiej scenie politycznej

W związku z wyborami parlamentarnymi Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania skierował apel do szefów oraz członków zarządów partii politycznych o podjęcie działań zmierzających do zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w procesie wyborczym. Niska reprezentacja kobiet utrzymuje się zarówno we władzach samorządowych, jak i w polskim Parlamencie. Pomimo wprowadzonych w prawie wyborczym mechanizmów wyrównywania szans kobiet i mężczyzn w procesie wyborczym, reprezentacja kobiet w polskich władzach jest nadal niewystarczająca. Pełnomocnik zwrócił uwagę na konieczność podejmowania przez partie polityczne intensywnych działań mających na celu stworzenie kobietom równych szans na udział we władzach wszystkich szczebli, co przyczyni się do osiągnięcia rzeczywistej równości płci.

Powyższe wystąpienie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 213 - 215 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

2.1.6 Wystąpienie do Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie podjęcia działań legislacyjnych w celu przyznania świadczeń alimentacyjnych z funduszu alimentacyjnego

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania wystąpił do Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przepisów regulujących kwestię kryterium wysokości dochodu, uprawniającego do otrzymywania przez dziecko świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania podniósł, że przekroczenie wskazanego w ustawie kryterium wysokości dochodu na członka rodziny pozbawia dziecko prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W ocenie Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania zróżnicowanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, opartego na kryterium wysokości dochodu, ustawodawca zdecydował się na odstępstwo od

równego traktowania wszystkich dzieci, które mają zasądzone alimenty i ich bezskutecznie dochodzą, z przyczyn nie leżących po stronie ich przedstawicieli ustawowych. W ocenie Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania wskazanie w przepisach ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r., poz. 169, z późn. zm.) kryterium dochodowe, w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczające kwoty 725 zł, niweczy cel tej ustawy, którym jest dostarczanie środków utrzymania dziecku, które nie jest w stanie samodzielnie zaspokajać swoich potrzeb. Ponadto w opinii Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania przesłanka kryterium dochodowego narusza zasadę równego traktowania. Problem niepłacenia alimentów przez partnera rodzica dziecka dotyka w nieproporcjonalnym większym stopniu kobiety, co z kolei stanowi przestępstwo będące formą przemocy ekonomicznej, która w tym przypadku może być przejawem dyskryminacji i nierównego traktowania ze względu na wiek.

Minister Pracy i Polityki Społecznej poinformował, że mając na uwadze fakt, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego są wypłacane ze środków budżetu państwa oraz mając na uwadze ograniczone możliwości budżetowe, nie jest możliwe skierowanie tej formy pomocy do wszystkich osób uprawnionych do alimentów, które ich nie otrzymują z uwagi na bezskuteczność egzekucji i wobec tego dostępność do tych świadczeń jest uwarunkowana między innymi spełnieniem kryterium dochodowego. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego pomimo zapisanego w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zwrotnego charakteru, w praktyce są świadczeniami finansowanymi z budżetu państwa, ponieważ stopa zwrotów tych świadczeń od dłużników alimentacyjnych jest na niskim poziomie skuteczności i w 2015 r. wyniosła 13 %.

2.1.7 Uwagi do opracowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zgłosił uwagi do opracowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw. Celem projektowanej ustawy była przede wszystkim nowelizacja art. 176 Kodeksu pracy. Potrzeba zmiany treści art. 176 Kodeksu pracy wynikała z dostosowywania polskiego prawa do postanowień dyrektywy 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy.

W toku uzgodnień międzyresortowych dotyczących projektu nowelizacji Kodeksu pracy Pełnomocnik zwrócił uwagę, że sposób unormowania kwestii ochrony kobiet i mężczyzn oraz rozdzielenie problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy od kwestii ochrony kobiet może powodować pogłębianie stereotypu, zgodnie z którym rodzicielskie obowiązki dotyczą tylko kobiet i dlatego kobieta – pracownik jest w Kodeksie pracy szczególnie chro-

niona. W konsekwencji takich regulacji kobiety mogą być postrzegane jako pracownicy „podwyższonego ryzyka”.

Obecnie obowiązujące przepisy w nieuzasadniony sposób różnicują sytuację kobiet i mężczyzn jako pracowników. Kwestie ochrony wszystkich kobiet, również tych niebędących w ciąży i w okresie karmienia piersią, regulują przepisy znajdujące się w Dziale VIII Kodeksu pracy „Uprawnienia pracowników związane z rodzicielstwem”. Wykaz prac szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla kobiet określa rozporządzenie wydane na podstawie art. 176 Kodeksu pracy. Brak jest analogicznego rozporządzenia z wykazem prac szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla mężczyzn. Regulacje dotyczące ochrony kobiet znalazły się zatem w dziale Kodeksu pracy poświęconym rodzicielstwu. Natomiast przepisy dotyczące pracowników bez wskazywania na ich płeć, zawarto w rozporządzeniu wydanym na podstawie przepisów Działu X Kodeksu pracy pt. „Bezpieczeństwo i higiena pracy”. Pełnomocnik wystąpił do Ministra Pracy i Polityki Społecznej o uporządkowanie tego stanu prawnego w celu zapobiegnięcia naruszeniom zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w obszarze zatrudnienia i pracy. W związku z kalendarzem prac Sejmu i brakiem możliwości przyjęcia ww. ustawy o zmianie ustawy – Kodeks oraz niektórych innych ustaw podjęta została decyzja o kontynuacji prac legislacyjnych i analitycznych nad projektem zmiany Kodeksu pracy oraz projektem rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wykazu prac uciążliwych, niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet w ciąży lub karmiących piersią. Do chwili sporządzenia sprawozdania proponowane zmiany nie zostały uwzględnione.

2.1.8 Wystąpienie do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie promowania wśród nadawców tematyki równościowej

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania wystąpił do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z prośbą o promowanie wśród nadawców tematyki równościowej poprzez uwzględnienie kwestii z nią związanych w preferencjach programowych dla nadawców na rok 2016. Badania i monitoring mediów, a także sygnały docierające do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania pokazywały, że grupy narażone na dyskryminację m.in. ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, pochodzenie etniczne lub narodowe, religię lub wyznanie, orientację seksualną, jak również inne grupy mniejszościowe i marginalizowane są postrzegane i przedstawiane w mediach w sposób stereotypowy lub wręcz je dyskryminujący. Przedstawiciele tych środowisk oraz organizacje pozarządowe zwracały uwagę, że te grupy za rzadko pojawiają się na antenie oraz, że są często przedstawiane w sposób krzywdzący i fałszywy. Problem stanowi również mowa nienawiści w różnorodny sposób przejawiająca się na antenie. W odpowiedzi na wystąpienie Pełnomocnika, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zdecydowała o włączeniu do katalogu audycji preferowanych w programach planowanych na 2016 rok problematyki dotyczącej

zasad równego traktowania, kształtowania postaw tolerancji i otwartości oraz zapobiegania przejawom dyskryminacji w różnych aspektach życia społecznego.

Powyższe wystąpienie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 225 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

2.1.9 Wystąpienie do Szefa Biura Ochrony Rządu w sprawie nowelizacji zapisów artykułu 35 ustawy o Biurze Ochrony Rządu

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania wystąpił do Szefa Biura Ochrony Rządu z propozycją zmiany zapisu pkt. 7 artykułu 35 ustawy z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz.U. z 2016 r., poz. 552, z późn. zm.), który obliguje do zwolnienia ze służby w przypadku osiągnięcia wieku:

- a) przez podoficera, chorążego i oficera młodszego – 55 lat;
- b) przez oficera starszego – 58 lat;
- c) przez generała – 60 lat.

Pełnomocnik wskazał, iż zgodnie z ust. 2 pkt 4 prawo do emerytury nabywa się z tytułu osiągnięcia 30 lat wysługi emerytalnej. Powyższe powoduje, że może zaistnieć sytuacja, w której osoba obligatoryjnie zwalniana ze służby w związku z osiągnięciem określonego wieku, nie będzie miała uprawnień emerytalnych, co spowoduje obowiązek dalszego świadczenia pracy poza strukturami Biura Ochrony Rządu. Omawiany przepis stoi w opozycji z zasadą zakazu dyskryminacji ze względu na wiek tj. sytuacji, gdy z powodu wieku, funkcjonariusze BOR są gorzej traktowani niż inni znajdujący się w takiej samej/podobnej sytuacji. Zaproponowana zmiana została zaakceptowana przez Sekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i miała zostać uwzględniona w najbliższej nowelizacji ustawy. Do chwili sporządzenia sprawozdania proponowane zmiany nie zostały uwzględnione.

2.1.10 Wystąpienie do Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie przepisów rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej dotyczących wydania dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zgłosił uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie wzorów dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami. Projekt tego rozporządzenia określał wzory dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami. We wzorze dokumentu prawa jazdy utrzymano między innymi informacje o adresie zamieszkania. W opinii Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania utrzymanie w dokumencie prawa jazdy tej informacji może wykraczać poza zakres przedmiotowy przepisów ustawy z dnia

5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2016 r., poz. 627, z późn. zm.), która nie odnosi się stricte ani w upoważnieniu do wydania rozporządzenia do konieczności umieszczenia w tym dokumencie informacji o adresie zamieszkania ani innych przepisach ustawy określających ogólne warunki niezbędne do uzyskania prawa jazdy. Przepisy projektu rozporządzenia mogą prowadzić do nierównego traktowania obywateli, a w szczególności dyskryminowania grupy osób nie posiadającej stałego lub czasowego miejsca zamieszkania (adresu).

2.1.11 Wystąpienie do Rady Miasta Zakopane o przyjęcie uchwał w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zaapelował w dniu 16 kwietnia 2015 r. do Przewodniczącego oraz do Rady Miasta Zakopane o podjęcie działań w celu stworzenia w Mieście Zakopane systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj. o przyjęcie uchwał w zakresie programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zespołu interdyscyplinarnego. Miasto Zakopane jest jedyną gminą w Polsce, w której nie został uchwalony program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz nie powołano zespołu interdyscyplinarnego. Brak realizacji tych obowiązków, zawartych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390), ogranicza lub wręcz uniemożliwia podejmowanie na szczeblu lokalnym skutecznych działań w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, które koordynuje wykonywanie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie „aktywnie monitorowało” sytuację w Zakopanem. W odpowiedzi na apel wiceministra Pracy i Polityki Społecznej z maja 2014 r. burmistrz Zakopanego poinformował, że wielokrotnie próbował powołać zespół interdyscyplinarny i opracować gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ale nie wyraziła na to zgody rada miasta. Po wyborach samorządowych MPiPS ponownie wystosowało pismo w tej sprawie, wskazując na ewentualne konsekwencje prawne wynikające z ustawy o samorządzie gminnym. W związku z brakiem odpowiedzi wiceminister MPiPS w marcu 2015 r. zwróciła się z prośbą o interwencję do Wojewody Małopolskiego. Wojewoda odpowiedział, że w latach 2012-2015, w ramach nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, regularnie kierował zalecenia pokontrolne mające na celu podjęcie działań w tym zakresie. Resort pracy i polityki społecznej zadeklarował, że w dalszym ciągu będzie monitorował tę sytuację oraz będzie mobilizował władze miasta do realizacji ustawowych obowiązków. Zdaniem części radnych Zakopanego ustawa zagraża rodzinie. W 2012 r. zakopiańscy radni skierowali wniosek do Trybunału Konstytucyjnego o orzeczenie niezgodności ustawy z Konstytucją RP. Postępowanie w sprawie wniosku Rady Miasta Zakopane zostało umorzone przez Trybunał Konstytucyjny, ze względu na brak we wniosku jednoznacznych zarzutów. Przewodniczący Rady Miasta Zakopane i Rada Miasta Zakopane nie odpowiedzieli na wystąpienie Pełnomocnika Rządu do spraw Równego Traktowania.

2.1.12 Wystąpienie do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zgłosił uwagi do projektu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego. Przepisy projektu ustawy przewidywały, że postępowanie w sprawie o uznanie wzorca umowy za niedozwolone będzie wszczynane z urzędu lub na wniosek organizacji konsumenckiej lub zagranicznej organizacji. Z katalogu podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku o uznanie wzorca umowy za niedozwolone wyłączono konsumentów. W ocenie Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania, tego rodzaju przepis może naruszać zasadę równego traktowania określoną w art. 32 Konstytucji RP. Zdaniem Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania, różnice pomiędzy pozycją prawną konsumentów będących stroną umowy zawierającej niedozwolone postanowienia umowne oraz organizacjami konsumenckimi, które nie są stroną takiej umowy, nie uzasadniają wprowadzenie mniej korzystnych regulacji prawnych dla konsumentów. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów propozycję Pełnomocnika uwzględnił.

2.1.13 Wystąpienie do Ministra Sprawiedliwości w sprawie art. 197 Kodeksu karnego

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania wystąpił do Ministra Sprawiedliwości z prośbą o analizę znamion przestępstw określonych w art. 197 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137) w tym znamion przestępstwa zgwałcenia, w kontekście praw człowieka. Przestępstwa określone w art. 197 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny polegają na doprowadzeniu osoby do obcowania płciowego lub innej czynności seksualnej – przy użyciu przemocy, groźby lub podstępem. Przez taki sposób zachowania sprawca narusza wolność seksualną ofiary, tj. wolność wyrażenia sprzeciwu wobec niechcianych aktów seksualnych. Polskie prawo karne opiera definicje przestępstw określonych w art. 197 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny na teorii wolności seksualnej, a nie na teorii autonomii seksualnej, która wymaga nie tyle sprzeciwu, co świadomego, nieskrępowanego przyzwolenia na zbliżenie. W przypadku zatem, gdy sprawca nie doprowadza innej osoby do obcowania płciowego przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem, to nawet gdy ta osoba nie wyraża zgody na obcowanie, czyn nie stanowi przestępstwa z art. 197 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny. W takiej sytuacji, jeśli zachowanie sprawcy nie wyczerpuje znamion innego przestępstwa, sprawca nie odpowie za swój czyn. To może powodować, że na gruncie polskiego prawa karnego niektóre nieakceptowane akty seksualne nie są ścigane i karane. Taka konstrukcja art. 197 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, powodując ryzyko pozostawienia poza tą regulacją określonych, nagannych zachowań, może, zdaniem Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania, ograniczać realizację praw człowieka. Odwołując się m.in. do uzasadnienia wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie M.C. przeciwko Bułgarii Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócił się do Ministra

Sprawiedliwości o rozważenie, czy oparcie formuły tych przestępstw na braku sprzeciwu, w szczególności poprzez odwołanie do sposobu działania sprawcy, nie ogranicza skutecznego ścigania i karania sprawców przestępstw o charakterze seksualnym. Ministerstwo Sprawiedliwości udzielając odpowiedzi Pełnomocnikowi Rządu do Spraw Równego Traktowania wyraziło stanowisko, że zarówno w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, jak i z faktu związania się Konwencją Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej nie wynika konieczność modyfikacji przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny odnoszących się do przestępstw przeciwko wolności seksualnej, jeżeli te ostanie przewidują jako warunek odpowiedzialności, chociażby niewyrażony wprost ich treści, brak przyzwolenia ofiary na atak seksualny.

2.1.14 Wystąpienie do Prokuratora Generalnego o podjęcie działań mających na celu zbadanie czy nie doszło do naruszenia przepisów z artykułu 256 lub z artykułu 257 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny w związku kampanią antyimigrancką sygnowaną przez portal euroislam.pl

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania wystąpił do Prokuratora Generalnego w nawiązaniu do informacji prasowych (felieton Romana Pawłowskiego pt. „Ksenofobia straszy z plakatów”, Gazeta Wyborcza z dnia 29 maja 2015 r.) mówiących o kampanii antyimigranckiej sygnowanej przez portal euroislam.pl. Przedmiotowa kampania opierała się na plakatach, na których umieszczono zdjęcie uzbrojonych dżihadystów, wznoszących czarną flagę Państwa Islamskiego. Pełnomocnik zwrócił się o pilne podjęcie działań mających na celu zbadanie, czy nie doszło do naruszenia przepisów z artykułu 256 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny. Motywem wykorzystanym w omawianej powyżej kampanii było hasło promujące Tunezję w innej kampanii medialnej pod hasłem „#TUNEZJAJA-DĘTAM”. Jednakże w omawianym przypadku hasło „#Polskajadętam” zostało zestawione z następującymi zdaniem:

- „Zalejemy Europę imigrantami z Libii na małych łodziach i zmienimy ją w piekło. Państwo Islamskie 2015” oraz
- „Państwo Islamskie ukrywa terrorystów wśród imigrantów. Decyzję o ich przyjęciu podejmuje premier Kopacz”.

Pełnomocnik podkreślił w swoim wystąpieniu, iż mamy tu do czynienia z negatywnym przedstawieniem obrazu wyznawców islamu, w celu podsycania i utrwalania nienawiści na tle etnicznym i wyznaniowym. Prokuratura Rejonowa Warszawa Śródmieście w Warszawie odmówiła wszczęcia dochodzenia w przedmiotowej sprawie. W wyniku złożonego przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania zażalenia Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie II Wydział Karny nie uwzględnił złożonego zażalenia utrzymując w mocy postanowienie wydane przez Prokuraturę Rejonową Warszawa Śródmieście.

2.1.15 Wystąpienie do Wojewodów w sprawie problemów ze zmianą nazwiska

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócił się do wojewodów z prośbą o przesłanie informacji o liczbie decyzji wydanych przez kierowników urzędów stanu cywilnego, co do których strona postępowania odwołała się z powodu nieuwzględnienia jej wniosku, w sytuacji, gdy wносиła ona o zmianę swojego nazwiska na nazwisko partnera lub partnerki, z którą lub z którym pozostawała w niesformalizowanym jedno lub różnopłciowym związku partnerskim.

W odpowiedzi trzynastu z szesnastu wojewodów poinformowało, że w 2014 i 2015 r. do czasu udzielenia odpowiedzi Pełnomocnikowi Rządu do Spraw Równego Traktowania nie rozpatrywano odwołań od decyzji kierowników urzędów stanu cywilnego, nieuwzględniających wniosku strony skarżącej o zmianę swojego nazwiska na nazwisko partnera lub partnerki, z którą lub z którym pozostała ona w niesformalizowanym jedno lub różnopłciowym związku partnerskim. Wojewoda Mazowiecki poinformował natomiast, że w 2015 r. otrzymał dwa odwołania od odmownych decyzji kierownika urzędu stanu cywilnego w sprawie zmiany nazwiska na nazwiska partnera, które Wojewoda Mazowiecki uchylił i uwzględnił wnioski skarżących stron postępowania administracyjnego. Wojewoda Łódzki poinformował natomiast, że w 2015 r. wpłynęło do niego jedno odwołanie od decyzji administracyjnej wydanej przez kierownika urzędu stanu cywilnego z powodu nieuwzględnienia wniosku o zmianę nazwiska wnioskodawczynie na nazwisko partnerki. Wojewoda Łódzki utrzymał w mocy decyzję kierownika urzędu stanu cywilnego o odmowie zmiany nazwiska wnioskodawczynie na nazwisko partnerki. W 2014 r. jedynie do Wojewody Lubelskiego wpłynęło odwołanie od decyzji kierownika urzędu stanu cywilnego w sprawie zmiany nazwiska, gdzie podstawą rozstrzygnięcia była przesłanka „ważnych powodów”. Wojewoda Lubelski uchylił decyzję kierownika urzędu stanu cywilnego i orzekł zgodnie z żądaniem wnioskodawcy.

2.1.16 Wystąpienie do Prokuratora Generalnego w sprawie akcji zbierania danych osobowych o muzułmanach prowadzonej przez Polską Ligę Obrony

W związku z informacjami zawartymi w artykule Bartłomieja Kurasia pt. „Narodowcy zastraszają muzułmanów” (Gazeta Wyborcza z 19 czerwca 2015 r., s. 4) dotyczącymi akcji zbierania danych o muzułmanach mieszkających w Polsce (w tym danych o ich miejscu zamieszkania i pracy), prowadzonej przez Polską Ligę Obrony z zamiarem opublikowania tych danych, Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócił się do Prokuratora Generalnego o pilne podjęcie działań wyjaśniających, czy działania prowadzone przez Polską Ligę Obrony nie naruszały przepisów artykułu 256 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137.) oraz przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922). W swoim piśmie Pełnomocnik zwrócił uwagę na to, że akcja zbierania danych, która sama w sobie może być uznana za akt

wrogości wobec grupy osób ze względu na wyznawaną religię i wydaje się naruszać liczne przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, towarzyszy kampania nienawiści prowadzona w internecie. Wydział Kryminalny Komendy Miejskiej Policji w Białymstoku wszczął w sprawie dochodzenie nadzorowane przez Prokuraturę Rejonową Białystok-Południe w Białymstoku. Dochodzenie zostało umorzone z „braku danych dostatecznie uzasadniających popełnienie czynu”.

2.1.17 Wystąpienie do Ministra Edukacji Narodowej i Pełnomocnika Rządu ds. bezpieczeństwa w szkołach w sprawie podjęcia działań mających na celu wsparcie szkół we wdrażaniu edukacji antydyskryminacyjnej

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócił się do Minister Edukacji Narodowej i Pełnomocnika Rządu ds. bezpieczeństwa w szkołach z apelem o jak najszybsze podjęcie energicznych i zdecydowanych działań mających na celu wsparcie szkół we wdrażaniu edukacji antydyskryminacyjnej. Wystąpienie Pełnomocnika związane było z tragiczną śmiercią Dominika Szymańskiego z Bieżunia. Skala przemocy rówieśniczej, z jaką zetknął się uczeń wskazuje na bardzo małą świadomość nauczycieli i uczniów w zakresie zjawiska przemocy powodowanej stereotypami i uprzedzeniami. Brak systematycznie wdrażanej edukacji antydyskryminacyjnej w szkołach jest realną przeszkodą dla przeciwdziałania dyskryminacji wśród społeczności szkolnej, co przyczynia się do narastania zjawiska przemocy rówieśniczej. Pełnomocnik w swoim wystąpieniu wskazał, że instrumentem, który daje możliwości podejmowania takich działań jest Rządowy program wspomagania w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna+”, w ramach którego szkoły powinny otrzymywać wsparcie w realizacji działań antydyskryminacyjnych, w tym służących przeciwdziałaniu agresji rówieśniczej powodowanej stereotypami i uprzedzeniami. Jednocześnie Pełnomocnik zadeklarował swoją pełną gotowość do podjęcia współpracy na rzecz eliminowania stereotypów i zjawiska dyskryminacji z polskich szkół.

2.1.18 Wystąpienie do Prokuratora Generalnego w sprawie pilnej potrzeby opracowania wytycznych dla prokuratorów w zakresie postępowań w sprawach o przestępstwa zgwałcenia

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania w piśmie z dnia 10 lipca 2015 r. do Prokuratora Generalnego wskazał na pilną potrzebę opracowania wytycznych dla prokuratorów w zakresie postępowań w sprawach o przestępstwa zgwałcenia, w celu zapewnienia prawidłowej realizacji interesów osób pokrzywdzonych w postępowaniu karnym. W swoim piśmie Pełnomocnik wskazał na przypadek z Elbląga, w którym brak empatii i niekompetencja przedstawicieli służb powołanych do reagowania na przypadki zgwałcenia, w tym przedstawicieli Prokuratury, doprowadziły do wtórnej wiktymizacji kobiety, która doświadczyła przemocy seksualnej. Prokurator Generalny w dniu 6 sierpnia 2015 r.

w swojej odpowiedzi podzielił stanowisko Pełnomocnika, co do celowości wydania wytycznych regulujących sposób postępowania prokuratorów w sprawach dotyczących przestępstwa zgwałcenia. Podkreślił też, iż przedstawione w piśmie Pełnomocnika postępowanie karne było przedmiotem szczególnego zainteresowania Prokuratura Generalnego. W dniu 18 grudnia 2015 r. zostały wydane wytyczne Prokuratora Generalnego dotyczące zasad postępowania w sprawach o przestępstwo zgwałcenia i weszły w życie z dniem podpisania. Prokurator Generalny polecił przyjęcie przez prokuratorów zasad postępowania w sprawach o przestępstwa, o których mowa w art. 197 kk, które mają na względzie dobro pokrzywdzonej (pokrzywdzonego), którą należy traktować z należytytym taktem, kulturą, profesjonalizmem i poszanowaniem godności, zapobiegając zjawisku wtórnej wiktyimizacji i mając na uwadze fakt, że czynności te dotyczą intymnej sfery prywatności. Pełny tekst wytycznych Prokuratora Generalnego można znaleźć na stronie internetowej Prokuratury Generalnej lub na stronie www.przemoc.gov.pl.

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 95-97 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

2.1.19 Wystąpienie do Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie spotów wyborczych PKW

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania wystąpił do Państwowej Komisji Wyborczej (PKW) w sprawie dyskryminacji kobiet w spotach zachęcających do brania udziału w wyborach. W 5 spotach wyemitowanych przez Państwową Komisję Wyborczą zachęcających do głosowania w wyborach parlamentarnych 2015 jako główna bohaterka nie wystąpiła żadna kobieta. Zaniepokojenie Pełnomocnika do Spraw Równego Traktowania wzbudziły skargi na spoty przygotowane przez Państwową Komisję Wyborczą z powodu nierównego traktowania wyborców. Mężczyźni w spotach mają hobby, pracują zawodowo, wyjeżdżają za granicę, mają urodziny, są niepełnosprawni, są w różnym wieku – a kobiety są tylko pomocnicami, albo niemymi towarzyszkami. Przekaz płynący z tych spotów jest jednoznacznie lekceważący dla kobiet i nie traktuje poważnie konstytucyjnej zasady równości kobiet i mężczyzn.

2.1.20 Wystąpienie do Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie statystyki publicznej

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania w dniu 6 lipca 2015 r. zwrócił się do Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) o precyzyjne wskazanie trybu, z uwzględnieniem terminów i procedur, w jakich Pełnomocnik może wносить propozycje badań do programu badań statystycznych statystyki publicznej na dany rok. Informacje

uzyskane ze statystyk umożliwić mają opracowanie skuteczniejszego planu działań zwalczania zjawisk dyskryminacji oraz nierównego traktowania. Prezes GUS odpowiedział w dniu 13 lipca 2015 r. wskazując procedurę postępowania nad programem badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2017. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócił się ponownie w dniu 19 października 2015 r. do Prezesa GUS z informacją, iż jest zainteresowany danymi statystycznymi istotnymi dla skutecznego wykonywania polityki państwa w obszarze wdrażania zasady równego traktowania, zapobiegania i zwalczania dyskryminacji oraz zapobiegania i przeciwdziałania przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy domowej, przemocy wobec kobiet oraz przemocy rówieśniczej powodowanej stereotypami. W ww. piśmie Pełnomocnik przedstawił interesujące go zagadnienia w sposób bardziej szczegółowy, wraz z – tam gdzie jest to możliwe – wskaźnikami i rodzajami danych. Pełnomocnik zwrócił uwagę na konieczność uwzględnienia ich w badaniach statystycznych, które zostaną zaplanowane w projekcie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2017. Równocześnie zadeklarował gotowość współpracy ekspertek i ekspertów Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania z ekspertkami i ekspertami GUS, na etapie przygotowywania badań (doprecyzowanie wskaźników itp.). Pełnomocnik zwrócił się również do Prezesa GUS o przeprowadzenie analizy danych, którymi w chwili obecnej dysponuje Główny Urząd Statystyczny oraz, w razie konieczności, rozważenie możliwości ich uzupełnienia w badaniach statystycznych, które zostaną zaplanowane w projekcie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2017. W dniu 28 października 2015 r. Prezes GUS poinformował Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania oraz inne organy administracji rządowej o rozpoczęciu prac nad przygotowaniem programu badań statystycznych statystyki publicznej na 2017 rok oraz zwrócił się z prośbą o zgłaszanie wniosków, postulatów i uwag zwłaszcza w zakresie poszerzenia zakresu tematycznego realizowanych dotychczas badań, bądź też propozycji nowych tematów, z uwzględnieniem iż wprowadzenie zmian do dotychczasowego programu badań statystycznych statystyki publicznej będzie wymagało dodatkowych środków na realizację nowych badań.

Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania otrzymało w dniu 27 stycznia 2016 r. informację z Głównego Urzędu Statystycznego, w której zawarte są wyjaśnienia GUS uwzględniające obecne możliwości realizacji przez statystykę publiczną wnioskowanych przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania zagadnień istotnych dla skutecznego wykonywania polityki państwa w obszarze wdrażania zasady równego traktowania, zapobiegania i zwalczania dyskryminacji oraz zapobiegania i przeciwdziałania przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy domowej, przemocy wobec kobiet oraz przemocy rówieśniczej powodowanej stereotypami.

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis rea-

lizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 16-22 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

2.1.21 Wystąpienie Pełnomocnika Rządu do spraw Równego Traktowania do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie zmian zapisów dotyczących zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn przy wyłanianiu kandydatów do Komitetu Polityki Naukowej

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania wystąpił z wnioskiem do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie wprowadzenia zapisów dotyczących zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn przy wyłanianiu kandydatów do Komitetu Polityki Naukowej. Tym samym ust. 2 w § 6 projektu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie sposobu i trybu wyłaniania kandydatów na członków Komitetu Polityki Naukowej oraz sposobu powoływania tych członków otrzymał brzmienie: „Minister, z zachowaniem zrównoważonej reprezentacji kobiet i mężczyzn, powołuje dwunastu członków Komitetu, którzy:

- 1) posiadają najwyższe kwalifikacje i doświadczenie zawodowe oraz wybitne osiągnięcia naukowe;
- 2) posiadają praktyczny dorobek w sferze społeczno-gospodarczej objętej działalnością danej jednostki naukowej;
- 3) są przedstawicielami różnych rodzajów jednostek naukowych;
- 4) są reprezentantami różnych obszarów wiedzy wymienionych w załączniku do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz. U. Nr 179, poz. 1065).”.

2.1.22 Wystąpienie w sprawie wzmocnienia rangi Koordynatorów do Spraw Równego Traktowania

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania wystąpił do poszczególnych ministrów w sprawie wzmocnienia rangi Koordynatorów do Spraw Równego Traktowania funkcjonujących w resortach w ramach zobowiązań poszczególnych ministerstw wynikających z przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 10 grudnia 2013 r. *Krajowego Programu Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016*. Rola wyznaczona Koordynatorom do Spraw Równego Traktowania stanowi niezbędny element skutecznie funkcjonującego mechanizmu współpracy w ramach administracji rządowej, co umożliwi wdrażanie zasady równego traktowania na poziomie centralnym. Niezwykle istotne jest zapewnienie Koordynatorom możliwości pełnego zaangażowania w działania, podejmowane przez poszczególne resorty, na rzecz wdrażania zasady równego traktowania. Pełnomocnik zwrócił szczególną uwagę na możliwość podejmowania realnej współpracy Koordynatora z odpowiednimi komórkami organizacyjnymi w strukturach ministerstwa. Otoczenie Koordynatora pełni bowiem istotną rolę w systemowym wdrażaniu zasady równego traktowania.

2.1.23 Uzgodnienie wytycznych dotyczących postępowania z ofiarami przestępstw na tle seksualnym

1) Procedura postępowania Policji z osobą, która doświadczyła przemocy seksualnej

W dniu 23 lipca 2015 r. Komendant Główny Policji wydał Wytyczne nr 1 w sprawie wykonywania niektórych czynności dochodzeniowo-śledczych przez policjantów (Dziennik Urzędowy Komendy Głównej Policji poz. 59). Na podstawie § 58 ust. 12 Wytycznych nr 1 wprowadzona została *Procedura postępowania Policji z osobą, która doświadczyła przemocy seksualnej*. Procedura została opracowana przez Fundację Feminoteka (w ramach projektu „Stop gwałtom” współfinansowanego przez Fundację im. S. Batorego) we współpracy z Biurem Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania. Została skonsultowana z przedstawicielami administracji publicznej, w tym również z Policją i Prokuraturą Generalną oraz z ekspertami reprezentującymi sektor pozarządowy. Wytyczne zawarte w procedurze mają charakter instruktażowy w zakresie czynności podejmowanych z udziałem osób pokrzywdzonych przestępstwem na tle seksualnym. Mają one na celu poprawę jakości działań, realizowanych przez funkcjonariuszy Policji. Pełny tekst Procedury postępowania Policji z osobą, która doświadczyła przemocy seksualnej można znaleźć na stronie internetowej Policji lub na stronie www.przemoc.gov.pl.

Wdrożenie procedur stanowi realizację jednego z działań Krajowego Programu Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT).

2) Procedura postępowania placówki medycznej z osobą, która doświadczyła przemocy seksualnej

W dniu 23 listopada 2015 r. Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania zakończyło konsultacje z Ministerstwem Zdrowia nad *Procedurą postępowania placówki medycznej z osobą, która doświadczyła przemocy seksualnej*. Wdrożenie procedury prowadzi do doskonalenia prawa i jego stosowania w zakresie przeciwdziałania przemocy seksualnej. Procedura została opracowana przez Fundację Feminoteka w ramach projektu „Stop gwałtom” współfinansowanego przez Fundację im. S. Batorego, we współpracy z Biurem Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania i została skonsultowana z przedstawicielami administracji publicznej, w szczególności z Ministerstwem Zdrowia, oraz innymi resortami i ekspertami reprezentującymi sektor pozarządowy. Procedura ma charakter instruktażowy w zakresie czynności podejmowanych z udziałem osób pokrzywdzonych przestępstwem na tle seksualnym. Ma ona na celu poprawę jakości działań, realizowanych przez placówki medyczne. Zgodnie z informacją przekazaną przez Departament Matki i Dziecka Ministerstwa Zdrowia w dniu 19 listopada 2015 r. materiał w postaci procedury postępowania placówki medycznej z osobami doświadczającymi przemocy seksualnej może stanowić wytyczne dla organizacji pozarządowych i placówek medycznych, które zwracają

się do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania o ich udostępnienie. Ministerstwo Zdrowia dołoży również starań o jak najszersze rozpropagowanie ich wśród podmiotów leczniczych. Pełny tekst *Procedury postępowania placówki medycznej z osobą, która doświadczyła przemocy seksualnej* można znaleźć na stronie internetowej www.przemoc.gov.pl.

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 95-98 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

2.1.24 Wystąpienie do dyrektora Krajowej Szkoły Administracji Publicznej w sprawie zniesienia kryterium wieku stanowiącego barierę w przystąpieniu do rekrutacji w KSAP dla osób powyżej 32 roku życia.

W związku z otrzymywanymi skargami na kryterium wieku, które uniemożliwia osobom powyżej 32 roku życia przystąpienie do rekrutacji w Krajowej Szkole Administracji Publicznej Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócił się do Dyrektora KSAP o przesłanie informacji na temat przyczyn stosowania kryterium wiekowego w dostępie do Krajowej Szkoły Administracji Publicznej. W swoim wystąpieniu Pełnomocnik podkreślił, że w przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 10 grudnia 2013 r. Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016, jednym z zadań w obszarze „Równe traktowanie w systemie edukacji” jest równy dostęp do edukacji na poziomie uczelni oraz w Krajowej Szkole Administracji Publicznej niezależnie od wieku. W odpowiedzi Zastępca Dyrektora KSAP wskazał, że określenie takiego kryterium wiekowego, wynika m.in. z faktu, że jednym z ustawowych zadań KSAP jest przygotowanie do pełnienia służby publicznej wysoko wykwalifikowanych urzędników, od których oczekuje się pracy w szczególnych, a nawet wyjątkowych uwarunkowaniach, gotowych do realizacji odpowiedzialnych zadań i potrafiących sprawnie, a także umiejętnie podejmować wyważone decyzje, w tym decyzje o znaczeniu ogólnopaństwowym. Do innych przyczyn należą również:

- finansowanie kształcenia w KSAP w pełni ze środków publicznych,
- w toku kształcenia słuchacze pozostają do pełnej dyspozycji szkoły oznacza to obowiązek uczestniczenia w zajęciach oraz zakaz podejmowania i wykonywania innej działalności (szkoleniowej, zawodowej, zarobkowej),
- obowiązkiem absolwenta Szkoły jest świadczenie pracy na rzecz administracji publicznej przez okres co najmniej 5 lat od jej ukończenia.

Tak ukształtowane prawa i obowiązki słuchaczy i absolwentów, w opinii Zastępcy Dyrektora KSAP, mogą być prawidłowo zrealizowane wyłącznie przez osoby, legitymujące się zdolnościami do podjęcia kształcenia, a następnie do pełnienia służby publicznej. Są to zarówno zdolności intelektualne, jak i psychofizyczne. W odpowiedzi podkreślono również, że

istotnym czynnikiem znamionującym skuteczność misji Szkoły jest możliwość realizowania poszczególnych działań na przestrzeni kilku i więcej lat. Poszczególne zadania ustawowo nałożone na absolwentów Szkoły wymagają zaangażowania przez co najmniej pięcioletni okres po zakończeniu kształcenia. W efekcie stosowanie wobec słuchaczy i absolwentów KSAP tak rygorystycznych i wyjątkowych rozwiązań zostało przez ustawodawcę ograniczone do osób zdolnych im podołać i znajdujących się na początku swojej drogi zawodowej, bowiem tylko młodzi słuchacze i absolwenci mogą sprostać wymaganiom procesu kształcenia, a następnie obowiązkom zawodowym.

Ze wskazanymi w piśmie KSAP argumentami nie zgodził się Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania. W kolejnym swoim wystąpieniu w styczniu 2015r. podkreślił, że wskazane w odpowiedzi KSAP założenie prowadziłyby do eliminowania z rynku osób np. powyżej 40 roku życia, zamknęłyby im drogę do awansu zawodowego oraz poddałyby w wątpliwość wszelkie działania związane z nabywaniem wiedzy zgodnie z ogólnoeuropejską idea uczenia się przez całe życie „lifelong learning”. Ponadto byłoby niezgodne z zasadą niedyskryminacji wyrażoną w art. 32 Konstytucji RP. Pełnomocnik zaznaczył również, że takie osoby cechuje już doświadczenie oraz praktyczna wiedza nabyta w toku pracy zawodowej, a także spokój i rozwaga, która nierzadko przydaje się podczas podejmowania kluczowych dla państwa decyzji. Pełnomocnik podkreślił jednocześnie, że w jego opinii, wiek powyżej 32 roku życia nie jest jakkolwiek przeszkodą, by taką służbę móc pełnić. Nie są także znane żadne badania naukowe wskazujące, że wraz z wiekiem wyżej wspomniane zdolności ulegają pogorszeniu. Zdolność i gotowość do realizacji odpowiedzialnych zadań oraz do sprawnego podejmowania decyzji nie zależy od wieku, lecz od kompetencji, doświadczenia oraz indywidualnych predyspozycji. W sentencji swojego wystąpienia Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócił się do dyrektora KSAP o zniesienie kryterium stanowiącego barierę w przystąpieniu do rekrutacji w KSAP dla osób powyżej 32 roku życia. Do chwili opracowywania raportu z KPDRT Pełnomocnik nie otrzymał odpowiedzi na swoje wystąpienie.

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 139 - 140 raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za 2015 rok.

2.1.25 Wystąpienie do Ministra Sprawiedliwości w sprawie liczby spraw rozpatrzonych przez sądy w związku z naruszeniem zasady równego traktowania

Pismem z dnia 8 grudnia 2014 r. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócił się do Ministra Sprawiedliwości o przekazanie informacji o liczbie spraw, które m.in. w 2014 r. zostały rozpatrzone przez sądy powszechne w związku z naruszeniem zasady równego traktowania określonej w ustawie z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2016 r., poz.

1219). Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócił się również o przesłanie treści zanonimizowanych wyroków wydanych na podstawie przepisów tej ustawy. W odpowiedzi pismem z dnia 18 marca 2015 r. Minister Sprawiedliwości przesłał informację, o którą zwrócił się Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania. Dokonana przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania analiza przesłanych wyroków ujawniła, że jeden z nich nie odnosił się do naruszenia zasady równego traktowania wskazanej w ustawie z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania pismem z dnia 1 kwietnia 2015 r. zwrócił się ponownie do Ministra Sprawiedliwości o zbadanie, czy właściwie oznaczane są sprawy cywilne w repertoriach o naruszenie zasady równego traktowania określonej w ustawie z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania. Jednocześnie Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócił się do Ministra Sprawiedliwości o spowodowanie właściwego stosowania przepisów zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Min. Spraw. Nr 5, poz. 22, z późn. zm.), tak aby w przekazywanych danych statystycznych nie pojawiały się błędne informacje.

Ponadto, Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania pismem z dnia 30 lipca 2015 r. zwrócił się do Ministra Sprawiedliwości o rozważenie możliwości zmiany załącznika nr 2 do zarządzenia z dnia 12 grudnia 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej, tak aby gromadzone dane statystyczne, poza liczbą wniesionych powództw, wskazywały również informacje o cechach prawnie chronionych z powodu których doszło do naruszenia zasady równego traktowania oraz obszarów, w których to naruszenie nastąpiło. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania podniósł również w wystąpieniu do Ministra Sprawiedliwości, że konieczna jest zmiana załącznika nr 2 w takim zakresie, aby powództwa te nie tworzyły podgrupy w grupie spraw zaliczanych pod symbolem 056 (odszkodowanie za naruszenie dóbr osobistych na podstawie art. 488 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.)), gdyż w tym przypadku podstawą dochodzenia odszkodowania z tytułu naruszenia zasady równego traktowania są przepisy ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania. Minister Sprawiedliwości w udzielonej odpowiedzi pismem z dnia 15 września 2015 r. (znak: DSO-V-5001-22/15) poinformował, że przy najbliższej zmianie zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej zostaną wprowadzone zmiany w zakresie symbolizacji niniejszych spraw. Ponadto Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania został poinformowany, że aktualnie brak jest podstaw do automatycznego gromadzenia danych statystycznych o przesłankach prawnie chronionych, z powodu których doszło do naruszenia zasady równego traktowania, oraz w obszarach, w których to naruszenie nastąpiło.

Podsumowanie

W obszarze zmian legislacyjnych lub ograniczania skutków powstałych w wyniku naruszenia zasady równego traktowania, Pełnomocnik w okresie sprawozdawczym podejmował działania w postaci wystąpień do właściwych organów. Wystąpienia m. in. dotyczyły równości kobiet i mężczyzn, w tym przeciwdziałania przemocy seksualnej wobec kobiet, statystyki publicznej obejmującej wszystkie przesłanki dyskryminacyjne, ochrony danych osobowych, edukacji antydyskryminacyjnej, zmiany nazwiska osób pozostających w związkach nieformalnych, przyznania świadczeń alimentacyjnych oraz incydentów o podłożu rasistowskim i ksenofobicznym. Należy stwierdzić, że nie wszystkie wystąpienia Pełnomocnika odnosiły pozytywny skutek. Powodem takiej sytuacji był brak rozwiązań prawnych lub trwające (niezakończone) prace legislacyjne. Aktywność Pełnomocnika w obszarze przeciwdziałania przemocy seksualnej wobec kobiet przyniosła pozytywny efekt w postaci procedur postępowania Policji i placówki medycznej z osobą, która doświadczyła przemocy seksualnej. Przedmiotowe procedury stanowią niezwykle cenne wsparcie operacyjne dla służb medycznych i Policji. Do tej pory nie dysponowały one ujednoliconym i profesjonalnym wzorcem postępowania, co często prowadziło do wtórnej wikymizacji ofiar. Opracowanie i wdrożenie przedmiotowej procedury przyczyni się do realizacji celów ratyfikowanej przez Polskę Konwencji o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej. Pełnomocnik podjął również działania na rzecz zwiększenia udziału kobiet w polityce oraz w biznesowych gremiach decyzyjnych.

W związku z pojawiającymi się sygnałami Pełnomocnik podjął także interwencję w sprawie przypadków mowy nienawiści. W tym zakresie wystąpił do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o jej penalizację ze względu na płeć, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną oraz tożsamość płciową. Mimo pozytywnego stanowiska Ministra Sprawiedliwości dla proponowanych zmian, ze względu na koniec kadencji Sejmu nie przeprowadzono zmiany prawa w tym zakresie.

W obszarze działań świadomościowych Pełnomocnik nawiązał współpracę z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji na rzecz szerszego włączenia tematyki równościowej do przekazu medialnego.

2.2 Działania wynikające z zobowiązań międzynarodowych i członkostwa Polski w organizacjach międzynarodowych

2.2.1 Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (CAHVIO)

W 2015 r. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania kontynuował działania zmierzające do uchwalenia przez Sejm ustawy o ratyfikacji Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej. W Sejmie prace nad ustawą wyrażającą zgodę na ratyfikację Konwencji rozpoczęły się w czerwcu 2014 r.

Na 86. posiedzeniu Sejmu w dniu 6 lutego 2015 r. Sejm uchwalił ustawę o ratyfikacji Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzonej w Stambule dnia 11 maja 2011 r. W ustawie tej Sejm wyraził zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Konwencji. Na 71. posiedzeniu w dniu 5 marca 2015 r. Senat przyjął bez poprawek ustawę o ratyfikacji Konwencji. W dniu 6 marca 2015 r. ustawa została przekazana Prezydentowi RP do podpisu. W dniu 13 kwietnia 2015 r. Prezydent ratyfikował Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej. Tekst Konwencji został opublikowany w Dzienniku Ustaw z dnia 8 lipca 2015 r. poz. 961.

Dążenie do ratyfikacji Konwencji stanowiło realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Zgodnie z § 4 ust. 2 pkt 1 Zarządzenia nr 29 Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 2015 r. w sprawie Zespołu Monitorującego Krajowy Program Działań na Rzecz Równego Traktowania (M.P. poz. 362) oraz § 6 Regulaminu Zespołu Monitorującego Krajowy Program Działań na Rzecz Równego Traktowania Przewodniczący Zespołu, Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania powołał w październiku 2015 r. Grupę roboczą do spraw implementacji postanowień Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzonej w Stambule dnia 11 maja 2011 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 961). Przedmiotem prac grupy jest realizacja działania nr 4 Krajowego Programu Działań na Rzecz Równego Traktowania 2013-2016 (KPDRT) tj. Koordynacja wykonywania Konwencji, celu 1.1. w obszarze Przeciwdziałanie przemocy, w tym przemocy w rodzinie i zwiększenie ochrony osób doświadczających przemocy. W dniu 22 października 2015 r. odbyło się I posiedzenie Grupy roboczej. W posiedzeniu Grupy uczestniczyli przedstawiciele i przedstawicielki następujących instytucji: Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Finansów oraz Ministerstwa Zdrowia. Przedmiotem prac Grupy na I posiedzeniu było omówienie sposobu wdrażania postanowień Konwencji w odniesieniu do jej następujących artykułów:

Art. 11. - dotyczącego sposobu gromadzenia i analizy danych statystycznych,

Art. 14. - dotyczącego edukacji,

Art. 15. - dotyczącego szkoleń dla osób mających zawodowy kontakt z ofiarami i sprawcami aktów przemocy objętych zakresem Konwencji.

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 92 - 93 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

2.2.2 Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW)

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania odpowiada za koordynację prac związanych z wdrażaniem i sprawozdawczością Polski z wykonania postanowień Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet. W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz wdrażania rekomendacji Komitetu ONZ ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet z 2014 r., Pełnomocnik oraz przedstawiciele Biura Pełnomocnika brali czynny udział w spotkaniach zorganizowanych przez Koalicję na rzecz CEDAW w ramach projektu „CEDAW – narzędziem zwalczania dyskryminacji”. Koordynatorem działań Koalicji jest Stowarzyszenie Koalicja KARAT. Odbyły się trzy spotkania „okrągłego stołu” na temat zaleceń Komitetu ONZ ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet dotyczących:

- zdrowia kobiet i dziewcząt;
- przemocy wobec kobiet i dziewcząt, w tym przemocy domowej;
- zatrudnienia i sytuacji ekonomicznej kobiet.

Spotkania zorganizowane były we współpracy z Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich. Matronatu inicjatywie udzielił Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania. Celem spotkań była analiza możliwości oraz ocena strategii wdrożenia zaleceń w ramach powyżej wymienionych trzech obszarów. Podczas spotkań uczestnicy zapoznali się z zamierzeniami resortów i instytucji odpowiedzialnych lub współodpowiedzialnych za realizację zaleceń Komitetu. Współpraca dotyczyła również zaangażowania w powyższą inicjatywę Koordynatorów do Spraw Równego Traktowania funkcjonujących w resortach.

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 11-12 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

2.2.3 Konwencja o prawach dziecka

Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r., poz. 526) gwarantuje prawa dziecka, niezależnie od koloru skóry, wyznania czy pochodzenia. Przyjęta została przez Zgromadze-

nie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 1989 r., Polska jest inicjatorem jej uchwalenia. Konwencja weszła w życie w 1990 r. Stronami konwencji jest 195 państw (czerwiec 2015 r.). Polska ratyfikowała Konwencję w 1991 r.

W dniu 18 września 2015 r. w Genewie odbyła się obrona III-IV sprawozdania Rzeczypospolitej Polskiej z realizacji postanowień Konwencji o prawach dziecka w latach 1999-2010. Obrona sprawozdania III i IV łącznie, przedstawiała stan realizacji praw dziecka w Polsce w latach 1999-2010, w świetle przepisów Konwencji o prawach dziecka. Sprawozdanie Rzeczypospolitej Polskiej zostało złożone w maju 2012 r. Do sprawozdania powstał Raport Alternatywny z realizacji postanowień Konwencji o prawach dziecka przygotowany przez organizacje pozarządowe w dniu 30 października 2015 r. (przedłożony Komitetowi Praw Dziecka w lutym 2015 r.). Ponadto, w lipcu 2015 r. Rzecznik Praw Dziecka przygotował raport z realizacji zaleceń Komitetu Praw Dziecka ONZ z dnia 4 października 2002 r. Delegacja polska pod przewodnictwem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, składająca się z przedstawicieli wielu organów administracji rządowej, w tym także Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania, udzielała informacji przygotowanych w oparciu o zagadnienia wyselekcjonowane w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej ze sprawozdania z realizacji postanowień Konwencji oraz tezy przedstawione w dwóch raportach alternatywnych tj. polskich organizacji pozarządowych oraz polskiego Rzecznika Praw Dziecka. Przedstawicielki Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania odpowiadały na pytania dotyczące: działań podejmowanych przez RP na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć, a także ze względu na orientację seksualną, obowiązujących w Polsce przepisów prawa, które przeciwdziałają naruszeniom zasady równego traktowania dzieci ze względu na orientację seksualną, realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Dyskryminacji Rasowej, Ksenofobii i związanej z nimi Nietolerancji, dotychczasowych wyników ewaluacji Krajowego Programu Działania na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016. Sprawozdanie Rzeczypospolitej Polskiej z realizacji postanowień Konwencji o prawach dziecka w latach 1999-2010 oraz dokumenty z nim związane. dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

2.2.4 Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych

W ramach wywiązywania się przez Polskę ze zobowiązań międzynarodowych w dniu 12 października 2015 r. Rada Ministrów przyjęła VII Sprawozdanie Okresowe Rzeczypospolitej Polskiej z realizacji postanowień Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, które następnie przekazane zostało Komitetowi Praw Człowieka. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania był odpowiedzialny za przygotowanie tej części sprawozdania, która dotyczyła zobowiązań z zakresu przeciwdziałania dyskryminacji i wdrażania zasady równego traktowania.

2.2.5 Europejska Karta Społeczna

Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania uczestniczyło w przygotowaniu XV sprawozdania z wykonywania przez Polskę Europejskiej Karty Społecznej w latach 2011-2014. Informacje przygotowane przez Biuro dotyczyły, między innymi, rozwiązań przewidzianych w ustawie z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania oraz ich praktycznego wdrażania, działań i kampanii podejmowanych przez władze w celu zwalczania dyskryminacji związanej z orientacją seksualną oraz na temat środków podejmowanych przez rząd w celu realizacji przepisów prawa antydyskryminacyjnego.

2.2.6 Wniosek dotyczący dyrektywy Rady Unii Europejskiej w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną

W roku 2015 kontynuowano, w ramach współpracy na poziomie UE, prace nad projektem dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Prace koncentrowały się głównie na propozycjach przepisów związanych z dostępem do dóbr i usług przez osoby z niepełnosprawnościami i na spójności tych przepisów z Konwencją ONZ dotyczącą praw osób z niepełnosprawnościami. Instytucją odpowiedzialną za negocjowanie tego projektu jest Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania. Prace na szczeblu eksperckim zakończone zostały w dniu 7 grudnia 2015 r. przyjęciem sprawozdania z postępu prac podczas posiedzenia Rady UE ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Spraw Konsumentkich.

2.2.7 Projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie poprawy równowagi płci wśród dyrektorów niewykonawczych spółek, których akcje są notowane na giełdzie i odnośnych środków

W roku 2015 kontynuowano, w ramach współpracy na poziomie UE, prace nad projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie poprawy równowagi płci wśród dyrektorów niewykonawczych spółek, których akcje są notowane na giełdzie, i odnośnych środków oraz nad projektem dyrektywy. Instytucją odpowiedzialną za negocjowanie tego projektu jest Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania. Pozytywne stanowisko Rządu RP wobec projektu, popierające jego cel i potwierdzające chęć pracy nad jego optymalną redakcją, przyjęte przez Komitet do Spraw Europejskich w grudniu 2012 r., zostało zmienione na początku grudnia 2015 r. na negatywne. Powodem zmiany było podzielenie przez Rząd opinii wyrażonej w uchwałach z dnia 3 stycznia 2013 r. oraz z dnia 8 stycznia 2013 r., przez, odpowiednio, Komisję do Spraw Unii Europejskiej Sejmu RP

oraz Komisję Spraw Unii Europejskiej Senatu RP, iż projekt nie jest zgodny z zasadą pomocniczości.

Podsumowanie

Najważniejszym działaniem Pełnomocnika w tym obszarze było zakończenie procesu ratyfikacji Konwencji o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej. W dniu 6 lutego 2015 r. Sejm RP uchwalił ustawę o ratyfikacji, a w dniu 13 kwietnia 2015 r. Prezydent RP ratyfikował ww. Konwencję. W przedmiotowym obszarze Pełnomocnik kontynuował działania związane z implementacją postanowień Konwencji i w październiku 2015 r. powołał Grupę roboczą do spraw jej implementacji. W obszarze działań wynikających z zobowiązań międzynarodowych Pełnomocnik we współpracy z Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich kontynuował również działania związane z wdrażaniem i sprawozdawczością z wykonania postanowień Konwencji ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW). W tym celu uczestniczył w trzech posiedzeniach „okrągłego stołu” dotyczących zaleceń Komitetu CEDAW. W okresie sprawozdawczym Pełnomocnik współpracował ponadto w zakresie swych kompetencji z Ministerstwem Sprawiedliwości przy przygotowaniu sprawozdania Polski z realizacji Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych oraz kontynuował, w ramach współpracy na poziomie UE, prace nad wnioskiem dotyczącym dyrektywy Rady Unii Europejskiej w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną oraz projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie poprawy równowagi płci wśród dyrektorów niewykonawczych spółek, których akcje są notowane na giełdzie i odnośnych środków.

2.3 Projekty realizowane przez Biuro Pełnomocnika Rządu do spraw Równego Traktowania

2.3.1 Projekty Realizowane W Ramach Funduszu Współpracy Dwustronnej (Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014)

2.3.1.1 Kampania społeczna promująca aktywne ojcostwo, urlopy rodzicielskie i ojcowskie

W 2014 r. Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania rozpoczęło realizację dwuletniej kampanii informacyjno-promocyjnej pt. „Tato Polski”. Głównym celem kampanii było zachęcanie ojców, by więcej czasu spędzali ze swoimi dziećmi i korzystali m. in. z urlopów ojcowskich i rodzicielskich. W roku 2014 zostały zorganizowane sesje zdjęciowe ojców i wywiady z ojcami opiekującymi się swoim dziećmi. Zebrane materiały wraz z informacją na temat możliwości skorzystania przez ojców z urlopów rodzicielskich, macierzyńskich oraz ojcowskich zamieszczono w publikacji rozpowszechnionej w 16 miastach wojewódzkich, m. in. w szpitalach ginekologiczno-położniczych. W lipcu 2015 r. zorganizowano kampanię billboardową: w 16 miastach wojewódzkich pojawiły się billboardy ze zdjęciami ojców opiekujących się dziećmi. Te same zdjęcia zostały wykorzystane w kalendarzach przygotowanych na potrzeby projektu. Motywem przewodnim kampanii było hasło: „Tata bliżej dziecka”.

Powyższe działanie stanowi realizację działania zaplanowanego w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 42 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

2.3.1.2 Przygotowanie i zrealizowanie profesjonalnego programu liderkiego dla alumnek konkursu „Jestem Szefową” oraz ich opiekunów prawnych/rodziców i nauczycieli

W dniach 7-8 oraz 14-15 listopada 2015 r. 26 alumnek z wszystkich edycji konkursu „Jestem szefową” uczestniczyło w dodatkowym programie szkoleniowym przygotowanym w ramach projektu współfinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014. W programie zostało przeszkolonych także 23 rodziców/opiekunów oraz nauczycieli finalistek. Program szkoleniowy obejmował m.in. takie elementy jak: rozwój kompetencji miękkich, rozwój umiejętności zarządzania zespołem, poszerzenie wiedzy na temat równego traktowania kobiet i mężczyzn. Łącznie przeszkolono 49 osób.

Powyższe działanie stanowi realizację działania zaplanowanego w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 64 - 65 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

2.3.2 Projekt „Prawa dla ofiar przestępstw seksualnych - nowe podejście systemowe, informowanie, szkolenia”

Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania w grudniu 2013 r. rozpoczęło realizację projektu „Prawa dla ofiar przemocy seksualnej: nowe podejście systemowe. Wszechstronne usługi informacyjne, szkolenia i działania” w ramach programu Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i solidarności społecznej PROGRESS 2007-2013. Projekt realizowany był do 15 grudnia 2015 r. Nadrzędnym celem projektu było wspieranie krajowych podmiotów w rozwijaniu i wdrażaniu działań informacyjnych i komunikacyjnych mających na celu walkę z przemocą wobec kobiet i dziewcząt. Realizacja projektu wynikała z konieczności poprawy systemu dostarczania informacji i obsługi ofiar przestępstw seksualnych przez policję, sąd i prokuraturę.

Główne cele i działania zrealizowane w projekcie:

1. Zapewnienie ofiarom przemocy, jak również opiekunom małoletnich ofiar przemocy seksualnej jasnych, łatwych do zrozumienia informacji na temat ich praw.
Dla osiągnięcia celu wydrukowano 1 505 000 egzemplarzy ulotek, broszur oraz plakatów promujących stronę internetową. Ww. materiały zostały rozesłane do jednostek Policji różnego szczebla, jednostek samorządu terytorialnego, jak również za pośrednictwem organizacji pozarządowych, w sumie do ok. 5000 odbiorców.
2. Zwiększenie dostępności informacji na temat przemocy seksualnej poprzez stworzenie strony internetowej, która będzie zawierać informacje o sposobach radzenia

sobie z przemocą oraz informacje o odpowiednich organach władzy i organizacjach świadczących pomoc osobom doznającym przemocy seksualnej.

Dla osiągnięcia celu opracowano treść i zaprojektowano stronę internetową www.przemoc.gov.pl. Umieszczono na niej wszystkie informacje potrzebne ofiarom przemocy seksualnej

0 serwisie A A A Szukaj fraz...

PRAWA OFIAR PRZEMOCY SEKSUALNEJ

PARAMĘTAŁ, JEDELI TY LUB BUDKA SIĘ OSOBA PAŁA OFIARĄ PRZEMOCY SEKSUALNEJ / POMOC MOŻESZ UZYSKAĆ, DZWONIAJ NA OGÓLNOPOLSKI TELEFON DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE „WIEKESKA LINIA” – 801 120 000 LUB PÓJ NUMER 112

AKTUALNOŚCI PRZEMOC SEKSUALNA DOZANAŁEŚ/ĄS PRZEMOCY SEKSUALNEJ PUBLIKACJE PRZYDATNE LINKI

AKTUALNOŚCI

13.01.2016
WYTYCZNE PROKURATORA GENERALNEGO DOTYCZĄCE ZASAD POSTĘPOWANIA W SPRAWACH O PRZESTĘPSTWO ZGwałCENIA
W dniu 18 grudnia 2015 r. Prokurator Generalny wydał wytyczne dla prokuratorów dotyczące zasad postępowania w sprawach o przestępstwo zgwałcenia
[CZYTAJ WIĘCEJ](#)

25.11.2015
OD POKOJU W DOMU DO POKOJU NA ŚWIECIE: EDUKACJA O BEZPIECZEŃSTWIE DLA WSZYSTKICH. DZIŚ (25 LISTOPADA) ROZPOCZYNA SIĘ OGÓLNOSPŁATOWA AKCJA „16 DNI PRZECIWKO PRZEMOCY WOBEC KOBIET”
Dziś (25 listopada) rozpoczyna się ogólnospłatowa akcja „16 Dni Przeciwko Przemocy wobec Kobiet”.
[CZYTAJ WIĘCEJ](#)

25.11.2015
PROCEDURA POSTĘPOWANIA PŁACÓWKI MEDYCZNEJ WOBEC OSOBY, KTÓRA DOŚWIADCZYŁA PRZEMOCY SEKSUALNEJ
W dniu 23 listopada 2015 r. Biuro Pełnomocnika Rządu do spraw Równego Traktowania zakończyło pomyślnie konsultacje z Ministerstwem Zdrowia nad Procedurę postępowania placówki medycznej wobec osoby, która doświadczyła przemocy seksualnej. Wdrożenie procedury stanowi realizację jednego z działań przyjętego w grudniu 2013 r. Krajowego Programu Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 i prowadzi do doskonalenia prawa i jego stosowania w zakresie przeciwdziałania przemocy seksualnej.
[CZYTAJ WIĘCEJ](#)

PUBLIKACJE

PRZEMOC SEKSUALNA WOBEC DZIECI
INFORMATOR DLA RODZICÓW I OPIEKUNÓW
BROSZURA INFORMACYJNA

ULOTKA (WERSJA I)

3. Zwiększenie wiedzy i kompetencji interpersonalnych przedstawicieli władz, którzy mają kontakt z ofiarami przemocy seksualnej.

Dla osiągnięcia celu opracowano i przeprowadzono serię specjalistycznych szkoleń (warsztatów) dla 191 przedstawicieli organów mających w swojej

codziennej pracy kontakt z ofiarami przemocy wobec kobiet (funkcjonariuszy policji, prokuratorów, sędziów oraz pracowników socjalnych).

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 101 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

2.3.3 Projekt Równość kobiet i mężczyzn w podejmowaniu decyzji ekonomicznych – narzędziem zmiany społecznej PROGRESS

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej realizowało w partnerstwie merytorycznym z Pełnomocnikiem Rządu do Spraw Równego Traktowania projekt „Równość kobiet i mężczyzn w procesach podejmowania decyzji ekonomicznych – narzędziem zmiany społecznej”. W dniu 2 września 2015 r. w ramach projektu odbył się briefing prasowy inaugurujący kampanię medialną projektu „Równość w biznesie”. Wydarzenie miało miejsce w budynku Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie. Głównym celem briefingu była promocja tematyki obecności kobiet na stanowiskach decyzyjnych oraz zaprezentowanie szerokiej koalicji Ambasadorów Równości w Biznesie. W briefingu wzięli udział: Minister Pracy i Polityki Społecznej, Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania oraz Prezydent Konfederacji Lewiatan. Podczas briefingu została zainaugurowana koalicja Ambasadorów Równości w Biznesie. Do grona Ambasadorów zostały zaproszone osoby, a także instytucje, firmy i organizacje, które są promotorami równości kobiet i mężczyzn w dostępie do awansów. Jednym z Ambasadorów został Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania. Głównym założeniem, które przyświecało zainicjowaniu grona Ambasadorów Równości w Biznesie, jest potrzeba upowszechniania nowych standardów zarządzania oraz wymiana informacji i doświadczeń dotyczących działań związanych z promowaniem równości płci w polskich firmach i instytucjach.

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 60 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

2.4 Sprawy wpływające do Biura Pełnomocnika Rządu do spraw Równego Traktowania

W 2015 r. Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania rozpatrzyło 365 spraw dotyczących problematyki nierównego traktowania i zachowań o charakterze dyskryminacyjnym, które wpłynęły do Biura. W porównaniu z latami poprzednimi, w których Biuro rozpatrzyło: 566 spraw – w 2013 r., 377 – w 2014 r. nastąpił spadek liczby spraw wpływających do Biura. Należy zaznaczyć, że podobnie jak w latach poprzednich, autorzy wniosków i interwencji wpływających do Pełnomocnika skarżąc się na dyskryminację, *de facto* zwracają się w sprawach, które dotyczą nie dyskryminacji, lecz innych zdarzeń lub procesów, odbieranych jako niesprawiedliwe społecznie lub niezgodne z prawem.

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania podejmuje działania na podstawie wniosków i informacji ze strony obywateli, grup obywateli lub organizacji pozarządowych. Niezależnie od kierowanych do niego wniosków, część zagadnień podejmuje z własnej inicjatywy lub na podstawie doniesień mediów. Część spraw Pełnomocnik podejmuje do prowadzenia (sugerując np. zmiany prawa lub zaniechanie działań o charakterze dyskryminacyjnym), w innych wskazuje wnioskodawcy przysługujące mu środki prawne lub możliwości działania. Z uwagi na brak wystarczających kompetencji większość spraw Pełnomocnik przekazuje do rozpatrzenia organom, do których kompetencji należy podjęcie działań lub udzielenie informacji, żądając przesłania stosownych wyjaśnień w danej sprawie.

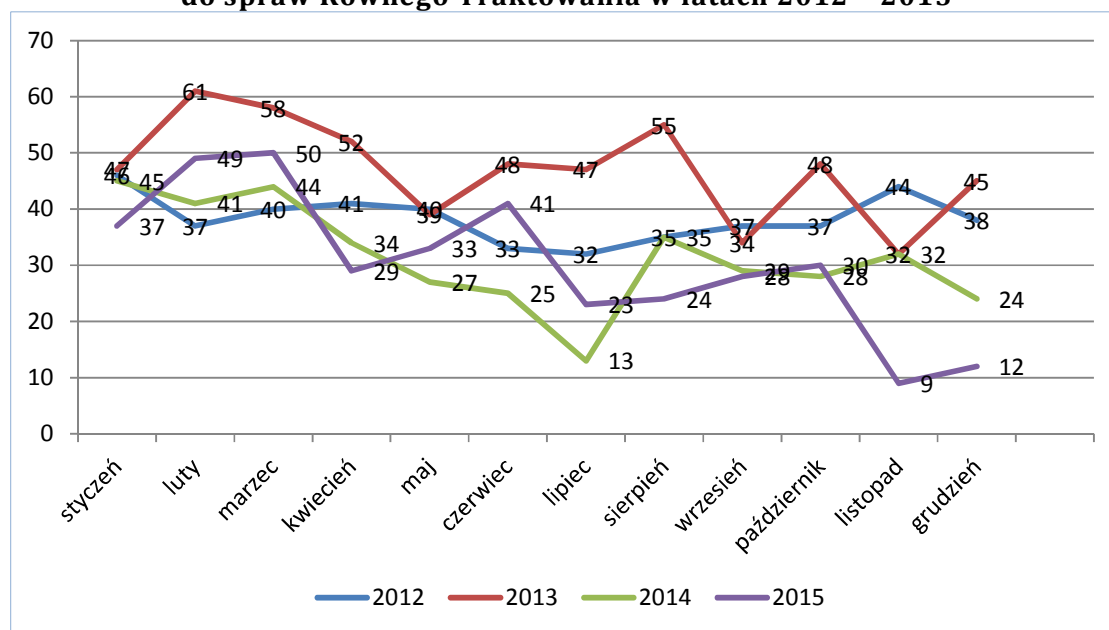
Spośród 365 spraw w 2015 r. na 30,5 % z nich Biuro udzieliło odpowiedzi lub informacji zajmując stanowisko wobec przedstawionego problemu, w tym w większości informując o braku kompetencji Pełnomocnika w opisanym sprawie. Około 33,7 % spraw w 2015 r. zostało przekazanych wg kompetencji do rozpatrzenia właściwym organom i instytucjom z prośbą o zajęcie merytorycznego stanowiska w tej sprawie lub nadesłanie kopii odpowiedzi udzielonej zainteresowanym. W wielu przypadkach Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania korespondowało z właściwą instytucją w celu wyjaśnienia sprawy.

Podobnie jak w latach poprzednich najwięcej wniosków, listów i interwencji dotyczyło przypadków działań o charakterze dyskryminującym ze względu na płeć oraz niepełnosprawność. Kolejną znaczącą grupą spraw były wnioski z prośbą o podjęcie interwencji w związku z przypadkami noszącymi znamiona dyskryminacji ze względu na wiek, pochodzenie etniczne lub narodowe oraz orientację seksualną. Najmniejszy odsetek stanowiły sprawy dotyczące dyskryminacji ze względu na stan cywilny oraz obywatelstwo.

Tabela 1. Liczba rozpatrzonych wniosków, listów i interwencji wg obszarów dyskryminacji

Ilość wpływających wniosków i interwencji wg obszaru dyskryminacji					
Obszar dyskryminacji	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Płeć	93	115	139	120	142
niepełnosprawność	41	60	71	38	35
wiek	46	30	45	25	18
orientacja seksualna	26	31	26	14	13
pochodzenie etniczne lub narodowe	22	14	20	13	13
religia lub wyznanie	6	12	13	13	7
stan zdrowia	11	13	28	15	11
status materialny	6	15	11	7	5
stan rodzinny	3	13	20	6	4
światopogląd lub poglądy polityczne	1	11	4	5	0
obywatelstwo	0	10	9	6	1
rasa	12	9	1	1	3
mobbing	5	7	15	8	9
stan cywilny	1	3	3	2	2
inne	132	117	161	104	102
Suma	405	460	566	377	365

Wykres 1. Wnioski i interwencje rozpatrywane w Biurze Pełnomocnika Rządu do spraw Równego Traktowania w latach 2012 - 2015

2.4.1 Dyskryminacja ze względu na płeć

1. W 2015 r. do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania wpływały pisma, w których zainteresowani skarżyli się na dyskryminację ze względu na płeć w dostępie do usług oferowanych przez niektóre firmy lub instytucje oraz oznaczenia używane przez podmioty oferujące usługi. W jednym z takich pism wnioskodawca zwrócił uwagę Biura Pełnomocnika na nierówne traktowanie ze względu na płeć, poprzez oznaczenie pomieszczeń, przeznaczonych do opieki nad dziećmi, zlokalizowanych na basenie miejskim KRR Zdrowie Braniewo jako „szatnia dla matki z dzieckiem”. Mając na uwadze, iż dyskryminacja występuje w przypadku, gdy daną osobę traktuje się mniej korzystnie niż traktuje się, traktowano lub traktowanoby inną osobę w porównywalnej sytuacji w szczególności ze względu na jej płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię lub wyznanie, światopogląd, poglądy polityczne, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną, stan cywilny oraz rodzinny, Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania zwróciło się do Burmistrza Miasta Braniewo z prośbą o wyjaśnienia oraz rozważenie zmiany oznaczeń pomieszczeń na bardziej uniwersalne np.: „szatnia dla rodzica z dzieckiem”. W odpowiedzi na wystąpienie Biura Pełnomocnika przedstawiciel Burmistrza stwierdził, iż w celu zapewnienia przestrzegania zasad równego traktowania wyodrębnione zostały dodatkowe szatnie oznaczone jako szatnia „dla ojca z dzieckiem”.

2. Do Biura Pełnomocnika wpłynęła prośba dotycząca zasad udzielania pomocy finansowej ze środków Funduszu Pożyczkowego dla Kobiet. W ocenie skarżącego specjalny rodzaj pomocy adresowany wyłącznie do kobiet prowadzących lub zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej może być dyskryminacją ze względu na płeć. W związku z powyższym Biuro zwróciło się do Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości z prośbą o wyjaśnienia. W odpowiedzi Zastępca Prezesa PARP zwrócił uwagę, iż realizując ww. program PARP jest zobowiązana do stosowania zasad wynikających z rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 2 grudnia 2006 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczość pomocy finansowej niezwiązanej z programami operacyjnymi (Dz. U. poz. 1651, z późn. zm.). Przepisy te pozwalają na udzielenie, w ramach projektu – Fundusz Pożyczkowy dla Kobiet, pomocy finansowej w formie pożyczki, kobiecie zamieszkałej na terytorium Polski, która: jest przedsiębiorcą wykonującym działalność gospodarczą na terytorium Polski lub zamierza podjąć działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Dodatkowo stwierdzono, że wprowadzenie takiego instrumentu finansowego ma na celu wyrównanie szans kobiet w prowadzeniu działalności gospodarczej, w szczególności poprzez aktywizację zawodową kobiet, poprawę ich sytuacji na rynku pracy oraz zachęcanie do zakładania własnej działalności gospodarczej. Realizacja powyższego programu nie wpłynie więc, w ocenie PARP, na pogorszenie sytuacji mężczyzn na rynku pracy.

3. Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania otrzymywało pisma dotyczące sytuacji pobierania opłat od mężczyzn i jednocześnie nie pobieranie ich od kobiet, przy korzystaniu z usług. Biuro Pełnomocnika występowało w tych sprawach do właścicieli lokali oferujących usługi z prośbą o ustosunkowanie się do wyżej wymienionej kwestii. W odpowiedzi często wskazywano przyczyny, dla których taka okoliczność ma miejsce i czym było podyktowane wprowadzenie opłaty wyłącznie dla mężczyzn. Właściciele zostali również zapoznani z obowiązującymi przepisami prawa, o treści art. 6 ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2016 r., poz. 1219), który zakazuje nierównego traktowania osób fizycznych ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne lub narodowość w zakresie dostępu i warunków korzystania z zabezpieczenia społecznego, usług, w tym usług mieszkaniowych, rzeczy oraz nabywania praw lub energii, jeżeli są one oferowane publicznie, art. 13 powyższej ustawy stanowiącym, iż osobie, wobec której została naruszona zasada równego traktowania przysługuje prawo do odszkodowania oraz art. 14 ustawy zgodnie, z którym osoba zarzucająca naruszenie zasady równego traktowania musi jedynie uprawdopodobnić fakt jej naruszenia.

4. Biuro analizowało również sprawę dyskryminacji ze względu na płeć w związku z emisją reklamy olejów Lotos, która w ocenie wnioskodawczyni, powieliała stereotypy o wyższości płci męskiej nad żeńską. W tej sprawie Biuro zwróciło się do Komisji Etyki Reklamy z prośbą o przeanalizowanie sprawy pod kątem naruszeń i podjęcie ewentualnych działań leżących w kompetencji ww. Komisji. Do chwili przygotowywania sprawozdania Biuro Pełnomocnika nie otrzymało odpowiedzi na wystąpienie.

2.4.2 Dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność

Do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania w 2015 r. wpływały liczne skargi w sprawie nierównego traktowania osób z niepełnosprawnościami.

1. Do Biura Pełnomocnika zwrócił się ojciec dwóch niepełnosprawnych dzieci, w związku z ich trudną sytuacją lokalową i życiową oraz brakiem wsparcia ze strony urzędu miasta. Biuro działając w ramach swych kompetencji zwróciło się do Burmistrza Miasta Malbork o przekazanie informacji w tej sprawie oraz rozważenie udzielenia pomocy rodzinie. W uzyskanej odpowiedzi władze miasta zapewniły, iż monitorują sytuację wnioskodawcy oraz, że gotowe są przydzielić rodzinie nowy lokal mieszkalny, gdy tylko wejdą w posiadanie odpowiedniego lokalu, co zostało pozytywnie zaopiniowane przez Społeczną Komisję Mieszkaniową.

2. Biuro wielokrotnie przekazywało wnioski dotyczące dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych. Takie sytuacje miały miejsce np. w sprawach dyskryminacji osób niepełnosprawnych w miejscach

pracy lub w przypadkach, gdy osobom w związku z ich niepełnosprawnością uniemożliwiono korzystanie z ich praw.

3. Do Biura Pełnomocnika Rządu zwracano się również w sprawie sposobu przeprowadzania egzaminów wstępnych na aplikację prawniczą. Dziennikarz Gazety Prawnej wystąpił do Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania z wnioskiem o zajęcie stanowiska, czy konstrukcja egzaminu państwowego, jakim jest egzamin wstępny na aplikację, nieprzystająca ułatwień dla osób niepełnosprawnych jest zgodna z prawem oraz czy nie powinny zostać wprowadzone udogodnienia takie jak wydłużony czas w części pisemnej (analogicznie do prawniczych egzaminów zawodowych). Z uwagi na fakt, iż ta kwestia pozostawała już wcześniej w zainteresowaniu Ministerstwa Sprawiedliwości Pełnomocnik przywołał w swoim piśmie odpowiedź na interpelację nr 15269 w sprawie egzaminowania studentów prawa, kandydatów na aplikantów, doktorantów i innych prawników, w której stwierdzono, iż „minister sprawiedliwości od 2006 r. corocznie kieruje prośby do przewodniczących komisji o stworzenie odpowiednich warunków niepełnosprawnym zdającym i takie udogodnienia są zapewniane”. Jednocześnie Pełnomocnik wystąpił do Ministra Sprawiedliwości z prośbą o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie. Do chwili sporządzania sprawozdania do Biura nie wpłynęła odpowiedź na wystąpienie.

4. Innego rodzaju kwestię dotyczącą sytuacji osób z niepełnosprawnością zawierało pismo skierowane do Biura Pełnomocnika w sprawie problemów z zamianą mieszkania socjalnego na inne o mniejszym metrażu. W swoim piśmie wnioskodawca zaznaczył, iż jest osobą niepełnosprawną, poruszającą się na wózku inwalidzkim oraz z innymi problemami zdrowotnymi. Od wielu lat starał się o zamianę mieszkania socjalnego, w którym obecnie zamieszkuje, na mniejszy lokal lecz bezskutecznie. W przedmiotowej sprawie Biuro Pełnomocnika wystąpiło do Burmistrza Urzędu Dzielnicy Włochy m.st Warszawy z wnioskiem o przedstawienie stanowiska. W odpowiedzi Biuro uzyskało zapewnienie, iż po uprawomocnieniu się wyroku, związanego bezpośrednio ze sprawą, dołoży wszelkich starań, aby zapewnić wnioskodawcy lokal dostosowany do potrzeb osób poruszających się na wózku inwalidzkim.

2.4.3 Dyskryminacja ze względu na rasę/narodowość/obywatelstwo/pochodzenie etniczne

Do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania wpłynęły w roku 2015 skargi dotyczące nierównego traktowania osób w związku z posiadaną przez nie narodowością/obywatelstwem w dostępie do usług.

1. Przykładem nierównego traktowania osób ze względu na posiadaną narodowość lub obywatelstwo może być sprawa, która została wniesiona do Biura Pełnomocnika przez obywatela Republiki Czeskiej, zamieszkałego w Polsce, któremu odmówiono możliwości założenia konta maklerskiego w mBank S.A. W tej sprawie Biuro wystąpiło do mBank S.A.

z prośbą o zajęcie stanowiska. W odpowiedzi mBank S.A, stwierdził, iż „*brak jest przepisów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi obligujących instytucje finansową oferującą usługę maklerską polegającą na przyjmowaniu i przekazywaniu zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych do udostępniania przedmiotowej usługi wszystkim obywatelom Unii Europejskiej lub cudzoziemcom.*” W związku z odpowiedzią mBank S.A. Biuro zdecydowało się na wystąpienie do Departamentu Firm Inwestycyjnych i Infrastruktury Rynku Kapitałowego Komisji Nadzoru Finansowego oraz do Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego w Ministerstwie Finansów stwierdzając, że w ocenie Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania, działania banku są niezgodne z treścią art. 6 ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz.U. z 2016 r., poz. 1219). Zakazany jest nierówne traktowanie osób fizycznych ze względu na płeć, rasę pochodzenie etniczne lub narodowość w zakresie dostępu i warunków korzystania z usług. Biuro stwierdziło dodatkowo, iż zgodnie z art. 18 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na narodowość.

Brak przepisów w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. poz. 1538, z późn. zm.), które nakazywałyby, instytucjom finansowym oferującym usługę maklerską polegającą na przyjmowaniu i przekazywaniu zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, traktowanie w ten sam sposób wszystkich obywateli Unii Europejskiej, nie stwarza uprawnienia pozwalającego na niestosowanie przepisów polskich i unijnych dotyczących równego dostępu do usług. Powołany w piśmie mBanku z dnia 23 stycznia 2015 r., art. 353¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. z 2016 r., poz. 380, 585 i 1579) nie może mieć zastosowania, w związku z tym, iż podmioty mogą korzystać ze swobody do kształtowania treści zobowiązania w dopuszczonych tym przepisem granicach. Swoboda umów jest ograniczona przez przepisy prawa, zasady współżycia społecznego i naturę stosunku. Mając to na uwadze, zakaz dyskryminacji ze względu na narodowość stanowić będzie ograniczenie kodeksowej swobody umów. W swej odpowiedzi Departament Rozwoju Rynku Finansowego w Ministerstwie Finansów zgodził się ze stanowiskiem Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania, jednak z braku odpowiednich kompetencji nie mógł zająć się sprawą w sposób merytoryczny. Komisja Nadzoru Finansowego w swej odpowiedzi wskazała, iż przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi oraz inne przepisy dotyczące rynku kapitałowego nie odnoszą się do aspektu podmiotowego zawierania umów o świadczenie usług maklerskich przez firmy inwestycyjne, w zakresie obywatelstwa klienta lub potencjalnego klienta. Nie ma zatem na gruncie ustawowym ograniczeń w przedmiotowym zakresie. Ponadto wskazała, że KNF nie sprawuje nadzoru nad domami maklerskimi w zakresie zgodności ich działalności z zasadami równego traktowania, a jedynie w zakresie ich działalności w obrocie instrumentami finansowymi.

2. Przykładem sprawy, którą można uznać za naruszającą zakaz dyskryminacji osób ze względu na narodowość/obywatelstwo jest kwestia braku możliwości otworzenia konta oszczędnościowo-rachunkowego w Polsce przez obywatelkę Republiki Czeskiej, zamieszkałą na stałe w Polsce, w banku PKO BP S.A. Bank uniemożliwił otwarcie konta żądając podania poufnych danych m.in. źródła dochodu oraz państwa pochodzenia środków. W ślad za prośbą o interwencję Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania zdecydowało się na wystąpienie do Prezesa Zarządu Banku zaznaczając, iż zgodnie z treścią art. 6 ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz.U. z 2016 r., poz. 1219) zakazany jest nierówne traktowanie osób fizycznych ze względu na płeć, rasę pochodzenie etniczne lub narodowość w zakresie dostępu i warunków korzystania z usług. Uzyskana przez Biuro Pełnomocnika odpowiedź od banku PKO BP S.A., nie zawierała propozycji rozwiązania zaistniałej sytuacji, w związku z czym nie mogła zostać uznana za kończącą sprawę. Skarżąca została poinformowana o przysługujących jej prawach wynikających z ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania.

3. Analizy Biura Pełnomocnika wymagała sprawa, z którą zwrócił się do Biura wnioskodawca polegająca na szerzeniu nienawiści wobec osób o białym kolorze skóry poprzez umieszczanie materiałów filmowych na portalu YouTube. W powyższej kwestii Biuro wystąpiło do Członka Zarządu Google Polska w celu podjęcia działań, które zmierzałyby do usunięcia materiałów z portalu oraz o objęcie nadzorem użytkownika, który zamieszczał filmy ww. treści. Biuro nie otrzymało odpowiedzi w tej sprawie.

4. Do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania wpłynęło pismo dotyczące sposobu zachowania lekarza i pielęgniarki wobec obywatelki Ukrainy i jej wnuczka, który potrzebował opieki lekarskiej. Kobieta czekała na pomoc 8 godzin i dopiero zdecydowana interwencja innych pacjentów spowodowała możliwość skorzystania z pomocy medycznej. W tej sprawie Biuro Pełnomocnika zwróciło się do Rzecznika Praw Pacjenta o podjęcie odpowiednich działań.

5. Do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania wpłynęła również sprawa dotycząca problemów z wydaniem karty czasowego pobytu. Pomimo upływu ponad 1,5 miesiąca od daty złożenia dokumentów osoba chcąca uzyskać kartę pobytu nie uzyskała żadnej odpowiedzi. Dodatkowo osoba prowadząca sprawę domagała się od zainteresowanej dodatkowych dokumentów niewymaganych prawem, które dotyczyły m.in. braku karalności wspólników spółki, w której zatrudniona była starająca się o kartę pobytu. W tej sprawie Biuro Pełnomocnika przekazało sprawę wg kompetencji do Urzędu ds. Cudzoziemców z prośbą o podjęcie odpowiednich działań.

2.4.4 Dyskryminacja ze względu na wiek

1. Do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania w roku 2015 trafiły liczne listy, w których skarżono się na dyskryminację związaną z wiekiem. W jednym z takich listów wnioskodawca przedstawił sytuację polegającą na odmowie udziału w dobrowolnych szkoleniach wojskowych osobom, które ukończyły 50 rok życia. W liście podniesiono, iż chętnym do odbycia dobrowolnego przeszkolenia wojskowego nie postawiono, koniecznego do spełnienia, warunku dobrego zdrowia, odpowiedniej sprawności fizycznej czy intelektualnej lub spełnienia innych istotnych warunków decydujących o przydatności do szkolenia. Jedynym warunkiem, który musi zostać spełniony przez osoby aspirujące do odbycia szkolenia jest nieprzekroczenie wieku 50 lat. Biuro przekazało sprawę do Biura Skarg i Wniosków Ministerstwa Obrony Narodowej, prosząc o podjęcie stosownych działań celem wyjaśnienia spornej kwestii. W uzyskanej odpowiedzi stwierdzono, iż ograniczenie wieku do pięćdziesięciu lat życia wprowadzone dla posiadaczy stopni szeregowych, nie ma charakteru dyskryminującego, gdyż – z uwagi na szczególny charakter i specyfikę stanowisk służbowych zajmowanych przez szeregowych – wymaga się od nich najwyższej sprawności fizycznej i zdolności do wykonywania zadań operacyjnych na szczeblu taktycznym. Zaznaczono również, iż podnoszoną przez wnioskodawcę kwestię, reguluje ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1534).

2. Do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócono się również w sprawie braku możliwości uczestnictwa w programach finansowanych przez Europejski Fundusz Społeczny przez osoby, które ukończyły 65 rok życia. W swoim piśmie wnioskodawca zaznaczył, iż mimo bycia osobą 69 letnią nadal czuje się osobą aktywną na rynku pracy, w związku z czym odmowa możliwości uczestniczenia w ww. szkoleniach stanowić może dyskryminację ze względu na wiek. W związku z powyższym Biuro Pełnomocnika wystąpiło do Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju z prośbą o przeanalizowanie sprawy. Z uzyskanej odpowiedzi wynikało, iż „z uwagi na fakt, że osoby powyżej 64 roku życia chcą nadal być aktywne zawodowo oraz uczestniczyć w różnego rodzaju szkoleniach i kursach podnoszących umiejętności i kompetencje oraz ze względu na potrzebę wydłużenia aktywności zawodowej osób starszych decyzją Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju ze wsparcia EFS w latach 2007-2013 mogły korzystać również osoby powyżej 64 roku życia i ze względu na samo przekroczenie 64 roku życia nie powinny być wykluczone z możliwości udziału w projektach EFS”.

2.4.5 Dyskryminacja ze względu na wyznanie

1. Do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócił się Pastor Kościoła Chrześcijan Wiary Ewangelicznej w związku z odmową wynajmu zborowi Sali przez Miejskie Centrum Kultury. Dyrektor Centrum Kultury stwierdził, iż zgodnie z regula-

minem Centrum Kultury, wynajem sal jest możliwy wyłącznie na cele nie mające charakteru kultu religijnego, obrzędowego i modlitewnego. Biuro przekazało sprawę do Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Etnicznych w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji z prośbą o podjęcie stosownych działań.

2.4.6 Pozostałe

1. Do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania wpłynęło pismo dotyczące audycji wyemitowanej przez Program 3 Polskiego Radia pt. „Im więcej ciała, tym mniejszy mózg” w cyklu „Instrukcja obsługi człowieka”. Audycja, w ocenie wnioskodawczyni, zawierała dyskryminujące treści m.in. w związku z częstym powtarzaniem hasła dotyczącego osób otyłych – „Pamiętajcie Państwo! Syndrom dinozaura! Duże ciało – mały mózg!”. Biuro zwróciło się w tej sprawie do Programu 3 z prośbą o udostępnienie nagrania, jednak stacja nie była już w jego posiadaniu i analiza treści audycji przez Biuro stała się niemożliwa. W związku z tym Biuro wystąpiło do Rady Etyki Mediów z wnioskiem o przeanalizowanie sprawy pod kątem możliwych naruszeń i podjęcie ewentualnych działań. Do chwili sporządzenia sprawozdania Biuro nie otrzymało stanowiska Rady Etyki Mediów.

2. Do Biura Pełnomocnika Rządu wpływały liczne pisma w sprawie projektu „500+”. Większość z nich dotyczyła sposobu dostępu do świadczeń w związku z różną sytuacją życiową. Biuro przekazywało pisma zgodnie z kompetencjami do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, które jest odpowiedzialne za prace nad programem.

3. Do Biura Pełnomocnika zwracano się również w sprawach dotyczących osób bezdomnych lub nie posiadających adresów zameldowania. W jednej z takich spraw do Biura zwróciła się osoba, która jako osoba bezdomna chciała zarejestrować samochód. Należy stwierdzić, iż do rejestracji pojazdu nie jest wymagane posiadanie zameldowania, ani też adresu zamieszkania. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r., poz. 1137, z późn. zm.) w sposób wyraźny wskazuje, że właściciel pojazdu składa wniosek rejestracyjny staroście właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania. Przez miejsce zamieszkania należy rozumieć konkretną miejscowość, w której znajduje się centrum życiowej działalności wnioskodawcy. Pomimo takich wymagań nakładanych na osoby zainteresowane rejestracją pojazdu często nakłada się, na nie, dodatkowe obowiązki polegające na konieczności posiadania adresu zameldowania. W związku z czym Biuro Pełnomocnika zwróciło się do Rzecznika Praw Obywatelskich z prośbą o rozważenie podjęcia interwencji w przedmiotowym zakresie.

4. Do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania zwracano się również w sprawie osób, których zarobki nie kwalifikują ich do pobierania zasiłku rehabilitacyjnego na dziecko, w związku z dochodami przekraczającymi ustalony limit. Skarżący zwracali uwagę na fakt, że większą część swojego wynagrodzenia zmuszeni są przeznaczać na po-

moc swoim dzieciom, co stawia ich w bardzo trudnej sytuacji materialnej. Biuro Pełnomocnika zwracało się w takich sprawach do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z prośbą o przeanalizowanie sprawy i podjęcie ewentualnych działań, które mogłyby pomóc w rozwiązaniu sygnalizowanego problemu.

5. Do Biura Pełnomocnika wpłynęło pismo dotyczące przepisów prawa pracy związanych z urlopem ojcowskim. Skarżący, jako ojciec bliźniaków zakwestionował przepisy Kodeksu pracy przyznające taki sam wymiar urlopu ojcowskiego w przypadku jednego dziecka jak i bliźniaków. Sprawa została przekazana do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z prośbą o udzielenie zainteresowanemu odpowiedzi w tej kwestii. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w swojej odpowiedzi przedstawiło obowiązujące regulacje oraz poinformowało, że nie jest uprawnione do dokonywania powszechnie obowiązującej wykładni przepisów prawa pracy oraz do rozstrzygania indywidualnych spraw pracowniczych i zajmowania stanowiska w sprawach wymagających badania i oceny okoliczności faktycznych.

6. Do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania wpłynęła skarga na działalność jednego z operatorów telefonii komórkowej. Skarżący poinformował, że przedstawiciel operatora odmówił zawarcia umowy z jego 84-letnią babcią twierdząc, że nie zawiera się umów z klientami będącymi powyżej 80 roku życia. W związku z powyższym Pełnomocnik zwrócił się do operatora z prośbą o przeanalizowanie opisanej sprawy oraz przesłanie informacji dotyczących zasad obsługi starszych klientów. W odpowiedzi na ww. wystąpienie przedstawiciel zarządu operatora zapewnił, że operator oferuje usługi dla wszystkich klientów – bez względu na wiek. Jednakże klienci, którzy ukończyli 80-ty rok życia obsługiwani są jedynie w salonach. Dzieje się tak dlatego, aby uniknąć nadużyć oraz sytuacji, w której bliscy lub rodzina namawiali osoby starsze do podpisania umowy, a osoby te nie zdawały sobie sprawy z konsekwencji finansowych. W salonach sprzedaży konsultant jest w stanie wytłumaczyć wszelkie zawiłości oraz konsekwencje podpisania umowy oraz zobowiązań finansowych z nią związanych.

3. PROMOWANIE, UPOWSZECHNIANIE I PROPAGOWANIE PROBLEMATYKI RÓWNEGO TRAKTOWANIA

3.1 Konkurs „Jestem Szefową”

W 2015 r. odbyła się VI edycja konkursu „Jestem szefową” – wspólnej inicjatywy Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania i Ministra Edukacji Narodowej realizowana w partnerstwie z Przedstawicielstwem Komisji Europejskiej w Polsce.

W Kapitulę konkursu zasiedli: Minister Pracy i Polityki Społecznej, posłanki i posłowie na Sejm RP, posłanki i posłowie do Parlamentu Europejskiego, Szef Służby Cywilnej oraz Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy, a także przedstawicielki i przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz biznesu. Celem konkursu jest przełamywanie stereotypów dotyczących kobiet i władzy oraz promowanie pozytywnego wizerunku kobiet-liderek wśród młodzieży. Konkurs ma zachęcać uczennice szkół ponadgimnazjalnych do rozwijania ich talentów przywódczych i w przyszłości podjęcia walki o najwyższe stanowiska w świecie biznesu, nauki i polityki.

Podczas dwudniowej wizyty w Warszawie w czerwcu 2015 r. 15 finalistek konkursu oraz ich rodzice/opiekunowie i nauczyciele/ki (razem 45 osób) uczestniczyły m.in. w spotkaniach z kobietami pełniącymi najwyższe funkcje kierownicze w świecie biznesu, mediów i polityki, które podzieliły się swoimi doświadczeniami, jak to jest być kobietą na wysokim stanowisku. Zorganizowano m.in. wizytę w Sejmie RP. Finalistki konkursu wraz z osobami towarzyszącymi uczestniczyły również w specjalnie dla nich przygotowanym programie szkoleniowym, a laureatki konkursu wzięły udział w programie mentorin-gowym przygotowanym we współpracy z partnerami konkursu. Ponadto, 26 alumnek wszystkich sześciu edycji konkursu „Jestem szefową” uczestniczyły w dodatkowym programie szkoleniowym w ramach projektu współfinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014. W programie szkoleniowym wzięli też udział rodzice/opiekunowie oraz nauczyciele finalistek. Razem przeszkolono 49 osób.

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 64 - 65 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

3.2 Ekspozycja w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wystawy „RomaRising - Jedni z wielu”

W okresie od 9 do 24 kwietnia 2015 r. z inicjatywy Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów prezentowana była wystawa „Roma Rising - Jedni z wielu”. Wystawa prezentuje prace światowej sławy fotografa Chada Evansa Wyatta. Bohaterowie zdjęć to jednocześnie bohaterowie kampanii społecznej „Jedni z wielu”, zorganizowanej i przeprowadzonej przez Fundację Integracji Społecznej Prom z Wrocławia. Celem kampanii była zmiana negatywnego wizerunku Romów w powszechnej świadomości. Romowie prezentowani na zdjęciach to autentyczne postacie, ludzie którzy osiągnęli sukces i obdarzeni są szacunkiem własnej społeczności, a także współpracowników i sąsiadów. W czasie uroczystości otwarcia wystawy w KPRM wystąpili, obok Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania oraz Prezesa Fundacji Integracji Społecznej Prom, także Przewodniczący Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu oraz dwoje bohaterów kampanii „Jedni z wielu”. Wernisaż wystawy nawiązywał do Międzynarodowego Dnia Romów, obchodzonego 8 kwietnia.

3.3 Konferencja "Przegląd orzecznictwa polskiego i międzynarodowego z zakresu dyskryminacji ze względu na płeć"

W dniu 16 kwietnia 2015 r. w siedzibie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów odbyła się konferencja, podczas której dokonano przeglądu orzecznictwa polskiego i międzynarodowego z zakresu dyskryminacji ze względu na płeć. Konferencja została zorganizowana przez Zespół do spraw Kobiet przy Naczelnej Radzie Adwokackiej we współpracy z Pełnomocnikiem Rządu do Spraw Równego Traktowania. Wśród prelegentów znaleźli się m.in. pełnomocnik Ministra Spraw Zagranicznych ds. postępowań przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka, sędzia Sądu Najwyższego, przedstawiciele Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, Polskiego Towarzystwa Prawa Antydyskryminacyjnego oraz Centrum Praw Kobiet. Otwierając konferencję Pełnomocnik mówił o potrzebie rozszerzenia problematyki równego traktowania na wszystkie środowiska, w tym w szczególności na środowisko prawnicze, które jest kluczowe w podtrzymywaniu oraz pogłębianiu świadomości na temat równego traktowania oraz przeciwdziałania dyskryminacji między innymi ze względu na płeć. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócił również uwagę, że większość we władzach zarówno samorządu zawodowego adwokatury, jak również partnerów kancelarii adwokackich stanowią głównie mężczyźni, wyrażając jednocześnie nadzieję, że sytuacja ta ulegnie zmianie. Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej wyraził gotowość podejmowania środków oraz wspierania działań Pełnomocnika, tak aby każdy był równo traktowany bez względu na płeć lub inne cechy prawnie chronione. Podczas konferencji odbyły się dwa panele tematyczne.

Podczas paneli poruszono następujące kwestie i zagadnienia:

- Charakter i zakres skarg kierowanych do Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania w sprawach dyskryminacji ze względu na płeć;
- Przegląd wybranych orzeczeń sądów polskich związanych z problematyką dyskryminacji ze względu na płeć;
- Rozwój i kształtowanie się nauki prawa antydyskryminacyjnego w Polsce na tle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu i praktyki zawodowej”;
- Problem przemocy wobec kobiet jako forma dyskryminacji ze względu na płeć;
- Dyskryminacja ze względu na płeć w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowiek w Strasburgu;
- Przegląd orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu w zakresie dyskryminacji ze względu na płeć;
- Obszar zobowiązań prawno-międzynarodowych państwa w dziedzinie praw człowieka z uwzględnieniem dyskryminacji ze względu na płeć w związku z postępowaniami przez Europejskim Trybunałem Praw Człowieka w Strasburgu;
- Działalność Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej w zakresie problemów wykluczenia kobiet, nawiązanie do orzecznictwa europejskiego oraz krajowego.

W swoim wystąpieniu Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania, zwrócił uwagę na konieczność nowelizacji lub uchwalenia nowej ustawy dotyczącej kwestii równego traktowania, jak również prowadzenia szeroko rozumianej polityki równościowej oraz budowania mechanizmów na rzecz równego traktowania opartego o administrację rządową w terenie.

3.4 Konferencja prezentująca raport badawczy „Dyskryminacja w szkole – obecność nieusprawiedliwiona. O budowaniu edukacji antydyskryminacyjnej w systemie edukacji formalnej w Polsce”

W dniu 22 kwietnia 2015 r. w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów odbyła się konferencja prezentująca raport badawczy „Dyskryminacja w szkole – obecność nieusprawiedliwiona. O budowaniu edukacji antydyskryminacyjnej w systemie edukacji formalnej w Polsce”. Konferencja została zorganizowana przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania oraz Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej. W konferencji wzięło udział prawie 150 osób - nauczycieli, wykładowców zajmujących się tematyką równości i antydyskryminacji w edukacji, osób reprezentujących organizacje pozarządowe.

Podczas konferencji zaprezentowano wyniki badania Towarzystwa Edukacji Antydyskryminacyjnej pt. „Dyskryminacja w szkole – obecność nieusprawiedliwiona”. W badaniu tym głos oddano osobom pracującym w polskim systemie edukacji – nauczycielkom i nauczycielom, a także uczennicom i uczniom, będących podmiotem wszelkich oddziaływań. Uzyskano zatem możliwie najpełniejszy obraz szkolnej codzienności w odniesieniu do zjawiska dyskryminacji, ze wszystkimi mocnymi stronami oraz obszarami wymagającymi

wyższej pracy antydyskryminacyjnej. Badanie realizowane było w ramach projektu "Dyskryminacja w szkole - obecność nieusprawiedliwiona". W trakcie badania przeprowadzono wywiady grupowe z młodzieżą szkolną, indywidualne z nauczycielami oraz wywiady pogłębione z nauczycielami aktywnie wdrażającymi działania antydyskryminacyjne. Wykorzystano również dane zgromadzone w Systemie Ewaluacji Oświaty. Raport z badania został objęty honorowym patronatem Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania.

Podczas dyskusji w trakcie konferencji Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania podkreślił, że wielu nauczycieli szuka odpowiednich narzędzi i wiedzy, które pozwoliłyby im zapobiegać i przeciwstawiać się sytuacjom dyskryminacyjnym. Zdaniem Pełnomocnika potrzebne jest wprowadzenie tego rodzaju zagadnień w system kształcenia nauczycieli, zarówno w ramach studiów przygotowujących do zawodu, jak i poprzez kursy i zajęcia na studiach podyplomowych.

Wydarzeniem towarzyszącym konferencji była wystawa pt. "Dyskryminacja a edukacja".

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 11 - 12 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

3.5 Konferencja „Media równych szans – rola mediów w kształtowaniu postaw tolerancji i poszanowania różnorodności”

W dniu 27 maja 2015 r. w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów odbyła się konferencja „Media równych szans – rola mediów w kształtowaniu postaw tolerancji i poszanowania różnorodności”. Konferencja została zorganizowana we współpracy z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji. Gośćmi konferencji były przedstawicielki środowisk kobiecych, przedstawiciele mniejszości etnicznych i wyznaniowych, przedstawiciele świata nauki oraz mediów.

Podczas konferencji zaprezentowane zostały wyniki badań i monitoringu mediów prowadzonych w kontekście obecności kobiet w programach telewizyjnych i audycjach radiowych w roli ekspertek i komentatorek życia publicznego w podziale na konkretne stacje radiowe i telewizyjne, programy informacyjne, publicystyczne oraz pozostałe pasma programowe. Zaprezentowano również ogólnopolską bazę „ekspertki.org”. Odbyły się ponadto 2 panele dyskusyjne obejmujące dwa wymiary nierówności w mediach odnoszące się do płci oraz grup etnicznych, narodowych i wyznaniowych.

Podczas pierwszego panelu pt. „Jak tworzyć równościowe radio i telewizję” zwrócono uwagę na nierówne traktowanie kobiet i mężczyzn zapraszanych do programów telewizyjnych, wskazując na dodatkowe pozamerytoryczne kryteria, według jakich wybierane są kobiety do udziału w dyskusji, tj. według wieku i atrakcyjności. Te czynniki oraz mechanizm tworzenia programów publicystycznych, w którym kluczową rolę odgrywa poziom oglądal-

ności przyczyniają się do niedoreprezentacji kobiet w mediach. Wskazano również, iż możliwym powodem rzadkiego zapraszania kobiet do programów publicystycznych i informacyjnych jest ich mała atrakcyjność dla widza, gdyż nie chcąc walczyć na słowa, uznawane są za nudne i mało charakterystyczne, przez co zmniejszają atrakcyjność audycji, w której występują. Podczas dyskusji podjęto także temat kultury organizacji dużych spółek medialnych, której często naczelną zasadą jest dostosowanie się do wymogów nadawców, aby móc zaistnieć w programie publicystycznym, co nierzadko sprowadza się do odejścia od merytorycznej jakości debaty na rzecz atrakcyjności i nośności przytaczanych argumentów. Zwrócono uwagę, iż wymiar problemu nieobecności kobiet w mediach nie sprowadza się jedynie do częstotliwości pojawiania się w programach telewizyjnych i audycjach radiowych, ale również istotny jest kontekst wystąpienia, temat debaty, przygotowanie i refleksyjność dziennikarzy oraz kształtowanie i powielanie stereotypowych wizerunków kobiet.

W drugim panelu pt. „Różnorodność religijna, etniczna, narodowa i językowa w mediach” podkreślono misję mediów publicznych w kontekście uwzględniania potrzeb mniejszości i promowania ich kultury i wartości. Zwrócono uwagę na zbyt krótki czas antenowy przeznaczony dla programów skierowanych do mniejszości etnicznych, narodowych i religijnych, jak również na niekorzystny czas emisji tych programów. Ponadto większość prelegentów zwróciła uwagę na konieczność edukacji przedstawicieli mediów, zarówno w obszarze faktów historycznych, wiedzy na temat mniejszości, jak również działań uwrażliwiających na różnorodność poprzez wzmocnienie kompetencji międzykulturowych. Podkreślono również rolę działań podejmowanych przez media zmierzających do edukacji społeczeństwa w obszarze tematyki mniejszości narodowych, etnicznych, religijnych i promocji programów związanych z tematyką różnorodności kulturowej. Działania te mają na celu zmniejszenie stereotypów w świadomości społecznej i ograniczenie ich występowania, a w konsekwencji promocję różnorodności.

Podczas konferencji sformułowano następujące rekomendacje:

Panel dyskusyjny I: Jak tworzyć równościowe radio i telewizję?

1. Podjęcie edukacji społeczeństwa, w tym edukacji pracowników mediów (konferencje, spotkania, panele z udziałem przedstawicieli mediów, rządu i organizacji pozarządowych).
2. Wprowadzenie tzw. forum widza (obecnie wykorzystywane wyniki oglądalności są źródłem informacji jedynie dla reklamodawców).
3. Opracowanie i wprowadzenie wewnętrznych kodeksów etycznych oraz równościowych programów operacyjnych w dużych spółkach medialnych.
4. Przyjęcie regulacji prawnych na poziomie ustawy wprowadzających sankcje za naruszenie zasady równego traktowania.

Panel dyskusyjny II: Różnorodność religijna, etniczna, narodowa i językowa w mediach

1. Zmiana czasu emisji programów o tematyce mniejszości (narodowych, etnicznych, religijnych) i skierowanych do tych mniejszości (w tym programów w językach narodowych) na lepszy czas antenowy, w tym prime time

2. Otwarcie Redakcji Ekumenicznej TVP na nieekumeniczne związki wyznaniowe lub stworzenie nowej redakcji, np. Redakcji Programów Religijnych (na wzór Redakcji Audycji Religijnych Polskiego Radia).
3. Przeprowadzenie badań czasu emisji programów katolickich i programów dotyczących innych wyznań w celu poznania stanu obecnego i proporcji pomiędzy programami na temat poszczególnych wyznań.
4. Ustalenie (np. poprzez wprowadzenie odpowiednich przepisów) kwot czasowych dla tematyki mniejszości w mediach publicznych.
5. Odejście od skrajnej proporcjonalności w odniesieniu do czasu poświęcanego poszczególnym wyznaniam w programach o tematyce religijnej na rzecz uprzywilejowania wyrównawczego.
6. Podjęcie próby „wspólnej wizualizacji” programów o tematyce narodowej i etnicznej oraz promocja programów związanych z tematyką różnorodności kulturowej.
7. Zapewnienie przedstawicielom mniejszości uczestnictwa w Radach Programowych.
8. Podjęcie działań edukacyjnych wobec przedstawicieli mediów (szczególnie dziennikarzy), zarówno w odniesieniu do faktów historycznych, wiedzy na temat mniejszości, jak również uwrażliwiających na różnorodność – zwiększenie wrażliwości międzykulturowej, wzmocnienie kompetencji międzykulturowych, niedyskryminujący język.
9. Zapewnienie udziału i realnego wpływu ekspertów na emitowane treści oraz realizowanie programów i audycji we współpracy z przedstawicielami grup, których programy dotyczą.
10. Zmiana podejścia dziennikarzy i producentów do problematyki mniejszości na bardziej otwarte i refleksyjne – unikanie podejścia typowego dla tabloidów.
11. Podjęcie działań zmierzających do promocji etniczności np. poprzez sport i postaci znanych sportowców.
12. Wykorzystanie szczególnej roli mediów w działaniach edukacyjnych wobec całego społeczeństwa, w tym podjęcie przez media działań na rzecz budowania kompetencji międzykulturowych.

Powyższe rekomendacje zostały umieszczone na stronie internetowej Pełnomocnika, przesłane współpracującym z Pełnomocnikiem organizacjom pozarządowym oraz przekazane Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji celem rozesłania nadawcom radiowym i telewizyjnym.

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 225 - 227 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

3.6 Konferencja prasowa inaugurująca kampanię "Kocham. Nie biję."

W dniu 1 czerwca 2015 r. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zorganizował w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów konferencję prasową inaugurującą kampanię "Kocham. Nie biję." W konferencji udział wzięli Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania, Prezes Krajowego Centrum Kompetencji, aktorzy: Magdalena Rózcicka oraz Marcin Perchuć, prezenterka telewizyjna Omenaa Mensah. Celem kampanii jest uświadczenie rodzicom, że bicie to nie jest metodą wychowawczą. Organizatorem kampanii jest Krajowe Centrum Kompetencji. Twarzami kampanii „Kocham. Nie biję” zostali Magdalena Rózcicka, Marcin Perchuć i Omenaa Mensah.

W ramach akcji w telewizji i radiu pojawiły się spoty z udziałem twarzy kampanii. W ramach kampanii uruchomiony został również portal internetowy strefabezpiecznego-rodzica.pl poświęcony bezpiecznemu wychowaniu dzieci. Po wejściu na stronę rodzice mogą nadać sobie Atest Bezpiecznego Rodzica - poprzez wypełnienie testu służącego wzmocnieniu pozytywnych zachowań i prezentującego szereg metod wychowawczych bez stosowania przemocy.

Podczas konferencji prasowej Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócił uwagę, że przemoc wobec dzieci wciąż jeszcze często jest ignorowana i traktowana jako część wychowania. Podkreślił również, że dziecko jest osobą o pełnej podmiotowości, a przemoc narusza tę podmiotowość, dziecko jest człowiekiem, któremu - jak nam wszystkim - należy się prawo do poszanowania jego integralności cielesnej i jego niezależności zarówno fizycznej, jak i psychicznej.

W kampanię zaangażowały się również Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Zdrowia, a także Prokuratura Generalna oraz Rzecznik Praw Dziecka.

3.7 Spotkanie Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania ze związkami zawodowymi

W dniu 10 czerwca 2015 r. w KPRM odbyło się spotkanie związków zawodowych z Pełnomocnikiem Rządu do Spraw Równego Traktowania poświęcone kwestiom równości płci w miejscu pracy oraz wewnątrz związków zawodowych.

W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele następujących związków: Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Związku Nauczycielstwa Polskiego, Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80”, Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Solidarność, Związku Zawodowego Pracowników Poczty Polskiej, Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych, jak również reprezentantki Państwowej Inspekcji Pracy, Instytutu Spraw Publicznych i Kongresu Kobiet. Przedstawiciele związków zawodowych podzielili się swoimi doświadczeniami dotyczącymi zagrożeń w miejscu pracy, przejawów dyskryminacji i nierównego traktowania, wskazując przede wszystkim na dyskry-

minację ze względu na płeć w obszarze płac, ze względu na wiek, jak również ze względu na działalność związkową. Omówione zostały również działania podejmowane przez związki na rzecz równości tj. szkolenia dla pracowników, monitorowanie kwestii równości szans w strukturach związków zawodowych oraz w poszczególnych zawodach i środowiskach pracy.

Podczas spotkania uczestniczki i uczestnicy przedstawili propozycje działań możliwych do podjęcia w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć w ramach kolejnego Krajowego Programu Działań na Rzecz Równego Traktowania. Wśród nich wskazano m.in.:

- a) kontynuowanie działań edukacyjnych i informacyjnych uświadamiających różnice pomiędzy molestowaniem seksualnym, mobbingiem i dyskryminacją, a także prowadzenie ogólnych kampanii na rzecz równego traktowania kobiet i mężczyzn;
- b) prowadzenie działań skierowanych na walkę ze stereotypami ze względu na płeć w obszarze pracy zawodowej (wybór zawodu, pozycja w organizacji, możliwości awansu zawodowego, wysokość płacy, forma zatrudnienia etc.);
- c) prowadzenie badań dotyczących relacji między płcią a wysokością wynagrodzenia, zajmowanym stanowiskiem i dynamiką awansu zawodowego;
- d) wykorzystywanie doświadczeń, osiągnięć i materiałów wypracowanych przez organizacje pozarządowe i intensyfikacja współpracy sektora publicznego z tymi organizacjami;
- e) podjęcie działań na rzecz respektowania istniejących przepisów prawnych dotyczących równego traktowania – wyciąganie konsekwencji wobec pracodawców łamiących prawo pracy, stosujących praktyki dyskryminacyjne wobec pracowników;
- f) zwrócenie szczególnej uwagi na obszar równościowej edukacji dzieci i młodzieży, w tym tworzenie programów doradztwa zawodowego pozbawionego cech dyskryminacji ze względu na płeć; kampanie informacyjne; szkolenia dla doradców zawodowych m.in. z unikania wskazywania stereotypowych ścieżek rozwoju zawodowego na poziomie szkolnym i w środowisku pracy;
- g) stworzenie kart standardów pracy w danym zawodzie z uwzględnieniem wdrażania zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn.

3.8 Konferencja „Koncepcja organu do spraw równego traktowania – przeszłość, teraźniejszość, przyszłość”

W dniu 11 czerwca 2015 r. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zorganizował konferencję „Koncepcja organu do spraw równego traktowania – przeszłość, teraźniejszość, przyszłość”

Podczas pierwszej sesji „Przeszłość” Joanna Kluzik-Rostkowska, Anna Popowicz, prof. dr hab. Magdalena Środa oraz obecny Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania prof. dr hab. Małgorzata Fuszara podzieliły się swoimi doświadczeniami z okresu sprawowania urzędu Pełnomocnika. W sesji wzięła również udział Katarzyna Kądziała dy-

rektorka Biura Fundacji im. Izabeli Jarugi - Nowackiej, która opowiedziała o współpracy z Izabelą Jarugą - Nowacką podczas pełnienia przez nią funkcji Pełnomocnika Rządu ds. Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn.

Drugą sesję „Teraźniejszość i przyszłość” poświęcono dyskusji nad rolą organów do spraw przestrzegania zasady równego traktowania, możliwościami współpracy między nimi, a także realizacji zobowiązań międzynarodowych w zakresie równego traktowania. Uczestnicy panelu w trakcie dyskusji przedstawili rekomendacje dotyczące efektywnej realizacji polityki antydyskryminacyjnej.

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 8 - 10 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

3.9 Konferencja „Romni 2015. Debata o sytuacji kobiet romskich w Polsce

12 czerwca 2015 r. w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów odbyła się konferencja „Romni 2015. Debata o sytuacji kobiet romskich w Polsce”, zorganizowana przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania. O wadze diskutowanych zagadnień świadczyć może ogromne zainteresowanie konferencją. Uczestniczyło w niej ok. 130 osób z całego kraju, w tym Romni ze wszystkich grup romskich mieszkających w Polsce. Tak duża reprezentacja środowisk romskich możliwa była m.in. dzięki współpracy i pomocy wojewodów.

W czasie konferencji wręczone zostały Srebrne Krzyże Zasługi nadane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej czterem działaczkom romskim. Za zasługi dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, dialogu międzykulturowego i integracji Romów w Polsce odznaczone zostały Maria Delimata, Krystyna Markowska, Stanisława Mirga i Iza Stankiewicz – lokalne działaczki romskie wywodzące się z różnych grup romskich i z różnych regionów kraju. Z inicjatywą nadania odznaczeń – po raz pierwszy nagradzających Romni działające w lokalnych społecznościach – wystąpił Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania. Specjalne wyróżnienie Pełnomocnika otrzymała Krystyna Gil, organizatorka i prezeska pierwszego w Polsce stowarzyszenia kobiet romskich. Po ceremonii wręczenia odznaczeń uczestnicy konferencji obejrzeli fragment filmu dokumentalnego „Phuri Daj” w reżyserii Agnieszki Arnold, poświęconego Alfredzie Markowskiej – Nonci, zwanej romską Sandlerową. Za bohaterstwo, poświęcenie i determinację w ratowaniu przed Zagładą w czasie II wojny światowej dzieci nie tylko romskich, Alfreda Markowska została odznaczona przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski.

W dyskusji panelowej na temat sytuacji kobiet romskich w Polsce, z udziałem kobiet romskich wywodzących się z różnych pokoleń, podkreślano zmiany zachodzące w społecz-

nościach romskich w ciągu ostatnich dziesięcioleci oraz wzrastającą aktywność i efektywność młodych Romni i Romów. Zgłoszony został też pomysł stworzenia platformy lub sieci współpracy kobiet romskich, która mogłaby stać się forum wymiany doświadczeń, ale też wsparcia kobiet romskich pracujących w społecznościach lokalnych.

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 213 - 215 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

3.10 Spotkanie na temat sytuacji rumuńskich Romów mieszkających na nielegalnym osiedlu we Wrocławiu

3 sierpnia 2015 r. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zorganizował, na polecenie Prezesa Rady Ministrów, spotkanie na temat sytuacji rumuńskich Romów mieszkających na nielegalnym osiedlu we Wrocławiu. Wzięli w nim udział przedstawiciele ministerstw i urzędów centralnych kluczowych w tej sprawie, przedstawiciele Wojewody Dolnośląskiego, Miasta Wrocławia, Marszałka Województwa Dolnośląskiego, Romów, ekspertów, NGOs oraz przedstawiciele organizacji międzynarodowych. Celem spotkania była wymiana informacji i zaplanowanie działań – lokalnych i systemowych – niezbędnych dla poprawy sytuacji mieszkańców wrocławskiego osiedla.

W czasie spotkania sformułowano następujące wnioski:

- Podejmując działania należy pamiętać, że mieszkańcy koczowiska wrocławskiego są obywatelami Unii Europejskiej, mają zatem prawa i obowiązki przysługujące wszystkim obywatelom Unii. Romowie nie mogą być zmuszani do przenoszenia się do kolejnych miast – nie sprzyja to rozwiązaniu problemu, a jedynie go pogłębia;
- Problem ma charakter zarówno lokalny jak i systemowy, taki też charakter powinny mieć jego rozwiązania;
- Polska powinna rozważyć bardziej aktywną współpracę w odniesieniu do ubogich imigrantów – obywateli UE w ramach Unii Europejskiej;
- Wystosowano apel do władz Wrocławia, aby zaniechały kolejnych eksmisji, w szczególności likwidacji osiedla romskiego przy ul. Kamieńskiego;
- Za istotne uznano zapewnienie pomocy prawnej społeczności rumuńskich Romów, szczególnie ważnej w związku ze skomplikowanymi procedurami rejestracji pobytu na terytorium Polski. Pomoc taką zadeklarował RPO posiadający Pełnomocnika Terenowego we Wrocławiu;
- *Vademecum postępowania wobec cudzoziemców o nieuregulowanym statusie*, po zakończeniu prac w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i konsultacjach społecznych, zostanie udostępnione na stronach internetowych MSW i UDSC;

- Kontynuowane będą prace nad nowelizacją ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1525, z późn. zm.);
- W działaniach skierowanych do rumuńskich Romów wykorzystać warto doświadczenia wynikające z realizacji programów na rzecz społeczności romskiej w Polsce, w szczególności związane z edukacją (asystenci edukacji, wczesna edukacja, wyprawki szkolne). Należy też przeanalizować rozwiązania stosowane w innych państwach UE;
- Istotne jest podjęcie działań edukacyjnych i informacyjnych skierowanych do większości społeczeństwa i Romów – imigrantów, zgodnie z propozycją zgłoszoną przez Międzynarodową Organizację do spraw Migracji.

Warto podkreślić, że spotkanie traktowane było jako jeden z elementów serii działań, które powinny być kontynuowane, z zamiarem poprawy sytuacji Romów – imigrantów z Rumunii.

3.11 Cykl debat w województwach na temat przestępstw z nienawiści

Przeprowadzenie na poziomie województw serii debat na temat przestępstw z nienawiści i mowy nienawiści stanowi realizację zadania nałożonego na Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania oraz Pełnomocników Wojewodów do Spraw Równego Traktowania przez Krajowy Program Działania na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016. Celem debat było podniesienie poziomu ochrony prawnej grup narażonych na dyskryminację. Przyjęto założenie, że konferencje powinny odnosić się do sytuacji w poszczególnych województwach i gromadzić środowiska aktywnie przeciwstawiające się mowie nienawiści bądź też – w zależności od sytuacji – środowiska dotychczas nie objęte debatą o przestępstwach z nienawiści. Wspólnym mianownikiem wszystkich konferencji – poza wystąpieniami Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania – były prezentacje działań prowadzonych w ramach Kampanii Rady Europy „Bez Nienawiści”, w tym przygotowanego w ramach kampanii podręcznika *Zakładki. Przeciwdziałanie mowie nienawiści w sieci poprzez edukację o prawach człowieka*. Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania zapewniło egzemplarze podręcznika dla uczestników wszystkich konferencji.

W 2015 r. odbyły się następujące konferencje:

- „Mowa nienawiści w przestrzeni publicznej”. Kielce, Muzeum Dialogu Kultur, 3 września 2015 r. Wystąpienia prelegentek i prelegentów poświęcone były m.in. monitorinowi rasizmu i ksenofobii, słownej agresji z perspektywy sprawcy i ofiary oraz przeciwdziałaniu mowie nienawiści w Internecie. Debacie towarzyszyło otwarcie czasowej wystawy na temat mowy nienawiści w przestrzeni publicznej oraz „mowy miłości”.

Podczas konferencji odbył się też happening z udziałem kieleckiej młodzieży polegający na malowaniu, na specjalnie przygotowanej ścianie, napisów i symboli będących przykładem postaw otwartości i akceptacji. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 60 osób.

- „Charakterystyka zjawiska „mowy nienawiści” w społeczeństwie i w mediach”. Kraków, Urząd Wojewódzki, 9 września 2015 r. Debata koncentrowała się na zjawisku mowy nienawiści w przestrzeni publicznej oraz w przekazie medialnym. Prelegenci i prelegentki podkreślali również wagę reagowania na mowę nienawiści przez osoby, które są jej świadkami. W konferencji uczestniczyło ok. 70 osób.
- „Edukacja na rzecz tolerancji – dobre praktyki”. Łódź, Centrum Dialogu im. Marka Edelmana, 18 września 2015 r. Konferencja skierowana była do środowisk związanych z edukacją. Wzięli w niej udział pracownicy kuratorium oświaty, nauczyciele i nauczycielki, uczniowie i uczennice liceów oraz przedstawicielki i przedstawiciele organizacji pozarządowych. Przedstawiono na niej m.in. przedsięwzięcia i projekty edukacyjne Centrum Dialogu im. Marka Edelmana oraz działania łódzkich organizacji pozarządowych. W konferencji uczestniczyło ok. 50 osób.
- „Przestępstwa z nienawiści - rola edukacji w przeciwdziałaniu agresji i kształtowaniu postaw tolerancyjnych. Dobre praktyki dolnośląskich instytucji i organizacji”. Wrocław, Urząd Wojewódzki, 28 września 2015 r. Na konferencji zaprezentowano dobre praktyki dolnośląskich instytucji, szkół i organizacji. Przedstawiono także działania Policji, interwencje Rzecznika Praw Obywatelskich, program „Bezpieczna i przyjazna szkoła” i konkurs Dolnośląskiego Kuratora Oświaty „Szkoła dbająca o bezpieczeństwo”, informację o pracach Zespołu do spraw dialogu międzykulturowego przy Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego. Stowarzyszenie Diversija zaprezentowało założenia projektu „Żywa biblioteka”. Panel dyskusyjny „Przestrzeń społeczna bez nienawiści – dobre praktyki” poświęcony był wybranym działaniom instytucji publicznych, biznesu i szkół dolnośląskich. W czasie konferencji w kuluarach eksponowana była wystawa „Wielokulturowi Wrocławianie”, która powstała w ramach projektu realizowanego przez Miasto Wrocław. Uczestnicy i uczestniczki spotkania mogli też wziąć udział w szeregu warsztatów związanych z różnymi aspektami przeciwdziałania przestępstwom z nienawiści. W spotkaniu uczestniczyli nauczyciele i nauczycielki, pedagodzy, psychologowie szkolni, pracownicy kuratorium oświaty, dyrektorki i dyrektorzy szkół oraz przedstawiciele i przedstawicielki instytucji publicznych i organizacji pozarządowych województwa dolnośląskiego – ok. 170 osób.

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 115 - 116 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

3.12 Konferencja poświęcona prezentacji raportu "Potencjał kobiet"

7 września 2015 r. w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, odbyła się premiera raportu „Potencjał kobiet w branży technologicznej” przygotowanego przez Fundację Edukacyjną „Perspektywy” oraz firmę Siemens. Konferencję poprzedził briefing prasowy z udziałem Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania, dyrektora Fundacji Edukacyjnej Perspektywy oraz prezesa ds. finansowych Siemens Sp. z o.o.

Raport jest pierwszą w Polsce publikacją tak szeroko omawiającą zagadnienie ścieżki edukacyjnej wiodącej kobiety do branży technologicznej. Z badań Europejskiej Agencji Cyfrowej wynika, że gdyby kobiety były reprezentowane w tym sektorze tak samo jak mężczyźni, PKB Unii Europejskiej zwiększyłby się rocznie o około 9 mld euro. W firmach, które sprzyjają kobietom na stanowiskach kierowniczych, stopa zwrotu z kapitału własnego jest o 35 proc. wyższa, a ogólna stopa zwrotu dla akcjonariuszy o 34 proc. wyższa niż w innych porównywalnych organizacjach. Raport powstał na podstawie trwającego rok badania przeprowadzonego na dwóch tysiącach maturzystek z piętnastu miast, dwustu studentkach z dziesięciu politechnik i piętnastu wybranych firmach technologicznych. Spojrzenie z tych trzech perspektyw pozwoliło na możliwie pełne ujęcie zjawisk związanych z wyborem inżynierskiej ścieżki edukacyjnej przez kobiety i konsekwencjami tego wyboru - zarówno na płaszczyźnie osobistej jak i systemowej. Zbadano dlaczego dziewczyny wybierają, bądź nie wybierają kierunków technicznych i ścisłych (z grupy STEM), jak oceniają swoje przygotowanie do budowania kariery w tym obszarze, jak radzą sobie na politechnikach, jaki mają stosunek do studiowania i dalszej aktywności w obszarach zdominowanych przez mężczyzn, z drugiej strony jak rynek pracy jest przygotowany na ich przyjęcie. Na podstawie Raportu i konsultacji z autorytetami z zakresu edukacji, nauki, biznesu, polityki publicznej i działalności społecznej zespół pod kierownictwem Pełnomocnika opracował Zestaw Rekomendacji w zakresie wsparcia rozwoju karier kobiecych w obszarze STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics). Wyznaczył on działania i narzędzia niezbędne w realizacji celu, jakim jest znaczne zwiększenie zainteresowania kobiet edukacją i pracą w dziedzinie szeroko pojętej technologii.

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 63 - 64 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

3.13 Konferencja „Gender w podręcznikach - diagnoza w kierunku równościowej i antydyskryminacyjnej edukacji szkolnej”

W dniu 10 września 2015 r., w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów odbyła się konferencja „Gender w podręcznikach - diagnoza w kierunku równościowej

i antydyskryminacyjnej edukacji szkolnej". Konferencja została zorganizowana przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania we współpracy z Fundacją Feminoteka i grupą badawczą „Gender w podręcznikach”. Wśród prelegentów, oprócz Pełnomocnika obecni byli przedstawiciele środowisk akademickich oraz organizacji pozarządowych. W trakcie konferencji zaprezentowano wyniki analizy treści polskich podręczników oraz podstaw programowych pod kątem prezentowanych i promowanych w nich wzorców i idei dotyczących kobiecości, męskości oraz relacji między dziewczynkami/kobietami i chłopcami/mężczyznami. Osobom uczestniczącym w konferencji został wręczony skrót raportu „Gender w podręcznikach. Projekt badawczy” pod redakcją I. Chmura- Rutkowskiej, M. Dudy, M. Mazurek, A. Sołtysiak- Łuczak.

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 11 - 12 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

3.14 Spotkanie w sprawie funkcjonowania standardów postępowania medycznego przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki okołoporodowej

W dniu 9 października 2015 r. z inicjatywy Fundacji „Rodzić po ludzku” w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów odbyło się spotkanie w sprawie funkcjonowania standardów postępowania medycznego przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki okołoporodowej. W spotkaniu wzięli udział: Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia oraz przedstawiciele i przedstawicielki Ministra Zdrowia, Narodowego Funduszu Zdrowia, Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych, organizacji pozarządowych oraz krajowi konsultanci w zakresie ginekologii i położnictwa oraz pielęgniarstwa ginekologicznego i położniczego, a także eksperci działający w tym obszarze. Według przedstawicieli organizacji biorących udział w spotkaniu mimo przyjęcia standardów okołoporodowych nadal zdarzają się przypadki łamania praw pacjentek w szpitalach położniczych. Podczas spotkania zastanawiano się, co zrobić, by tego typu sytuacje nie miały miejsca. Uzgodniono, że zostanie powołany przez Ministra Zdrowia zespół roboczy, którego celem będzie opracowanie planu wdrażania standardów opieki okołoporodowej (wypracowanie wskaźników, które pozwolą ocenić, czy cel standardów został osiągnięty, analiza barier w realizacji standardów, opracowanie metod ewaluacji standardów). W skład zespołu wejdą przedstawiciele ww. instytucji oraz organizacji zaangażowanych we wdrażanie standardów.

W dniu 9 listopada 2015 r. został powołany zarządzeniem Ministra Zdrowia Zespół do Spraw monitorowania i opracowania rozwiązań na rzecz poprawy opieki okołoporodowej (Dz. Urz. Min. Zdrowia poz. 72), zmienionym zarządzeniem z dnia 14

kwietnia 2016 r. (Dz. Urz. Min. Zdrowia poz. 43). Głównym jego zadaniem była analiza realizacji przepisów wynikających z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 września 2012 r. w sprawie standardów postępowania oraz procedur medycznych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki okołoporodowej sprawowanej nad kobietą w okresie fizjologicznej ciąży, fizjologicznego porodu, położu oraz opieki nad noworodkiem (Dz. U. z 2016 r., poz. 1132) w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń z zakresu położnictwa i ginekologii oraz diagnoza barier utrudniających realizację tych przepisów. Zespół zakończył prace 31 sierpnia 2016 r., a wyniki jego prac zostały przedstawione Kierownictwu Ministerstwa Zdrowia w dniu 19 października 2016 r.

3.15 Konferencja z Prokuraturą Generalną oraz Helsińską Fundacją Praw Człowieka „Zgwałcenie. Definicja, reakcja, wsparcie dla ofiar”

W dniach 1 – 2 grudnia 2015 r. odbyła się w Warszawie konferencja Prokuratora Generalnego we współpracy z Pełnomocnikiem Rządu do Spraw Równego Traktowania oraz Helsińską Fundacją Praw Człowieka pt. *Zgwałcenie oraz środki wsparcia i ochrony jego ofiar*. Podczas konferencji z udziałem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego, Ministra Sprawiedliwości, Ministra Zdrowia, byłego Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Komendanta Głównego Policji, Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, przedstawicieli nauki, sędziów, prokuratorów, funkcjonariuszy Policji oraz organizacji pozarządowych, specjaliści omawiali następujące kwestie: prawnomaterialne aspekty przestępstwa zgwałcenia, aspekty procesowe przestępstwa zgwałcenia oraz aspekty wiktymologiczne przestępstwa zgwałcenia. Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania przygotowało w ramach współpracy przy organizacji konferencji materiały dla uczestników konferencji.

3.16 Konferencja – 20 lat po Pekinie. Postanowienia IV Światowej Konferencji w sprawie kobiet – czy ciągle są aktualne?

W dniu 30 października 2015 r. w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z inicjatywy Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania odbyła się konferencja „20 lat po Pekinie. Postanowienia IV Światowej Konferencji w sprawie kobiet – czy ciągle są aktualne?”. Po upływie 20 lat od tego wydarzenia podjęto dyskusję na temat oceny wdrożenia jej postanowień oraz działań, które powinny być podjęte w poszczególnych obszarach. Podczas konferencji podjęto tematy:

- dziewczęta w edukacji;
- kobiety w polityce a kobiety w mediach. Kampania wyborcza a reprezentacja płci w programach publicystycznych;
- kobiety a konflikt zbrojny. Spojrzenie na kryzys uchodźczy i kwestie migracji z perspektywy gender.

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 11 - 12 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

3.17 Ulotka o prawach starszego pacjenta, starszej pacjentki

Działając w trosce o przestrzeganie praw osób starszych w szpitalach i jednostkach podstawowej opieki zdrowotnej Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zainicjował kampanię informacyjną, której celem było dotarcie do szerokiego grona seniorów i uświadomienie im przysługujących im praw. W ramach kampanii przygotowana została ulotka „Prawa starszego pacjenta/starszej pacjentki” zawierająca sformułowane w sposób czytelny i jasny ich najważniejsze prawa. Dzięki zawartym w ulotce informacjom osoby starsze będą mogły zwrócić uwagę na sytuacje, w których naruszane są ich prawa i będą mogły sprzeciwić się niewłaściwemu traktowaniu. Ulotka została przesłana do oddziałów geriatrycznych na terenie całej Polski oraz przekazana kilku organizacjom działającym na rzecz osób starszych: Federacji Uniwersytetów Trzeciego Wieku, Polskiemu Związkowi Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Fundacji Projekt Starsi.

3.18 Rządowy program wspomaganie w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna+”

W 2015 r. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania uczestniczył w konsultacjach dotyczących zapisów Rządowego programu wspomaganie w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna+”. Pełnomocnik wskazał, że przemoc rówieśnicza może być powodowana przesłankami kwalifikującymi daną osobę do grupy narażonej na dyskryminację. W związku z tym bardzo ważne jest podejmowanie przez szkoły działań skierowanych zarówno do nauczycieli jak i do uczniów zmierzających do eliminowania zjawiska dyskryminacji, a przez to ograniczanie przemocy rówieśniczej powodowanej stereotypami i uprzedzeniami. W wyniku konsultacji rozszerzono zapisy programu dotyczące prowadzenia przez szkoły działań antidyskryminacyjnych o działania służące przeciwdziałaniu agresji rówieśniczej powodowanej stereotypami i uprzedzeniami.

3.19 Spotkanie z Koordynatorami do Spraw Równego Traktowania

W 15 kwietnia 2015 r. odbyło się spotkanie Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania z Koordynatorami do Spraw Równego Traktowania funkcjonującymi w poszczególnych resortach oraz niektórych urzędach centralnych. Spotkanie miało na celu omówienie sposobu funkcjonowania Koordynatorów w poszczególnych urzędach. Koordynatorzy przedstawili działania jakie podejmują oraz planują podjąć w zakresie wdrażania zasady równego traktowania. Przedstawili ponadto bariery, które utrudniają im efektywne pełnienie ich funkcji. Pełnomocnik poinformował o swoim wystąpieniu do ministrów w sprawie wzmocnienia roli Koordynatorów w poszczególnych resortach. Odniósł się również do kwestii potrzeby ustawowego umocowania Koordynatorów oraz Pełnomocników. Podczas spotkania przedstawiciele Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania zaprezentowali również plany dotyczące nowej perspektywy finansowej EFS, w ramach której zabezpieczone zostały środki na działania wzmacniające funkcjonowanie Koordynatorów i Pełnomocników.

3.20 Konferencja na temat równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji

W dniu 23 października 2015 r., w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, odbyła się interaktywna konferencja na temat równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji skierowana była do Pełnomocników Wojewodów do Spraw Równego Traktowania oraz Koordynatorów do Spraw Równego Traktowania działających w ministerstwach i niektórych urzędach centralnych. W trakcie konferencji uczestnicy i uczestniczki mieli możliwość nabyć oraz uaktualnić swoją wiedzę na temat mechanizmów przeciwdziałania dyskryminacji oraz wdrażania zasady równego traktowania. W swoim wystąpieniu Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania podkreślił wagę współdziałania podmiotów na szczeblu centralnym oraz regionalnym, a także wskazał na potrzebę wzmocnienia rangi wojewódzkich Pełnomocników oraz Koordynatorów. Ponadto podczas konferencji przedstawicielka Polskiego Przedstawicielstwa Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców przedstawiła prezentację dotyczącą wyzwań w zakresie przyjęcia i integracji uchodźców. Uczestnicy konferencji mieli również możliwość podzielenia się własnymi doświadczeniami z pracy na rzecz wdrażania zasady równego traktowania i niedyskryminacji.

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 24 - 38 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

4. WSPÓŁPRACA MIĘDZYINSTYTUCJONALNA

4.1 Krajowe zespoły, grupy, rady w których działają przedstawiciele Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania

4.1.1 Komisja Wspólna Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania jest członkiem Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Komisja została utworzona na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym jako organ opiniodawczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów. Komisja Wspólna jest głównym, stałym forum konsultacji we wszystkich sprawach dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych. Do zadań Komisji Wspólnej należy w szczególności: wyrażanie opinii w sprawach związanych realizacją praw i potrzeb mniejszości, w tym ocena sposobu realizacji tych praw oraz formułowanie propozycji w zakresie działań zmierzających do zapewnienia realizacji praw i potrzeb mniejszości, opiniowanie programów służących tworzeniu warunków sprzyjających zachowaniu i rozwojowi tożsamości kulturowej mniejszości, opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących mniejszości, opiniowanie wysokości i zasad podziału środków przeznaczonych w budżecie państwa na wspieranie działalności zmierzającej do ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości oraz zachowania i rozwoju języka regionalnego, podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji osób należących do mniejszości. W 2015 r. Komisja Wspólna zebrała się sześciokrotnie. Jedno z posiedzeń miało uroczysty charakter, zorganizowane zostało w dziesiątą rocznicę powołania Komisji.

4.1.2 Rada do spraw Przeciwdziałania Dyskryminacji Rasowej, Ksenofobii i związanej z nimi Nietolerancji

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania jest członkiem Rady do spraw Przeciwdziałania Dyskryminacji Rasowej, Ksenofobii i związanej z nimi Nietolerancji.

Rada powołana została zarządzeniem nr 6 Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 lutego 2013 r. w sprawie Rady, w celu zapewnienia koordynacji działań organów administracji rządowej oraz ich współdziałania z organami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami w zakresie przeciwdziałania i zwalczania dyskryminacji rasowej, ksenofobii i związanej z nimi nietolerancji. Przewodniczącym Rady jest minister właściwy do spraw informatyzacji, a Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji zapewniało obsługę jej posiedzeń. Przy Radzie powołana została także Rada Konsultacyjna pełniąca funkcję opiniodawczą dla Przewodniczącego Rady. W skład Rady Konsultacyjnej wchodzi osoby aktywnie działające na rzecz zwalczania dyskryminacji rasowej, ksenofobii i związanej z nimi nietolerancji lub reprezentujące grupy i środowiska zagrożone dyskryminacją. Podczas posiedzeń Rady ma

miejsce wymiana informacji między podmiotami zasiadającymi w Radzie oraz Radzie Konsultacyjnej. Przedstawiciele ministerstw i urzędów centralnych oraz służb przedstawiają najbardziej aktualne dane i informacje dotyczące sytuacji mniejszości, czy też poszkodowanych w wyniku przestępstw z nienawiści. Referowane są również aktualne poczynania rządu w dziedzinie poprawy sytuacji tych osób. W 2015 r. odbyło się jedno posiedzenie Rady oraz trzy spotkania Rady Konsultacyjnej. Na podstawie materiałów przekazanych przez instytucje uczestniczące w pracach Rady opracowany został też Plan działania członków Rady do spraw Przeciwdziałania Dyskryminacji Rasowej, Ksenofobii i związanej z nimi Nietolerancji na rok 2015.

4.1.3 Rada Bezpieczeństwa Imprez Sportowych

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania jest członkiem Rady Bezpieczeństwa Imprez Sportowych (BIS) działającej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych na mocy zarządzenia Nr 84 Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 października 2012 r. w sprawie Rady Bezpieczeństwa Imprez Sportowych. Zadania Rady obejmują między innymi inicjowanie, monitorowanie i opiniowanie przedsięwzięć mających na celu zapobieganie zjawiskom dyskryminacji, ze szczególnym uwzględnieniem dyskryminacji rasowej w związku z imprezami sportowymi. Rada BIS szczególnie nacisk kładzie na programy profilaktyczne dotyczące zwalczania przemocy poprzez sport oraz kształtowanie pozytywnych postaw kibiców, zwłaszcza dzieci i młodzieży. Przedstawiciel Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania uczestniczył też w pracach Stałej Grupy Eksperckiej – ciała pomocniczego Rady Bezpieczeństwa Imprez Sportowych. W 2015 r. Grupa spotkała się czterokrotnie.

4.1.4 Rada ds. Polityki Senioralnej.

W roku 2015 przedstawiciele Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania uczestniczyli w posiedzeniach Rady ds. Polityki Senioralnej, która została powołana w lutym 2013 r., w ramach komponentu systemowego Rządowego Programu Aktywność Społeczna Osób Starszych. Rada jest organem pomocniczym Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Kształt Rady odpowiada założeniu tworzenia polityki senioralnej w formule partycypacyjnej. Do stałego udziału w jej pracach zostali zaproszeni przedstawiciele i przedstawicielki ministerstw oraz centralnych organów administracji publicznej, jak również reprezentantki i reprezentanci organizacji jednostek samorządu terytorialnego, organizacji trzeciego sektora i eksperci, wydelegowani do prac w Radzie.

4.1.5 Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W dniu 23 czerwca 2014 r. został powołany przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – II kadencja, w związku z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Dz. U. poz. 146), które jest wypełnieniem upoważnienia zawartego w art. 10f ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).

Zespół stanowi organ opiniodawczo-doradczy ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Do zadań Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie należy w szczególności:

- inicjowanie i wspieranie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- monitorowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- wyrażanie opinii w sprawach dotyczących stosowania ustawy oraz inicjowanie zmian przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- opracowanie standardów pomocy ofiarom przemocy w rodzinie i pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie,
- upowszechnianie wyników monitoringu działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przedstawiciel Biura Pełnomocnika jest jednym z siedmiu przedstawicieli organów administracji rządowej zasiadających w Zespole. Ponadto w skład Zespołu wchodzi również przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych, związków i porozumień organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych. W roku 2015 odbyły się 3 spotkania Zespołu, w tym jedno dwudniowe (w terminach: 1 kwietnia; 28-29 maja; 26 października). Prace Zespołu poświęcone były m.in. ocenie wniosków w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” oraz umożliwiły przygotowanie ostatecznego projektu ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. W toku prowadzonych przez Zespół działań powołana została specjalna Grupa Robocza do opracowania projektu zmian do ustawy o Policji oraz innych aktów prawnych w zakresie nowych form izolacji osób stosujących przemoc w rodzinie od osoby dotkniętej przemocą w rodzinie (8 członków), w ramach której opracowany został projekt zmian do ustawy o Policji umożliwiający w szczególności wprowadzenie policyjnego nakazu okresowego opuszczenia przez sprawcę przemocy w rodzinie lokalu, zajmowanego wspólnie z osobą doznającą przemocy w rodzinie. Przyjęcie tego nowego środka ochrony osób doznających przemocy w rodzinie umożliwi pełne wypełnienie przyjętych przez Rzeczpospolitą Polską zobowiązań międzynarodowych. Na ostatnim posiedzeniu Zespołu w październiku 2015 r. została także omówiona

kwestia konieczności wprowadzenia zmian do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. poz. 259) w szczególności w zakresie kwalifikacji osób prowadzących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

4.1.6 Rada ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Przedstawiciel Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania zarządzeniem Dyrektora Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych został powołany do Rady ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Do zadań Rady należy:

- wprowadzanie zmian, aktualizowanie i czuwanie nad realizacją Programu Potwierdzenia Kwalifikacji Osób Pracujących w Zakresie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- współpraca w zakresie opiniowania i przygotowywania programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności z problemem alkoholowym, w tym także realizowanych przez PARPA i rozwiązań administracyjno-legislacyjnych,
- współpraca w zakresie opracowania i promocji standardów związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinach w szczególności z problemem alkoholowym,
- realizacja innych zadań zleconych przez Dyrektora PARPA.

W 2015 r. Rada przygotowała wytyczne do Programu Certyfikowania Superwizorów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z których za zgodą Dyrektora PARPA zostały utworzone „Rekomendacje PARPA dotyczące kompetencji osób prowadzących superwizję w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Prace Rady w 2015 r. skupiały się również na opiniowaniu wniosków wpływających do Dyrektora PARPA w zakresie potwierdzania kwalifikacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w kategorii: specjalisty i konsultanta. Rada pozytywnie zaopiniowała również wniosek kandydata o nadanie certyfikatu specjalisty w drodze nominacji bez konieczności składania przez niego egzaminu z uwagi na dotychczasowe osiągnięcia w pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4.1.7 Zespół do Spraw Zwalczenia i Zapobiegania Handlowi Ludźmi

W roku 2015 odbyły się dwa posiedzenia międzyresortowego Zespołu do Spraw Zwalczenia i Zapobiegania Handlowi Ludźmi, w których wziął udział przedstawiciel Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania. Pierwsze posiedzenie odbyło się w dniu 23 lutego 2015 r. i było poświęcone przyjęciu Sprawozdania z prac Zespołu ds. Zwalczenia

i Zapobiegania Handlowi Ludźmi za 2014 r. oraz Sprawozdania z realizacji Krajowego Planu Działania przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2013 – 2015 w 2014 r. Drugie posiedzenie odbyło się w dniu 22 grudnia 2015 r i omówiono na nim stan wykonania Krajowego Planu Działania przeciwko handlowi ludźmi na lata 2013-2015 oraz założenia i harmonogram prac nad projektem Krajowego Planu Działań przeciwko handlowi ludźmi na lata 2016-2018. Członkom Zespołu przedstawiono stan realizacji projektów związanych z problematyką handlu ludźmi realizowanych przez: Krajową Szkołę Sędziów i Prokuratorów w Lublinie, Straż Graniczną, La Stradę Fundację Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Jednocześnie w ciągu 2015 r. odbyły się 3 spotkania Grupy Roboczej międzyresortowego Zespołu do Spraw Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi.

4.1.8 Grupa robocza ds. równości szans kobiet i mężczyzn 2014-2020

Przedstawiciel Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania uczestniczył w pracach *Grupy roboczej ds. równości szans kobiet i mężczyzn dla funduszy unijnych 2014-2020*. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 Unia Europejska, a w tym państwa członkowskie na wszystkich etapach wdrażania Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych (EFSI) powinny zmierzać do wyeliminowania nierówności i promowania równości szans kobiet i mężczyzn w celu zwiększenia spójności gospodarczej, terytorialnej i społecznej. Biorąc pod uwagę powyższe Rozporządzenie Komitet do spraw Umowy Partnerstwa zatwierdził *Agendę działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w funduszach unijnych 2014-2020* (Agenda). Dokument ten ma zapewnić, że wszystkie działania współfinansowane ze środków EFSI będą realizowane z zachowaniem zasady równego traktowania i poszanowaniem prawa do różnorodności wszystkich osób oraz podmiotów korzystających z tych środków. W ramach Agendy powołana została *Grupa robocza ds. równości szans kobiet i mężczyzn dla funduszy unijnych 2014-2020*. Grupa ta powstała w celu koordynacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn i wymiany informacji oraz doświadczeń pomiędzy poszczególnymi programami operacyjnymi.

4.1.9 Zespół do spraw Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

W 2015 r. przedstawiciel Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania uczestniczył w czterech posiedzeniach Zespołu do spraw Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, które odbyły się w dniu 20 marca, 23 czerwca, 14 września oraz 16 grudnia. Posiedzenia poświęcone były przedstawieniu przez właściwe resorty i inne podmioty informacji na temat postępów w realizacji wyroków Trybunału Praw Człowieka zapadłych przeciwko Polsce oraz przygotowań do IX Seminarium Warszawskiego.

4.1.10 Komisja Prawa Humanitarnego

Przedstawiciel Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania uczestniczy w zastępstwie Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania w pracach Zespołu do spraw Międzynarodowego Prawa Humanitarnego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, zwanego „Komisją do Spraw Międzynarodowego Prawa Humanitarnego”. Komisja została powołana na podstawie Zarządzenia Nr 51 Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 maja 2004 r. (M.P. Nr 23, poz. 402, z późn. zm.). Do zadań Komisji należy upowszechnianie, w celu wprowadzenia do polskiego systemu, norm międzynarodowego prawa humanitarnego, w szczególności przez:

1. Dokonywanie przeglądu i analizy umów międzynarodowych dotyczących międzynarodowego prawa humanitarnego oraz formułowanie opinii w tym zakresie;
2. Przedstawianie Prezesowi Rady Ministrów okresowych opinii na temat działań legislacyjnych, organizacyjnych i edukacyjnych, jakie należy podjąć w celu zapewnienia wykonania zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej w dziedzinie międzynarodowego prawa humanitarnego;
3. Formułowanie propozycji związanych z przygotowaniem aktów prawnych mających na celu wdrożenie do polskiego ustawodawstwa norm międzynarodowego prawa humanitarnego;
4. Utrzymywanie kontaktów i wymianę informacji na bieżąco z innymi Komitetami i Komisjami zajmującymi się problematyką międzynarodowego prawa humanitarnego, w szczególności z Komisją do Spraw Upowszechniania Międzynarodowego Prawa Humanitarnego działającą przy Zarządzie Głównym Polskiego Czerwonego Krzyża;
5. Analizowanie informacji o przygotowywanych aktach prawnych, programach rządowych i innych dokumentach dotyczących problematyki międzynarodowego prawa humanitarnego;
6. Opracowywanie projektów programów szkoleniowych z zakresu międzynarodowego prawa humanitarnego;
7. Opiniowanie na wniosek właściwego ministra, stanowiska Polski na konferencje międzynarodowe oraz na temat realizacji zobowiązań podjętych na tych konferencjach;
8. Utrzymywanie kontaktów z instytucjami zajmującymi się problematyką międzynarodowego prawa humanitarnego za granicą.

W 2015 r. odbyło się jedno spotkanie Komisji. Podczas spotkania przedstawiona została informacja na temat działań podejmowanych przez Rząd RP w obszarze międzynarodowego prawa humanitarnego od ostatniego spotkania w 2014 r., w tym m.in. przedstawiony został raport z implementacji i upowszechniania międzynarodowego prawa humanitarnego w RP w 2014 r. Podczas spotkania omówiono także stan implementacji zobowiązań humanitarnych przyjętych przez Rząd RP podczas 31. Międzynarodowej Konferencji Czerwone-

go Krzyża i Czerwonego Półksiężyca oraz omówiono zobowiązania humanitarne, które mogą zostać przyjęte przez Rząd RP na 32. Międzynarodowej Konferencji Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca. Podczas spotkania Komisja zgodziła się przyjąć propozycję zobowiązania przedstawionego przez Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania polegającego na włączeniu działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy na tle seksualnym w trakcie konfliktów zbrojnych do rządowych programów zajmujących się przeciwdziałaniem i zwalczaniem przemocy, w tym w szczególności do Krajowego Programu Działania na rzecz Równego Traktowania.

4.1.11 Komitet Monitorujący Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ)

W roku 2015 odbyło się sześć posiedzeń Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.

W trakcie posiedzeń przyjęto regulamin prac Komitetu Monitorującego (POIiŚ) oraz kryteria wyborów w ramach poszczególnych osi przewidzianych w programie (Oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki, Oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu, Oś priorytetowa III Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego, Oś priorytetowa IV Infrastruktura priorytetowa drogowa dla miast, Oś priorytetowa V Rozwój transportu kolejowego w Polsce, Oś priorytetowa VI Rozwój niskoemisyjnego transportu, Oś priorytetowa VII Poprawa bezpieczeństwa energetycznego, Oś priorytetowa VIII Ochrona dziedzictwa kulturowego, Oś IX priorytetowa Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia Oś priorytetowa X Pomoc techniczna). Omówiono stan wdrożenia Programu dla poszczególnych osi priorytetowych, działania informacyjno-promocyjne oraz Wykaz dużych projektów.

4.1.12 Komitet Monitorujący Program Operacyjny Cyfrowa Polska 2014-2020 (POPC)

W roku 2015 odbyły się trzy posiedzenia Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Polska Cyfrowa.

W trakcie posiedzeń przyjęto kryteria wyboru dla poszczególnych osi (I. Oś priorytetowa I Powszechny dostęp do szybkiego Internetu, II. Oś priorytetowa II E-administracja i otwarty rząd, III. Oś priorytetowa III Cyfrowa aktywizacja społeczeństwa, IV. Oś priorytetowa IV Pomoc techniczna).

W ramach Komitetu Monitorującego wyłoniono następujące grupy robocze: Grupa robocza ds. sieci szerokopasmowych, Grupa robocza ds. e-administracji, Grupa robocza ds. udostępniania informacji sektora publicznego, Grupa robocza ds. realizacji osi III cyfrowe kompetencje społeczeństwa POPC. Przedstawiciele Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania biorą udział w pracach 3 grup roboczych tj. e-administracji, do spraw udostępniania informacji sektora publicznego i realizacji osi III cyfrowe kompetencje społeczeństwa POPC. Z punktu widzenia kompetencji Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego

Traktowania istotne jest uwzględnienie potrzeb oraz udziału osób z niepełnosprawnościami w projektach, które w ramach tego programu będą realizowane. Wśród kryteriów zarówno obligatoryjnych, jak i punktowych dla projektów realizowanych w ramach działania 3.1 zostały uwzględnione następujące kwestie:

- zapewnienie dostępności strony internetowej projektu i innych narzędzi elektronicznych tworzonych lub modyfikowanych w ramach projektu (szkolenia e-learningowe, materiały multimedialne, dokumenty zamieszczane na stronie, etc.) zgodnie ze standardem WCAG 2.0 na poziomie AA;
- zapewnienie dostępności materiałów dydaktycznych w formach dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami w przypadku zgłoszenia się takich osób do projektu (wersje elektroniczne dokumentów, wersje w druku powiększonym, wersje pisane alfabetem brajla, wersje w języku łatwym do czytania, nagranie tłumaczenia na język migowy na nośniku elektronicznym);
- zapewnienie, że realizacja projektu (biuro projektu, sale szkoleniowe, sale konsultacyjne) będzie odbywała się w obiektach dostępnych architektonicznie, w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422).
- zapewnienie udziału osób z niepełnosprawnościami w projekcie na odpowiednim poziomie.

4.1.13 Komitet Monitorujący Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020 (POIR)

W roku 2015 odbyło się sześć posiedzeń Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020 (POIR).

W trakcie posiedzeń przyjęto: Regulamin Komitetu Monitorującego POIR, kryteria wyboru finansowych operacji w ramach POIR wraz z metodologią (*Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa (Szybka ścieżka), Prace B+R związane z wytworzeniem instalacji pilotażowej/demonstracyjnej (Demonstrator), Sektorowe programy B+R*), kryteria wyboru finansowych operacji w ramach POIR wraz z metodologią dla 5 osi priorytetowej *Pomoc Techniczna*, kryteria wyboru finansowych operacji w ramach POIR wraz z metodologią (*działania 1 osi priorytetowej POIR Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa (Szybka ścieżka), Prace B+R związane z wytworzeniem instalacji pilotażowej/demonstracyjnej (Demonstrator), Sektorowe programy B+R*), kryteria wyboru finansowych operacji w ramach POIR wraz z metodologią dla działania 2.1 *Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw*, kryteria wyboru finansowych operacji w ramach POIR wraz z metodologią dla poddziałania 2.3.2 *Bony na innowacje dla MŚP*, kryteria wyboru finansowych operacji w ramach POIR wraz z metodologią dla poddziałania 3.2.1 *Badania na rynek*, kryteria wyboru finansowych operacji w ramach POIR wraz z metodologią dla działania 2.2 *Otwarte innowacje – wsparcie transferu technologii*,

kryteria wyboru finansowych operacji w ramach POIR wraz z metodologią dla poddziałania 2.4.1 *Monitoring Krajowej Inteligentnej Specjalizacji*, kryteria wyboru finansowych operacji w ramach POIR wraz z metodologią dla poddziałania 3.3.2 *Promocja gospodarki w oparciu o polskie marki produktowe*, kryteria wyboru finansowych operacji w ramach POIR wraz z metodologią dla działania 4.2 *Rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej sektora nauki*, kryteria wyboru finansowych operacji w ramach POIR wraz z metodologią dla działania 4.3 *Międzynarodowe Agendy Badawcze*, kryteria wyboru finansowych operacji w ramach POIR wraz z metodologią dla działania 4.4 *Zwiększenie potencjału kadrowego sektora B+R*. Komitet Monitorujący zatwierdził ponadto Strategię komunikacji POIR.

4.1.14 Komitet Monitorujący Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 (POPW)

W 2015 r. przedstawiciel Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania uczestniczył w trzech posiedzeniach Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020, które odbyły się w dniu 9 marca, 29 maja oraz 19 października. Podczas pierwszego posiedzenia Komitetu Monitorującego POPW 2014-2020 przedstawiono informację na temat zadań członków KM PO PW 2014-2020. Ponadto przyjęto uchwałę dotyczącą regulaminu KM PO PW 2014-2020. Pierwsze posiedzenie dotyczyło również przedstawienia informacji na temat zakresu interwencji Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020, stanu prac nad projektem Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych oraz działań informacyjno-promocyjnych planowanych na 2015 r. Zaprezentowano również projekt kryteriów wyboru projektów dla Działania 3.1 Infrastruktura kolejowa oraz projekt kryteriów wyboru projektów dla Działania 4.1 Wsparcie procesu wdrażania oraz promocja Programu. Podczas drugiego posiedzenia KM POPW przedstawiono informację na temat ustaleń z I posiedzenia Grupy Sterującej do spraw Polski Wschodniej oraz Grup roboczych do spraw transportu i przedsiębiorczości. Ponadto dokonano prezentacji projektu kryteriów wyboru projektów dla Działania 3.1 Infrastruktura kolejowa, projektu kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.2 Infrastruktura drogowa, projektu kryteriów wyboru projektów dla Działania 1.4 Wzór na konkurencję, projektu kryteriów wyboru projektów dla Poddziałania 1.3.1 Wdrażanie innowacji przez MŚP, projektu kryteriów wyboru projektów dla Poddziałania 1.1.1 Platformy startowe dla nowych pomysłów, projektu kryteriów wyboru projektów dla Poddziałania 1.1.2 Rozwój startupów w Polsce Wschodniej oraz projektu zmiany Regulaminu KM POPW 2014-2020. Podczas końcowej dyskusji przedstawiono informację na temat Strategii komunikacji POPW 2014-2020. Ostatnie, trzecie w 2015 r. posiedzenie KM POPW poświęcone było przedstawieniu informacji na temat prac Grupy Sterującej do spraw Polski Wschodniej oraz Grup roboczych do spraw transportu i przedsiębiorczości. Ponadto przedstawiono prezentację projektu kryteriów wyboru projektów dla Poddziałania 1.3.2 Tworzenie sieciowych produktów przez MŚP oraz projektu kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.1 Zrównoważony transport miejski. Na posiedzeniu

zaprezentowano również projekt Planu Ewaluacji Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020.

4.1.15 Komitet Monitorujący Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

Na podstawie § 1 ust. 3 punkt h zarządzenia nr 9 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 17 lutego 2015 r. w sprawie powołania Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020 (PO WER) przedstawiciele Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania wchodzi w skład Komitetu Monitorującego PO WER.

W ramach Komitetu Monitorującego PO WER 2014-2020 powstała Grupa robocza ds. wsparcia partnerów ze środków pomocy technicznej Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. W 2015 r. odbyło się sześć posiedzeń Komitetu, w trakcie których przyjęto Regulamin działania Komitetu, zatwierdzono decyzje podjęte przez Prekomitet Monitorujący PO WER, przyjęto kryteria ogólne wyboru projektów PO WER. Ponadto w trakcie posiedzeń Komitetu przedstawiano, dyskutowano i uchwalano, między innymi, roczne plany działania dla poszczególnych osi priorytetowych PO WER oraz Plan Ewaluacji PO WER na lata 2014-2020.

4.1.16 Komitet Monitorujący Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020 (POPT)

Przedstawiciele Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania uczestniczyli w dwóch posiedzeniach Komitetu podczas których został przyjęta Uchwała w sprawie przyjęcia Regulaminu Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Pomoc Techniczna na lata 2014-2020, Uchwała w sprawie zatwierdzenia metodyki i kryteriów wyboru projektów Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020. oraz Przyjęcie Strategii komunikacji Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

4.1.17 Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (KM PROW 2014-2020)

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz.U. z 2015 r. poz. 349), został powołany w drodze zarządzenia nr 5 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie powołania Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Skład KM PROW 2014-2020 został określony w § 2 ww. zarządzenia.

Dla zapewnienia reprezentatywności szerokiego grona interesariuszy, w składzie KM PROW 2014-2020 znajdują się przedstawiciele strony rządowej, samorządowej, organi-

zacji pozarządowych oraz partnerów społecznych i gospodarczych oraz środowisk naukowych, w szczególności: przedstawiciel Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania (§ 2 ust. 3 pkt 9 ww. zarządzenia).

W 2015 r. odbyły się trzy posiedzenia KM PROW 2014-2020, podczas których zostały przyjęte uchwały dotyczące:

- Regulaminu Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
- kryteriów wyboru operacji zaproponowanych dla niektórych działań, poddziałań, typów operacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz
- wyznaczenia przedstawiciela Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 do prac w Grupie Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich oraz Grupie Zarządzającej Ewaluacją.

Dodatkowo zgodnie z § 6 Regulaminu Komitetu Monitorującego PROW 2014-2020 w przypadku spraw niecierpiących zwłoki lub spraw o charakterze technicznym albo formalnym, Komitet może rozstrzygać w procedurze pisemnej. W 2015 roku Komitet w trybie obiegowym podjął sześć uchwał.

W roku 2015 Sekretariat KM PROW 2014-2020 koordynował prace związane m.in. z powołaniem grup roboczych działających w ramach Komitetu, tj.:

- Grupy do spraw Ochrony Środowiska i Klimatu,
- Grupy do spraw Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczności,
- oraz wyznaczeniem przedstawicieli Komitetu do prac w:
 - Grupie Zarządzającej Ewaluacją Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
 - Grupie Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Informacje dotyczące poszczególnych posiedzeń KM PROW 2014-2020 wraz z przyjętymi uchwałami dostępne są na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi pod następującym linkiem: <http://www.minrol.gov.pl/Wsparcie-rolnictwa/Program-Rozwoju-Obszarow-Wiejskich-2014-2020/Komitet-Monitorujacy-PROW-2014-2020>.

4.1.18 Komitet ds. Umowy Partnerstwa (KUP)

W roku 2015 odbyło się jedno posiedzenie Komitetu do spraw Umowy Partnerstwa (KUP) na którym został przyjęty Regulamin Komitetu do spraw Umowy Partnerstwa. Omówiono również zasady funkcjonowania i nadzoru nad Podkomitetem do spraw zdrowia w ramach Komitetu KUP. Do zadań KUP należy wydawanie opinii lub rekomendacji w formie uchwał między innymi w zakresie koordynacji poszczególnych programów krajowych oraz regionalnych, komplementarności interwencji oraz zgodności realizacji celów z innymi strategiami. W trakcie posiedzenia zaprezentowano Agendę działań na rzecz równości

szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2016 oraz Strategię komunikacji polityki spójności na lata 2014 – 2020.

4.2 Międzynarodowe zespoły, grupy, rady w których działają przedstawiciele Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania

4.2.1 Grupa Wysokiego Szczebla ds. Niedyskryminacji, Równości i Różnorodności (HLG-High Level Group)

Przedstawiciel Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania reprezentuje Polskę w Grupie Wysokiego Szczebla ds. Niedyskryminacji, Równości i Różnorodności, utworzonej jako grupa doradcza przy Komisji Europejskiej. Grupa ma charakter nieformalny, z mandatem na czas nieokreślony, a kolejne Prezydencje mają duży wpływ na jej prace - współdecydują, wraz z Komisją Europejską, o zakresie tych prac i ich intensywności. Grupa spotkała się w 2015 r. dwukrotnie. Jednym z osiągnięć przedstawiciela Pełnomocnika, w odniesieniu do wykorzystywania potencjału tej formy współpracy, było promowanie tematu efektywnego horyzontalnego wdrażania do polityk krajowych zasad równości i niedyskryminacji, szczególnie poprzez wypracowywaniem właściwych wskaźników równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji, m.in. w stosunku do osób starszych, w sektorowych politykach państwa.

4.2.2 Komitet Doradczy Komisji Europejskiej do spraw Równych Szans Kobiet i Mężczyzn (Advisory Committee on Equal Opportunities of Women and Men)

Przedstawiciel Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania brał w 2015 r. aktywny udział w pracy Komitetu Doradczego Komisji Europejskiej do spraw Równych Szans Kobiet i Mężczyzn. Komitet spotkał się w roku 2015 dwukrotnie. Do najważniejszych tematów podjętych przez Komitet należały segregacja na rynku pracy, przemoc wobec kobiet oraz przyszłość polityki równości kobiet i mężczyzn.

4.2.3 Grupa Wysokiego Szczebla do spraw Systemowego Włączania Równości Płci (High Level Group on Gender Mainstreaming)

Przedstawiciel Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania reprezentuje Polskę w Grupie Wysokiego Szczebla ds. Systemowego Włączania Równości Płci, utworzonej jako grupa doradcza przy Komisji Europejskiej. Grupa ma charakter nieformalny, z mandatem na czas nieokreślony, a kolejne Prezydencje mają duży wpływ na jej prace - współdecydują, wraz z Komisją Europejską, o ich zakresie tych prac i ich intensywności. Grupa spotkała się w roku 2015 dwukrotnie. Zakres dyskusji podejmowanych na forum Grupy była szeroki; do najważniejszych zaliczyć należy przyszłość polityki równości kobiet i mężczyzn oraz przemoc ze względu na płeć.

4.2.4 Grupa Ekspertka Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (Thematic Network on Gender Mainstreaming EIGE)

W roku 2015 odbyło się jedno posiedzenie Grupy Ekspertkiej i dotyczyło wymiany informacji na temat działań prowadzonych w Państwach Członkowskich oraz umożliwiło zapoznanie się delegatów i zgłoszenie uwag do projektu przygotowanej przez EIGE platformy on-line dotyczącej gender mainstreaming i gender training. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele państw członkowskich (przedstawiciele instytucji rządowych, organizacji pozarządowych oraz środowiska akademickiego) oraz przedstawiciele EIGE. Platforma przygotowywana przez EIGE ma służyć ułatwieniu dostępu dla pracowników EIGE i urzędników UE oraz wskazanych przedstawicieli państw członkowskich dla wymiany danych, informacji oraz narzędzi informatycznych w celu wzmocnienia współpracy w dziedzinie gender mainstreamingu/równości szans.

4.2.5 Rada Zarządzająca Europejskiego Instytutu Równości Płci (Management Board of European Institute for Gender Equality -EIGE)

W roku 2015 przedstawiciel Pełnomocnika wykonywał aktywnie zadania związane z zasiadaniem w Radzie Zarządzającej Europejskiego Instytutu do spraw Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE), który jest jedną z kilkunastu agencji Unii Europejskiej. Nadrzędnymi celami EIGE jest wzmacnianie i przyczynianie się do promocji równości płci, w tym również włączania problematyki płci do głównego nurtu polityki we wszystkich politykach Unii oraz wynikających z nich politykach krajowych oraz zwalczanie dyskryminacji ze względu na płeć, a także podnoszenie poziomu świadomości obywateli UE w zakresie problematyki równości mężczyzn i kobiet poprzez dostarczanie wsparcia technicznego instytucjom Unii, w szczególności Komisji, oraz organom państw członkowskich. Strategiczne decyzje w odniesieniu do pracy Instytutu - jego długo - i krótkoterminowe plany pracy Rządu oraz budżet przyjmuje Rada Zarządzająca, w której Polskę reprezentuje przedstawiciel Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania.

4.2.6 Sieć punktów rządowych do spraw LGBT (Network of Governmental LGBT Focal Points)

Przedstawiciel Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania reprezentuje Polskę w sieci punktów rządowych państw europejskich ds. praw osób LGBT. Członkowie sieci, reprezentujący kraje członkowskie UE oraz państwa europejskie nie wchodzące w skład UE, spotykają się dwa razy do roku – w maju, na marginesie corocznych obchodów Międzynarodowego Dnia Walki z Homofobią (IDAHO) oraz na jesieni. W roku 2015 Biuro Pełnomocnika reprezentowane było w spotkaniu majowym, które odbyło się przy 3 Międzynarodowym Ministerialnym Forum IDAHO 2015 organizowanym przez Rząd Czarnogóry. W ramach współpracy sieci Pełnomocnik podpisała wezwanie do Komisji Europejskiej

w sprawie podjęcia przez tą instytucję działań na rzecz ułatwienia swobodnego przepływu osobom LGBT w UE. Pełnomocnik zaproponował również zorganizowanie w Polsce jesienno-ego spotkania sieci w 2016 r. Propozycja została zaakceptowana przez pozostałych członków sieci.

5. DZIAŁANIA PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DO SPRAW RÓWNEGO TRAKTOWANIA NA FORUM MIĘDZYNARODOWYM

5.1 LIX Sesja Komisji Statusu Kobiet ONZ

Pięćdziesiąta dziewiąta Sesja Komisji ds. Statusu Kobiet ONZ, która odbyła się w dniach 9 – 20 marca 2015 r. w Nowym Jorku, miała szczególne znaczenie ze względu na rocznicowy charakter. W tym roku przypadało 20-lecie przyjęcia Deklaracji Pekinńskiej i Platformy Działania, a także 15-lecie przyjęcia rezolucji Rady Bezpieczeństwa 1325, która po raz pierwszy podkreśliła rolę kobiet w budowaniu pokoju.

Sesja rozpoczęła się od przyjęcia, w obecności ministrów, deklaracji politycznej, upamiętniającej 20. rocznicę IV Światowej Konferencji na rzecz Kobiet. Posiedzenie poprzedził marsz, zorganizowany w dniu 8 marca, z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet, którego celem było symboliczne odnowienie politycznych zobowiązań Konferencji Pekinńskiej na rzecz równości płci.

Reprezentujący Polskę podczas 59. sesji Komisji ds. Statusu Kobiet Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania wziął udział w charakterze panelisty, w 7 wydarzeniach towarzyszących sesji, współorganizowanych z Japonią, Portugalią, Włochami, Komisją Europejską i organizacjami pozarządowymi, poświęconych m.in. tematyce zwalczania przemocy wobec kobiet, ekonomicznej niezależności kobiet, roli mężczyzn i chłopców w promowaniu praw kobiet oraz zaangażowaniu kobiet w polityce. Pełnomocnik spotkał się także z Zastępcą Dyrektora Wykonawczej UN WOMEN, Lakshmi Puri, która podziękowała Polsce za stałe wpłaty na rzecz organizacji, apelując jednocześnie o wsparcie budżetu regularnego, zamiast konkretnych projektów, dzięki czemu UN WOMEN może w pełni realizować swój mandat. Puri pozytywnie odniosła się do polskiego zaangażowania na forum ONZ. Polska zabrała również głos w debacie generalnej oraz panelach ministerialnych, poświęconym przemianom w polityce na rzecz równouprawnienia płci oraz inwestowaniu w prawa kobiet.

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania w swoim wystąpieniu na 59. sesji Komisji ds. Statusu Kobiet przyłączył się do głosów pozostałych delegacji promujących prawa kobiet jako warunek zrównoważonego rozwoju w przyszłości. Podzielił się doświadczeniami z Polski w implementacji strategii na rzecz równouprawnienia płci i podkreślił, że bez pełnego wykorzystania kobiecego potencjału intelektualnego oraz kobiecego doświadczenia w życiu zawodowym i politycznym, bez wyeliminowania przemocy wobec kobiet, zapewnienie równości jest niemożliwe.

Na marginesie obrad 59. sesji Komisji ds. Statusu Kobiet, Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania wziął udział w serii spotkań dwustronnych. Spotkał się z Ministerem Jet Bussemaker z Ministerstwa Edukacji, Kultury i Nauki Holandii oraz z Ministrem Jesperem Zwislerem, Sekretarzem Stanu w Ministerstwie ds. Dzieci, Równości Płci, Integracji oraz Spraw Społecznych Danii.

Podczas spotkania z Wiceminister ds. kobiet Brazylii Lindą Goulart dyskusja dotyczyła Global Summit of Women, który miał miejsce w 2015 r. w São Paulo a w 2016 r. odbędzie się w Polsce. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania spotkał się także z Serhii Ustimenko, wiceministrem polityki społecznej Ukrainy, odpowiedzialnym za kwestie integracji europejskiej. Pełnomocnik wziął także udział, w kolacji z Minister Katalin Novak, Sekretarz Stanu ds. Rodziny i Młodzieży Węgier, z którą poruszył kwestie procesu przyjmowania i ratyfikacji Konwencji Stambulskiej ws. zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet. Podczas większości spotkań bilateralnych wyrażano się z uznaniem na temat ratyfikacji przez Polskę Konwencji Rady Europy o przeciwdziałaniu i zwalczaniu przemocy domowej i przemocy wobec kobiet. Coroczna Sesja Komisji Statusu Kobiet ONZ jest wydarzeniem niezwykle istotnym dla promowania zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn. Jest to również bardzo dobra okazja do promowania Polski i nawiązywania kontaktów międzynarodowych. Duże zaangażowanie polskiej delegacji oraz udział w wielu panelach dyskusyjnych, towarzyszących tegorocznej Sesji Komisji Statusu Kobiet ONZ zostały zauważone przez inne kraje członkowskie i docenione.

5.2 Światowy Szczyt Kobiet w Brazylii

Światowy Szczyt Kobiet odbył się w dniach 14 – 16 maja 2015 r. w São Paulo w Brazylii. Podczas pierwszego dnia spotkania odbył się panel ministerialny pt. “Public-Private Sector Partnerships Advancing Economic Opportunities for Women and Girls”.

W XXV Szczycie, wzięło udział około 1000 osób z 80 krajów. Wśród najliczniej reprezentowanych krajów znalazły się m.in. Chiny, USA, Malezja, Brazylia, Południowa Afryka i Polska z ponad 30 osobową delegacją z Polski, w skład której wchodziły przedstawicielki rządu: Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju, oraz Parlamentu: Wicemarszałek Sejmu RP oraz Posłowie na Sejm RP. W spotkaniu uczestniczyli ponadto przedstawiciele biznesu oraz Stowarzyszenia Kongres Kobiet.

Okrągły Stół Ministerialny, będący jednym z elementów dorocznego Szczytu koncentrował się na procesie zmian, które nastąpiły w ramach Partnerstwa Sektora Publicznego – Prywatnego skierowanego na zwiększenie udziału kobiet i dziewcząt w rozwoju gospodarczym. Organizatorzy zaprosili uczestniczki do przedstawienia działań zainicjowanych przez instytucje reprezentowane przez uczestniczki w ramach współpracy z sektorem biznesu i/lub organizacjami pozarządowymi, żeby podzieliły się doświadczeniami z innymi uczestnikami spotkania.

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania w swoim wystąpieniu przedstawił prowadzony przez Biuro Pełnomocnika od 6 lat konkurs pt. Jestem Szefową. Celem konkursu jest przełamywanie stereotypów dotyczących kobiet i władzy oraz promowanie pozytywnego wizerunku kobiet-liderek wśród młodzieży. Konkurs ma zachęcać uczennice szkół

ponadgimnazjalnych do rozwijania ich talentów przywódczych i w przyszłości podjęcia walki o najwyższe stanowiska w świecie biznesu, nauki i polityki. Pełnomocnik podkreśliła, iż projekt, który stanowi dobry przykład współpracy administracji rządowej i sektora pozarządowego (NGO, biznes), może być łatwo zaadoptowany w każdym państwie i przez większość instytucji.

5.3 Rozpoczęcie współpracy bilateralnej pomiędzy Polską i Austrią w obszarze równości płci oraz spraw kobiet

Na podstawie art. 19 Porozumienia między Republiką Austrii i Rzeczpospolitą Polską o Współpracy w Dziedzinie Kultury i Nauki, podpisanego w Wiedniu dnia 14 czerwca 1972 r., w dniach 14 i 15 września 2015 r. odbyło się w Wiedniu 12. posiedzenie Polsko-Austriackiej Komisji Mieszanej. Komisja Mieszana analizowała współpracę między właściwymi instytucjami obu krajów w latach 2011-2014 i przyjęła znajdujący się Program Współpracy w Dziedzinie Nauki, Edukacji i Kultury na lata 2015-2019.

Po raz pierwszy do tego typu dokumentu wprowadzony został zapis o współpracy w obszarze równości płci oraz spraw kobiet. Zapis używa języka równościowego – zawiera formy zarówno żeńskie, jak i męskie. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania negocjował wymieniony zapis, jest również instytucją, która ma wykonywać współpracę w obszarze równości płci oraz spraw kobiet po stronie polskiej.

6. ZESPOŁY DZIAŁAJĄCE PRZY PEŁNOMOCNIKU RZĄDU DO SPRAW RÓWNEGO TRAKTOWANIA LUB POD PRZEWODNICTWEM PEŁNOMOCNIKA

6.1 Zespół Monitorujący Krajowy Program działań na rzecz Równego Traktowania

W dniu 2 września 2015 r. w siedzibie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów odbyło się I posiedzenie Zespołu Monitorującego Krajowy Program Działania na Rzecz Równego Traktowania.

Zespół został powołany Zarządzeniem nr 29 Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 2015 r. Zespół jest organem pomocniczym Rady Ministrów. Do zadań Zespołu należy monitorowanie i ocena realizacji Krajowego Programu Działania na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Do zadań Zespołu należy ponadto:

- zapewnienie koordynacji działań organów administracji rządowej oraz ich współdziałania z organami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami, w zakresie monitorowania realizacji KPDRT,
- wypracowanie sposobu współpracy pomiędzy podmiotami odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych działań wskazanych w KPDRT,
- analiza KPDRT i przedstawienie propozycji działań stanowiących jego kontynuację.

Zespołowi przewodniczy Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania. W skład Zespołu wchodzi wytypowani przez poszczególnych ministrów członkowie w randze sekretarza stanu lub podsekretarza stanu oraz szefowie i prezesi wybranych urzędów. Porządek obrad I posiedzenia Zespołu przewidywał, między innymi, następujące punkty:

- zatwierdzenie Regulaminu Zespołu Monitorującego Krajowy Program Działania na Rzecz Równego Traktowania,
- przedstawienie głównych wniosków wynikających z Raportu z realizacji Krajowego Programu Działania na Rzecz Równego Traktowania za 2014 rok,
- dyskusja na temat sposobów usprawnienia współpracy pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w realizację działań w ramach Krajowego Programu Działania na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016, z uwzględnieniem roli Koordynatorów do Spraw Równego Traktowania funkcjonujących w resortach.

W trakcie posiedzenia jednogłośnie przyjęto regulamin Zespołu oraz omówiono kwestie związane z koordynacją wykonywania działań zapisanych w Krajowym Programie Działania na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016. Ponadto poruszono kwestię przygotowań do prac nad kolejną edycją wyżej wspomnianego Programu.

6.2 Zespół do spraw wsparcia Organizacji Światowego Szczytu Kobiet w Warszawie w 2016 r. (GLOBAL SUMMIT OF WOMEN- GSW)

Organizowane od 25 lat zjazdy Światowego Szczytu Kobiet (*Global Summit of Women -GSW*) są wydarzeniem stanowiącym globalną platformę wymiany strategii i rozwiązań zmierzających do poprawy statusu kobiet. Szczyt koncentruje swoją uwagę na promowaniu obecności kobiet w gospodarce światowej. Corocznie gromadzi ponad tysiąc uczestniczek, przedstawicielek rządów, pracodawców, organizacji pozarządowych i ekspertek z dziedziny praw kobiet z ponad 100 krajów.

XXVI Światowy Szczyt Kobiet odbędzie się w czerwcu 2016 r. w Polsce. W celu właściwego przygotowania Szczytu Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania był zaangażowana w roku 2015 w szereg działań. Wśród nich należy wymienić przede wszystkim przygotowanie oraz uzgodnienie z właściwymi instytucjami administracji rządowej projektu Zarządzenia w sprawie Zespołu do spraw Wsparcia Organizacji Światowego Szczytu Kobiet w Warszawie w 2016 r., podpisanego następnie przez Prezesa Rady Ministrów jako Zarządzenie nr 112 Prezesa Rady Ministrów w sprawie Zespołu do spraw Wsparcia Organizacji Światowego Szczytu Kobiet w Warszawie w 2016 r.

Na mocy tego Zarządzenia utworzony został Zespół do spraw Wsparcia Organizacji Światowego Szczytu Kobiet w Warszawie w 2016 r., w skład którego wchodzi Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania jako jego przewodniczący oraz przedstawiciele Ministra Cyfryzacji, Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Finansów, Ministra Energii, Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Ministra Rozwoju, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministra Skarbu Państwa, Ministra Sportu i Turystyki, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Spraw Zagranicznych, Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Zarządzenie nałożyło na powstały Zespół zadania związane z opracowaniem planu działań zmierzających do przygotowania i zabezpieczenia Światowego Szczytu Kobiet w Warszawie w 2016 r.; podział zadań między poszczególne służby i organy administracji rządowej zgodnie z ich kompetencjami oraz koordynowanie realizacji tych zadań oraz rekomendowanie form wsparcia organizatora Światowego Szczytu Kobiet w Warszawie w 2016 r., jakie może być udzielone przez administrację rządową. W ramach przygotowań do XXVI-ego Światowego Szczytu Kobiet Pełnomocnik współpracował również na bieżąco z Krajowym Komitetem Organizacyjnym, w skład którego wchodzi przedstawicielki polskiego biznesu państwa, oraz z Międzynarodowym Komitetem Organizacyjnym, w którego skład wchodzi obecnie około 20 prominentnych przedstawicielek biznesu z całego świata.

6.3 Zespół opiniodawczo-doradczy „Kobiety w Służbach Mundurowych”

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania decyzją z dnia 8 kwietnia 2014 r. powołał zespół opiniodawczo-doradczy „Kobiety w Służbach Mundurowych”¹. W skład zespołu weszły osoby wskazane przez:

1. Ministra Obrony Narodowej,
2. Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego,
3. Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
4. Szefa Biura Ochrony Rządu,
5. Szefa Służby Celnej,
6. Komendanta Głównego Policji,
7. Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej,
8. Komendanta Głównego Straży Granicznej,
9. Dyrektora Centralnego Zarządu Służby Więziennej.

W maju 2015 r. nastąpiły zmiany w składzie Zespołu. Na stanowisko przewodniczącej Zespołu została powołana pułkownik Anna Ossowska – Rembecka, Dyrektor Okręgowej Służby Więziennej w Warszawie. Funkcję zastępcy przewodniczącej pełni inspektor Kornelia Oblińska, Zastępca Dyrektora Gabinetu Komendanta Głównego Policji. W roku 2015 odbyły się 2 posiedzenia Zespołu. Poświęcone były ustaleniu terminarza działań i wskazaniu obszarów priorytetowych. Jako jeden z priorytetów wskazano potrzebę ukończenia przeglądu/analizy przepisów prawnych w poszczególnych formacjach i resortach pod kątem zapisów wprowadzających treści niezgodne z zasadą równego traktowania, dyskryminacji, nierównych szans kobiet i mężczyzn. Analizie poddano także obowiązujące w poszczególnych służbach procedury antymobbingowe i antydyskryminacyjne. W wyniku podjętych działań i po przeprowadzeniu analiz niezbędne okazało się podjęcie działań zmierzających do zmiany zapisu pkt 7 artykułu 35 ustawy z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz.U. z 2016 r., poz. 552, z późn. zm.), który obliguje do zwolnienia ze służby w przypadku osiągnięcia odpowiedniego cenzusu wieku (podoficera, chorążego i oficera młodszego – 55 lat; oficera starszego – 58 lat; przez generała – 60 lat.). Zdiagnozowano potrzebę zmiany zasad korzystania z urlopu rodzicielskiego - wg zapisów ustaw pragmatycznych miesięczne uposażenie funkcjonariusza za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego wynosi 60% miesięcznego uposażenia. Miesięczne uposażenie funkcjonariuszki kobiety w przypadku korzystania z urlopu rodzicielskiego wynosi 80%. Przepis, w tym przypadku, dyskryminuje mężczyzn.

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego rozpoczęła pracę na wprowadzeniem wzorem innych służb procedur antymobbingowych i antydyskryminacyjnych. W dniu 2 kwietnia 2015r. wprowadzone zostały Zasady etyki zawodowej funkcjonariusza ABW. W Ministerstwie Obrony Narodowej w dniu 1 kwietnia 2015 r. powołany został Koordynator

¹ zmienionej decyzją nr 2 z dnia 2 października 2014 r. zmieniającą decyzję nr 1 w sprawie powołania zespołu opiniodawczo – doradczego „Kobiety w Służbach Mundurowych”

ds. równego traktowania w resorcie obrony a w dniu 2 kwietnia 2015 r. powołany został Pełnomocnik Komendanta Głównego Straży Pożarnej ds. równego traktowania.

6.4 Roboczy Zespół do spraw sytuacji kobiet z obszarów wiejskich oraz mniejszych ośrodków miejskich

W dniu 25 września 2015 r. w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów miało miejsce inauguracyjne spotkanie *Zespołu do spraw sytuacji kobiet z obszarów wiejskich oraz mniejszych ośrodków miejskich* powołanym przy Pełnomocniku Rządu do Spraw Równego Traktowania.

W trakcie spotkania przedstawiono cele oraz priorytety działania Zespołu, między innymi takie jak,:

- włączenie kobiet w zieloną modernizację;
- nawiązanie współpracy z różnymi resortami ze wskazaniem na złożoność i międzyresortowość problemów kobiet : przedsiębiorczość, problemy ruchu pozarządowego, problemy edukacji zdrowotnej, dostępu do edukacji, mobilności,
- zwrócenie uwagi decydentów na potrzebę łączenia zielonej modernizacji z wyrównywaniem szans kobiet i mężczyzn, w tym dostępu do dobrych, perspektywicznych miejsc pracy,
- wprowadzenie problematyki kobiet z obszarów wiejskich oraz mniejszych ośrodków miejskich do głównego nurtu polityki.

W trakcie spotkania członkinie Zespołu dokonały wyboru przewodniczącej oraz sekretarza. Zasadniczą część spotkania poświęcono była dyskusji na temat sposobów działania oraz wykorzystania narzędzi służących aktywizacji kobiet z obszarów wiejskich oraz mniejszych ośrodków miejskich. Uroczystym elementem spotkania było wręczenie przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania powołań dla członkiń Zespołu.

6.5 Zespół roboczy do spraw osób LGBT

Zgodnie z decyzją Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania zespół roboczy do spraw osób LGBT² pracował w dwóch podzespołach merytorycznych: zespole prawno-legislacyjnym i edukacyjno-świadomościowym.

W dniu 5 maja 2015 r. odbyły się spotkania zespołów edukacyjno-świadomościowego oraz prawno-legislacyjnego do spraw osób LGBT. W spotkaniach wzięli udział przedstawiciele Krajowej Izby Radców Prawnych, Fundacji Trans-Fuzja, British Council, Grupy Rodziców LGBT, Stowarzyszenia Rodzin i Przyjaciół LGBT „Akceptacja”, Stowarzyszenia Pracownia Różnorodności oraz pracownicy Biura Pełnomocnika.

Podczas spotkań omówione zostały m.in sprawy związane z przejęciem przez Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania funkcji rządowego punku kontakto-

² LGBT - (z ang. *Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender*)

wego do spraw osób LGBT. Przedstawione również zostały kwestię podejmowania innych działań przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania związanych z rozwojem polityki europejskiej dotyczącej osób LGBT takie jak np.: poparcie listu otwartego wzywającego Komisję Europejską do podjęcia działań, które poprawią sytuację prawną osób LGBT. Uczestnicy spotkania mieli okazję zapoznać się z obecnym etapem procedowania projektu dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenie w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Przedstawione zostały również dwa wystąpienia Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania, które były konsekwencją prowadzonej dyskusji podczas pierwszego posiedzenia zespołów w 2014 r. Pierwsze z wystąpień zostało skierowane do wszystkich operatorów pocztowych. Dotyczyło ono upowszechnienia wśród pracowników wiedzy w zakresie przepisów prawa dotyczących uprawnienia do odbioru korespondencji przez osoby pozostające w faktycznych związkach partnerskich. Drugie wystąpienie skierowane zostało do Ministra Zdrowia. Oparte zostało na wynikach badań zawartych w raporcie Rzecznika Praw Obywatelskich „Równe traktowanie pacjentów – osoby nieheteroseksualne w opiece zdrowotnej”, który ujawnił dużą skalę dyskryminacji, z jaką spotykają się osoby nieheteroseksualne ze względu na swoją orientację seksualną w opiece zdrowotnej. Minister Zdrowia, w wyniku wystąpienia Pełnomocnika, skierował apel do Naczelnej Rady Lekarskiej w sprawie podniesienia świadomości prawnej wśród lekarzy.

Przedstawione ponadto zostało podsumowanie spotkania zorganizowanego przez Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania w dniu 30 kwietnia 2015 r., w którym wzięli udział przedstawiciele Biura Pełnomocnika Rządu do spraw Równego Traktowania, Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Spotkanie to dotyczyło omówienia sytuacji prawnej oraz praktyki:

- polskich urzędów stanu cywilnego w przypadkach wnioskowania przez polskie obywatelki/obywateli o zmianę ich nazwiska na nazwisko osoby, z którą pozostają w nieformalnym, lub sformalizowanym zgodnie z prawem innego kraju, związku jednopłciowym;
- właściwych organów administracji publicznej w odniesieniu do uznawania aktów urodzenia i/lub wydawania dokumentów potwierdzających polskie obywatelstwo dzieciom polskich obywateli korzystających za granicą z instytucji/form prawa rodzinnego i reprodukcyjnego, które są obce polskiemu porządkowi prawnemu (sformalizowane związki jednopłciowe, surogacja).

Ponadto podczas spotkania zespołu edukacyjno-świadomościowego przedyskutowano propozycje działań na rzecz poprawy sytuacji osób LGBT na rynku pracy. Podniesiono kwestie wystąpienia Pełnomocnika do Państwowej Inspekcji Pracy, w którym zwrócił się o podjęcie działań zmierzających do poprawy sytuacji i większej ochrony osób LGBT na rynku pracy. Państwowa Inspekcja Pracy w odpowiedzi uznała za niecelowe wyodrębnianie grupy LGBT z uwagi na bardzo małą ilość wpływających skarg związanych z orientacją seksualną.

W toku dyskusji uczestnicy doszli do wspólnego wniosku, że niska zgłaszalność nie świadczy o niewystępowaniu dyskryminacji ze względu na orientację seksualną w miejscu pracy. Wynika ona z niskiej świadomości prawnej i ogólnej niewiary w skuteczność działań urzędów. Uzgodniono, że zespół opracuje wspólnie publikację skierowaną do pracowników - dotyczącą praw osób nieheteroseksualnych i transpłciowych w zatrudnieniu oraz do pracodawców zawierającą informacje o prawach pracowników oraz o formach zapobiegania dyskryminacji w miejscu pracy. Publikacja została wydana i rozpowszechniona przez Biuro Pełnomocnika Rządu do spraw Równego Traktowania.

Powyższe działanie stanowi realizację działań zaplanowanych w Krajowym Programie Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 (KPDRT). Opis realizacji zaplanowanych w 2015 r. działań znajduje się na str. 89 - 90 Raportu z realizacji Krajowego Programu działań na Rzecz Równego Traktowania za rok 2015.

7. UDZIELONE PATRONATY HONOROWE

7.1 Wykaz spotkań, wydarzeń i konferencji objętych honorowym patronatem

Patronat honorowy Pełnomocnika lub uczestnictwo Pełnomocnika w Komitecie Honorowym mogą być przyznane wydarzeniom lub przedsięwzięciom, które mają zasięg, rangę i znaczenie międzynarodowe, ogólnopolskie, ponadregionalne oraz resortowe, a ich realizacja służy promocji zasady równego traktowania lub przeciwdziałaniu dyskryminacji.

Objęcie patronatu honorowego przez Pełnomocnika lub udział w Komitecie Honorowym są wyróżnieniami honorowymi podkreślającymi szczególny charakter wydarzeń lub przedsięwzięć bezpośrednio związanych z realizacją zasady równego traktowania lub przeciwdziałaniem dyskryminacji, w szczególności ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religie lub wyznanie, poglądy polityczne, wiek, orientację seksualną, stan cywilny oraz rodzinny.

Wykaz spotkań, wydarzeń i konferencji objętych honorowym patronatem stanowi załącznik nr 1

8. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

W 2015 r. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zorganizował szereg konferencji, objął patronatem 54 wydarzenia oraz zainicjował wnioski o zmianę prawa. Pełnomocnik uczestniczył także w licznych seminariach i spotkaniach poświęconych problematyce równego traktowania.

Działania Pełnomocnika w roku 2015 skupione były w dużej mierze wokół działań na rzecz zakończenia procesu ratyfikacji Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej. Podejmowane przez Pełnomocnika działania koncentrowały się także wokół realizacji celów i poszczególnych działań Krajowego Programu Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016. Pozostałe działania dotyczyły m.in.:

- działań na rzecz eliminowania przemocy wobec kobiet obejmujących wsparcie oraz akcje informacyjne o prawie do życia wolnego od przemocy, skierowane do kobiet i mężczyzn, dziewcząt i chłopców w ramach realizowanych projektów z funduszy Komisji europejskiej i funduszy norweskich,
- wypracowaniu nowej koncepcji urzędu Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania i rekomendacji z tym związanych,
- rozwinięcia współpracy Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania i regionalnych pełnomocników do spraw równego traktowania z organizacjami pozarządowymi i ekspertami w ramach przeprowadzanych wspólnych spotkań i konferencji,
- rozpowszechniania rekomendacji Komitetu CEDAW w celu właściwego wdrażania postanowień Konwencji w Sprawie Eliminacji Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet.

W 2015 r. utrzymał się trend spadkowy w odniesieniu do liczby spraw dotyczących dyskryminacji, zgłaszanych przez osoby prywatne, instytucje i organizacje pozarządowe. Analiza spraw wpływających do Biura pokazuje, że wiedza o zjawisku dyskryminacji, dostępnych środkach prawnych i instytucjach wspierających ofiary dyskryminacji zwiększa się, jednak jest nadal niewystarczająca. Sprawy poruszane w litach napływających do Pełnomocnika nadal często de facto nie dotyczą dyskryminacji. W związku z tym, niezmiernie ważne jest dalsze podejmowanie działań świadomościowych oraz edukacyjnych w zakresie problematyki równego traktowania.

W 2016 roku Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania poświęci szczególną uwagę zagadnieniom równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji w odniesieniu do życia rodzinnego oraz rodzicielstwa.

W ramach swoich działań podejmie także analizę funkcjonowania ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2016 r., poz. 1219) i w oparciu o nią podejmie próbę określenia kierunków jej zmian. Pełnomocnik Rządu do spraw Równego Traktowania zamierza również zweryfikować stanowisko Rządu do wniosku Komisji Europejskiej z dnia 4 lipca 2008 r. dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wyprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną

W 2016 r. oraz w kolejnych widoczna jest potrzeba zintensyfikowania działań w takich obszarach, jak równość kobiet i mężczyzn w miejscu pracy ze szczególnym uwzględnieniem wyrównywania szans w dostępie kobiet do wyższych stanowisk w firmach, w tym w zarządach i radach nadzorczych. W związku z tym niezwykle ważne jest także tworzenie instrumentów ekonomicznych oraz promowanie transferu dobrych praktyk w zakresie elastycznych metod ułatwiających kobietom powrót na rynek pracy po dłuższej przerwie spowodowanej wychowywaniem dzieci.

Ponadto z uwagi na kończący się okres obowiązywania Krajowego Programu Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013-2016 Pełnomocnik zamierza poddać ewaluacji realizację Programu oraz we współpracy z Zespołem Monitorującym Krajowy Program Działań na rzecz Równego Traktowania przygotować nowy Program. Krajowy Program powinien w większym stopniu wspierać środowiska, które dotknięte są nierównym traktowaniem, ale nie miały wystarczającego dostępu do zasobów i środków publicznych oraz w ograniczony sposób uczestniczyły w debacie publicznej. Niezbędnym jest także zwiększenie reprezentatywności środowisk organizacji obywatelskich realizujących zadania w obszarze równego traktowania.

Pełnomocnik podobnie jak w latach poprzednich kontynuować będzie współpracę z pełnomocnikami wojewodów do spraw równego traktowania w obszarze promowania polityki równych szans w urzędach.

Załącznik nr 1. Wykaz spotkań, wydarzeń i konferencji objętych honorowym patronatem
Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania w roku 2015.

Lp.	Rodzaj	Organizator	Wydarzenie	Termin i miejsce
1.	Konferencja	Uniwersytet Śląski w Katowicach	„Pytania o Inność – Inny w moich oczach, Ja w oczach Innego”	20 stycznia 2015 r., Cieszyn
2.	Konkurs	Sukces Pisany Szminką	Gala finałowa VI edycji konkursu Sukces Pisany Szminką Bizneswoman Roku	26 lutego 2015 r., Warszawa
3.	Projekt	Żydowskie Stowarzyszenie Czulent	„Antysemityzm nie jest poglądem”	sierpień 2014 r. - listopad 2015 r.
4.	Wydarzenie	Stowarzyszenie Na Tak	„Bieg na Tak- Run of Spirit”	9 maja 2015 r., Poznań
5.	Konferencja	Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie	„Competence for the future: Challenging gendered notions of learning forest and forestry. LFF2015”	27-30 sierpnia 2015 r., Warszawa
6.	Konferencja	Zachodnia Izba Gospodarcza	Wrocławskie Forum Kobiet	22 czerwca 2015 r., Wrocław
7.	Konferencja	Krytyka Polityczna	„Ekspertki.org”	23-24 kwietnia 2015 r., Warszawa
8.	Publikacja	Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej	“Dyskryminacja w szkole – obecność nieusprawiedliwiona. O budowaniu edukacji antydyskryminacyjnej w systemie edukacji formalnej w Polsce. Raport z badań”	Publikacja wydana w 2015 r.
9.	Wystawa	Muzeum Sztuki Współczesnej	„Gender w sztuce”	15 maja-27 września 2015., Kraków

		w Krakowie		
10.	Konferencja	EksMagazyn	„Sukces jest Kobietą”	29 maja 2015 r., Warszawa
11.	Projekt	Fundacja „Phan Bde”	„Scena dla twardziela”	marzec 2015 r. - styczeń 2016 r., Warszawa, Lublin, Poznań, Kraków
12.	Konferencja	Uniwersytet Rzeszowski	„Obszary Aktywności Kobiet” oraz I Podkarpacki Kongres Kobiet	18-19 czerwca 2015 r., Rzeszów
13.	Projekt	Fundacja Punkt Widzenia	„Moc przemocy”	2015 r., zasięg ogólnopolski
14.	Szkolenia	Fundacja na rzecz Różnorodności Społecznej	„Kodeks Równego Traktowania”	maj-grudzień 2015 r., 6 szkół w Polsce
15.	Wydarzenie	Stowarzyszenie „mali bracia ubogich”	Piknik z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych	4 października 2015 r., Warszawa
16.	Konferencja	Forum Odpowiedzialnego Biznesu	„II Ogólnopolski Dzień Różnorodności”	22 maja 2015 r., Warszawa
17.	Wydarzenie	Fundacja Wolontariat Równości	„Parada Równości 2015”	13 czerwca 2015 r., Warszawa
18.	Konferencja	Fundacja LGBT Business Forum	„Konferencja LGBT Business Forum”	10 czerwca 2015 r., Warszawa
19.	Projekt	Fundacja Autonomia	„Perspektywa antydyskryminacyjna w programach przeciw przemocy”; „Zatrzymać przemoc – kompleksowy system	luty 2015 - kwiecień 2016 r.

			wsparcia i oddziaływań terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy ze względu na płeć”	
20.	Konferencja	Fundacja po DRUGIE	„Nie daj się złapać w sieci – interwencja i prewencja”	10-11 czerwca 2015 r., Warszawa
21.	Konferencja	Stowarzyszenia Równych Szans „BONA FIDES”	„VII Forum Kobiet Aktywnych”	1 lipca 2015 r., Józefów
22.	Wydarzenie	Fundacja ZACZYN	„II Ogólnopolska Parada Seniorów”	20 czerwca 2015r., Warszawa
23.	Projekt	Polski Związek Głuchych	„ W stronę edukacji dwujęzycznych dzieci głuchych”	czerwiec 2015r. - kwiecień 2016 r.
24.	Konferencja	Fundacja Feminoteka	„Gender w podręcznikach”	10 września 2015r., Warszawa
25.	Projekt/konferencja	Stowarzyszenie Koalicja Karat	„CEDAW narzędziem zwalczania dyskryminacji”	2015r., Warszawa
26.	Konferencja	Biuro Kongresu Kobiet Północnej Wielkopolski	„III Kongres Kobiet Północnej Wielkopolski”	10 października 2015r., Piła
27.	Kampania informacyjno-edukacyjna	Fundacja Rodzić Po Ludzku	„Rodzę - Mam prawa”	Inauguracja kampanii listopad 2015 r.
28.	Projekt	Fundacja po DRUGIE	„Przemoc ma twarz”	2015 r.
29.	Konferencja	Dolnośląski Urząd Wojewódzki	Debata na temat przestępstw z nienawiści	28 września 2015 r., Wrocław

30	Konferencja /wydarzenie	NawiGracje	„Regionalny Kongres Kobiet w Szczecinie” oraz Rejs Kobiet NawiGracje	29 sierpnia 2015 r., Szczecin
31	Projekt/konferencja	Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie	„Uniwersyteckie standardy przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji”	lipiec-listopad 2015 r., Kraków
32	Wydarzenie	Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	Międzynarodowa szkoła letnia „Gender Equality and Quality of Life”	30 sierpnia - 4 września 2015 r., Kraków
33	Konferencja	Wojewódzki Urząd Świętokrzyski	Debata na temat mowy nienawiści	3 września 2015 r., Kielce
34	Wydarzenie	Multiteka, Żywa Biblioteka Prusice	„Żywa Biblioteka w Prusiacach”	24 października 2015 r., Prusice
35	Wydarzenie	Stowarzyszenie Grupa Stonewall	„Poznań Pride Week”	21-27 września 2015 r., Poznań
36	Program edukacyjny	Stowarzyszenie Klub XXI Wieku	Program edukacyjny w ramach 16 dni przeciwko przemocy wobec kobiet	25 listopada - 10 grudnia 2015 r., Lublin
37	Program edukacyjny	Stowarzyszenie na rzecz Kultury i Dialogu	„V edycja Programu Edukacji Antydyskryminacyjnej RÓŻNORODNOŚĆ – PODAJ DALEJ 2015”	wrzesień-październik 2015 r., województwo podlaskie
38	Konferencja	Urząd Gminy Bartoszyce	„V Wojewódzka Konferencja w ramach kampanii BIAŁA WSTAŻKA”	25 listopada 2015 r., Bartoszyce
39	Wydarzenie	Spółeczna inicjatywa „Moc kontra Przemoc”	Marsz Nieprzyzwolenia „Moc kontra Przemoc”	10 października 2015 r., Warszawa
40	Program edukacyjny	Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego	VIII edycja programu edukacyjnego „Przywróćmy Pamięć”	2015 - 2016 r.

41	Konferencja	Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi	„Edukacja na rzecz tolerancji -dobre praktyki”	18 września 2015 r., Łódź
42	Konferencja	Uniwersytet Łódzki	„Międzynarodowa Konferencja Naukowa CEST2015”	16-17 grudnia 2015 r., Łódź
43	Wydarzenie	Stowarzyszenie KOMUNIKAT	„Żywa Biblioteka w Częstochowie”	19 września 2015 r., Częstochowa
44	Wydarzenie	Biblioteka Publiczna Gminy Sokolniki	„Żywa Biblioteka w Sokolnikach”	17 listopada 2015 r., Sokolniki
45	Konkurs	Sukces Pisany Szminką	„Sukces Pisany Szminką Bizneswoman Roku”	2015 - 2016 r.
46	Konferencja	GOODBRAND/better	„II Kongres Różnorodności”	6 października 2015 r., Warszawa
47	Wydarzenie	Stowarzyszenie na rzecz osób upośledzonych umysłowo lub fizycznie	„X Tataspartakiada Dobrej Woli”	3 października 2015 r., Łazy
48	Konferencja	Uniwersytet Śląski w Katowicach	„Women at the Top”	6 października 2015 r., Katowice
49	Kampania	Fundacja po DRUGIE	„Kampania na rzecz przeciwdziałania krzywdzeniu i przemocy wobec dzieci i młodzieży”	1-19 listopada 2015 r.
50	Wydarzenie	I Liceum Ogólnokształcące w Oleśnicy; Oleśnicka Biblioteka Publiczna	„Żywa Biblioteka Oleśnica”	listopad-grudzień 2015 r., Oleśnica
51	Publikacja	Kampania Przeciw Homofobii	„Lekcja Równości: Drogowskaz dobrych praktyk”	Wydana w 2015 r.

52	Wydarzenie	Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach	„Żywa Biblioteka w Katowicach”	6 listopada 2015 r., Katowice
53	Wydarzenie	Centrum Dialogu imienia Marka Edelmana	„STEREO/TYPY”	14-15 listopada 2015 r., Łódź
54	Badanie	Fundacja Katarzyny Kozyry	„Badanie dotyczące obecności kobiet na polskich wyższych uczelniach artystycznych”	Badanie w 2015 r., raport wydany w styczniu 2016 r.